

74 a

OBSERVATIONES

Quædam Medico-practicæ & Physiologica, inter quas aliquanto fusiùs agitur.

DE

ASTHIMATE

ET

HYDROPHOBIA.

Quarum etiam Decem ultimis subjiçuntur
ADMINISTRATIONES totidem Corporum
morbis quorum Tituli Observationibus iis præ-
figuntur affectorum ANATOMICÆ, cum par-
ticulari, & non ante observata.

DE

Cordis in *Embryone* Vascularum *structura*, & sanguinis
juxta eam circuitu DISSERTATIONE.

K

Autore

4 H H C

HUM. RIDLEY, M. D.

Coll. Reg. Med. Lond. Soc.

L O N D I N I,

Impensis Jacobi Tonson, subter Portam
Orientalem Hospitii Grayani. 1703.

OBSERVATIONES

DE RE

Q

et

et

et

et

et

et

et

et

et

et

et

et

et

et

et

A D

LECTOREM.

Quanti olim fuit Medicina pretii apud Veteres, cum scilicet Institutores ejus primum floruerunt, & quamdiu à profano vulgo, & imperitorum grege tuta, cum omni bonarum artium disciplina enutritis habitabat, ab iisque indies exculta exerceretur, sermone longo, te monere Lector, modo in memoriam tuam ulla priscorum temporum venerit notitia, haud operæ prætium esse duxi. Hujus veritatis fidem tibi facient, luculentiusque testabuntur tot marmora, æra, templa, & (ne ulla honoris insignia deessent) tot etiam delubra eorum nominibus, erecta & consecrata.

Quibus autem mediis, quibusque gradibus, ad tam præclaram artis hujus reconditissimæ pervenerunt cognitionem, vix ulli eorum scriptis satis diu versato dubium esse potest. Instar omnium

sint nobis ea vetutissima in exemplum à
divino sene fulgentissimo illo medicinae
sydere Hippocrate transmissa, ubi fere
vel ex qualitatibus rerum sensibus no-
stris obviis, vel ex assidua morborum
observatione, vel ex accurato corporum
structurae scrutinio, & ad leges me-
chanices applicato, deprompta reperies
omnia.

Nec sane ullis aliis mihi unquam vi-
sum est rationibus scientiam hanc indies
magis promoveri, quam quibus feliciter
adeo primum incepta est. Arduum fa-
teor, si non audax aliquibus videri po-
test stupendum praestantissimi hujus Viri
ingenium emulari; cum autem eadem no-
bis subjaceat natura contemplanda; iidem
in omnes fertili ejus sinu latentes divitias
nobis pateant aditus; libem tractandi no-
bis veniant morbi; Quibus etiam eos
expugnemus praestent eadem (ne di-
cam plura) nobis remedia, Quid vetat
quo minus ex his quae cum illo nobis com-
munia sunt, ad ista quae nobis laudi, &
facultati nostrae decus sit prosequenda
ori-

origamur; & ex iis quæ illi æquiori longe jure competant, insignioribus nempe animi ejus dotibus, ad ea tandem consequenda quasi stimulis incitemur.

Absterritus quidem fueram ab omni qualicunque hujusmodi incepto, quotiescunque illius, & aliorum Principum quorundam virorum opera ob oculos meos ponerem, si mihi considerationes præfata de novo non dedissent animum. Cæterum cum mihi conscius essem, me nihil unquam (absit omnis jactantia seu inanis gloriæ aucupium) quod non Observationum veritati, experimentorum certitudini, intense animi applicationi, probæque quæ ex iis omnibus elicicissem narrationi inniteretur, publico destinasse, majori longe tenue hoc opusculum alacritate, & fiducia aggressus sum.

Magni quidem eorum solertiam, me semper æstimasse fateor, qui in intimam corporum, tum solidorum, tum fluidorum structuram conspiciendorum ope inquirendo, plurimas prius quasi in alto demersas veritates in apricum protulerunt. Quicunque

cunque autem secum quantum inter eorum
corporis nostri humorum nativis suis ad-
huc canaliculis coercitorum, vitalique spi-
ritu calescentium, & eorundem iis ex-
emptorum, vitæque spoliatorum constitu-
tionem sit discrimen perpenderit, facile
illi constare puto, quam sit illis difficile
si non penitus impossibile, in utcunque
corporum eorum minutiarum cognitionem
devenerint, appropriatas utilesque ulla
medendi intentiones elicere. Unicum
igitur hic solum adjiciam, me plus Me-
dicorum solertiæ in phænomenis a natu-
ra cum morbo prælianti emergentibus serio
sagaciterque expendendis; quibus etiam
notis quasi characteristicis morbi mira
aliquando similitudine symptomatum quo-
rundam inter se conjuncti, etiamsi spe-
cie discrepantes, à se invicem distin-
guantur, sedulo ediscendis; iisque pariter
intentiones medicas debite adaptandis oc-
cupatæ, in morborum sanatione semper
tribuisse, quam ullorum circa eos in hy-
pothesibus utcunque concinne extruendis,
(quoti-

(quotiescunque scilicet iis desit sensuum nudorum certitudo,) dexteritati.

Quo jure, qua veritate, quo domum eventu hæc a me dicta sunt, sequentes uti spero fidem facient Observationes; de quibus hic monere habeo, me in iis aliquando prolixius egisse, ubi scilicet, pars ista Pathologiæ quæ circa evidentes morbi causas vel ejus symptomatum varietatem versetur, id exigeret, sine quorum ampla & fideli enarratione non nisi obscure assurgant morbi Ideæ, & consequenter minus congruæ medendi intentiones; aliquando brevius, quoties in illis unquam considerationes physiologicæ sese offerrent, cum nempe de iis quæ pro maxima saltem parte sensuum nostrorum externorum notitiam effugiant, & proinde non nisi mere conjecturaliter agendum esset; ultimo tandem, brevissime aliquando & maximo quo fieri potuerit compendio, quoties nempe natura morborum vel methodi alicujus particularis, vel medicamentorum quorumvis appropriatorum usum postularet, quorum vel unius, vel alte-

alterius, efficaciam habueram in eorum
curatione experientia longa satis explo-
ratam.

Quoad Dissectiones hoc velim adver-
tat Lector, quod cum semper mihi ra-
tum esset, non solum veritates plures al-
to aliàs silentio dormituras ex iis posse
erui, & errores impostero præcaueri, quin
etiam aliis, qui me longe satius e naturæ
Historia notiones in utilitatem publicam
ex iis elicere norunt, aliquo forsitan post
tempore usui fore, me diligentiam sum-
mam (quantum res paterentur) in iis
exornandis adhibuisse.

Quo tandem dicendorum finem faci-
am, satis tibi constare spero, me omni se-
posito, vel quod ex assidua ægrotantium
cura, vel ex cadauerum putrescentium
sectione occurreret molestiæ, vel laboris
fastidio, utilitatem tuam otio meo præ-
tulisse.

OBSER-

OBSERVATIO I

De Cholera.

Gastroenterosa quaedam quadragenaria, hanc
 Philico Corporeis habitu donatus,
 cum tribus ab hac Urbe plus mi-
 nis miliaribus pedibus festinantius festi-
 vo tempore contendisset, anhela tandem
 et suffocanda, post haustum cervisiae minus
 defecare liberaliorem, in atrocem primum
 Ventriculi anxietatem, postea in enormes
 salivam & doctum ejectiones incidit.
 Domum in rheda reversus, statim Phari-
 macopolam accessit, quib. subitanei huius
 affectus causam in crapulam rejectione illi
 iuncturam *Cardi Ben.* copiose propinavit,
 & postea Cordialis varia pro more ven-
 triculi roborandi gratia administravit.
 Die sequenti, cum nullum ex hisce Medi-
 camentis fructum perceperit, me accessit.
 Agram crebris profundisque vomitionibus
 hisq. variegari coloris acerbissimis Ventriculi
 cruciatibus comitatis, & Convulsionibus
 flatulentis per singulos artus sevientibus, eas
 quotiescunque remitterent, alternatim ex-
 cipien-

cipientibus, adeò dilaniatam cùm vidissem, eam Cholera laborare indiciis fatis apertis iudicavi; Morbo colicæ biliosæ etiam si admodum affini, in hoc tamen ab eo divergenti, quòd ea laborantes à principio intestinorum doloribus, & iisdem postea in Morbi progressu quasi per intervalla quædam atrociusævientibus, manente etiam per totum Morbi decursu malvo astrictiori solent affici, secus ac in hac ægra accidisse cernimus. A Colica etiam hystérica per signa prægressa, symptomatum etiam vehementiam & durationem satis distinguendo; quippe, præterquam quod rarò accidit quin ægra utpote nativa sua indole eò proclivis, prius aliquibus istius morbi symptomatis conflictata fuisset, communiter, nisi in constitutionibus præfervidis & magnopere plethoricis (ubi quidem symptomata utriusque minus à se abludunt & curationes propius accedunt,) Morbus ille, colica scilicet instar navis se habet quæ pelago solito solùm efferratiùs spirante vento supra modum agitur, hic autè instar illius, quæ ònibus portis Cœli reclusis, ab exorta inopinatò procella ruina haud ineluctabili & repentina periclitatur.

Quam primùm igitur, cum ab exhibitione Tincturæ Cardui, unde ejusdem coloris cum humoribus sursum vomitione rejectis, sedes plurimas habuisset, alvus jam per aliquot horas substitisset, enematis injectionem

nem consului, quo aliò advocatis sordibus
 minori earum onere premeretur Ventricu-
 lus. Quo peracto, proximo loco cum af-
 fectum hunc à violenta humorum in cor-
 pore succis vitiosis scatenti commotione
 per ambulationem solito concitatio^{nem}rem
 facta, superveniente etiam liberaliori cere-
 visia frigida & fortè nondum satis fermenta-
 ta ingurgitatione, (unde eorundem humo-
 rum in viscera Ventriculum præcipuè af-
 fluxum & ibidem eorum orgasmum con-
 tigisse verisimile est) ortum suum duxisse
 animadvertissem; eò dirigi primariò me-
 dendi methodus videbatur, scilicet, ut hu-
 mores quantum liceret in hoc statu ægro-
 tæ adeo debili, uti ex Pulsu exili & de-
 presso plane deprehendebam, aliter enim
 Sanguinis missionem suasissem (cujus pro-
 culdubio in initio omissionis graves postea
 per totum morbi decursum luebat ægra pœ-
 nas,) è suis conceptaculis educerem partim,
 partim & eorundem aciem & Cuspides ob-
 tunderem, quo citiùs tutiùsque motus spiri-
 tuum enormes inde exorti compescerentur.

Priùs autem quàm methodum hanc inire
 potuissemus, dum scilicet ei exequendæ ne-
 cessaria præpararentur, mens erat Mixturæ
 Riverianæ, cujus exhibitionem in aliis vo-
 mitionibus magnoperè probatam habuimus,
 & qua ipsemet in vomitionibus febribus
 malignis supervenientibus præcipuè uti

solebat, vim, dato hoc intervallo experiri.
R. Sal Absynth. ʒ i. Suc. Limon Coch. i.
ff. mixtura in Coch. ipso exhibenda.

Non diu in stomachum mixturam hanc admisisset, quin eam rejecit cum magna Phlegmatis visceri, acidique portione, quod in hoc affectu minus suspicaretur quispiam, cum hactenus fere semper humoribuloso ortum suum debuisse hunc morbum passim crediderunt Medici, & cum secunda & tertia vice ejusdem exhibitio repetita esset, adeo insigne enormis istius vomitionis insequutum est levamen, ut inde sperassem me compendiosum huic Morbo exitum dedisse, cum autem interjecto aliquo temporis spatio, non adeo feliciter rem successisse videram, omni seposita mora *Aq. Pulli (i. e.)* ejus in sufficienti aquæ q: *Decoctio* facta haustus aliquot debitis intervallis tepide propinari injunxi, quos & repeti curavi, usque dum ejusdem sumpsisset rejecissetq; majorem congrui unius portionem; Postea injecto etiam rejectoque ex eodem Decocto Enemate, Bolum sequentem præscripsi statim devorandum.
R. Ther. Androm. ʒ i. Pul. ech. c. c. gr. xv.
Cast. gr. iii. Ms. f. Bolus statim fumen-
 dus, & si exiguo solum tempore illum in Ventrículo detineri contingat de novo quamprimum, etiam & tertia vice si, opus fuerit, aliter non nisi post bihorium repetendus.

Omnes

Omnes intra unius horæ spatium, absq;
 ullo emolumento evomuit, adhuc adeo ur-
 gente vomitione, ac si cum ea animam affla-
 ret. Jam igitur quo nodo duriori, durio-
 rem cuncum affigerem, Pilulam sequentem
 vellem administrari. *R. Opii crudi* sordium
 quantum fieri potest expertis gr. iſſ. ff. Pi-
 lula eodem modo ac Boli ante præscripti
 pro re nata sumenda repetendaque; Ter pari
 prorsus successu hanc ac illos sumsit; Quic-
 quid præterea vires reficiendi gratia assump-
 ferit, statim à stomacho acilscens vomitu ex-
 pellebat. Num igitur in stomacho cum
 Pulli Deocto abluendo, vel in Paregori-
 eorum exhibitione progrederer multum du-
 bitavi.

Pro priori methodo militabat argumen-
 tum quod ab agra producebatur (*viz.*)
 quod semper post Bolos vel Pilulas sumptas
 ingravescebat ægritudo Ventriculi, donec
 vel has vel illos foras eiecisset. Pro poste-
 riori stabant profusæ illæ quæ jam per bi-
 dium præcessissent evacuationes, ita ut
 habita ratione ad assumpta vix mihi
 concipi posse videbatur, ut vel aliquid intus
 adhuc inimicum lateret, vel non satis fuisset
 ablutum. Tandem mihi conscius factus,
 quod potius medicamenti quantitate quam
 ejus Electione errassem, ferme mecum sta-
 tui ad *Opium*, quasi sacram anchoram, præ-
 fertim cum adeo dubio & periculoso statu

res ægrè versari videbantur, semel iterum confugere, idque hac vice in formula sequenti, Stomacho aciditate peccanti forsan non incommoda (*viz.*) & *Pil. Mathei* ea q. quam ingrediuntur *Opii* gr. ii. f. *Pilula* statim sumenda, & pro re nata repetenda.

Notabile satis attulit levamen hæc prima dosis, aliquantulum saltem pacatius se habente ventriculo, qua propter quo penitus facultatem expultricem uti veteres eam nominare consueverunt, devincirem, repetitionem ejus elapsis aliquot horis consului & tertia vice etiam si opus esset, etsi longiori temporis intervallo; Hinc ex secunda ejus exhibitione advesperascente tertio die irrepsit somnus ad aliquot horas protractus; ex quo autem expectata de aliquali adhuc ægritudine querebatur, cum levi ad vomitionem proclivitate; monitus igitur de hoc rerum statu, turbidaque adhuc etiam uti a principio manente urina, hortabar ut ad usum *Decocti Pulli* confugeret, quoties expergisceretur ægra & se ullatenus ad Vomitionem proclivem sentiret; inde sperans fore, ut aliqua pars *Decocti* onis per vomitionem, cum humoribus noxiis & male coleratis rejiceretur, residua forsan intus manente & in nutrimentum facessente.

Hoc modo transivit noctem partim somno, partim abluendo Ventriculum cum Aqua

qua Pulli insequente levi aliqua vomitione:

Quo autem omnem recidivationis metum præscinderem, adstantes sub vesperam priusquam discedissem monueram, ut postquam semel post somnum copiosè se proluisset cum Decocto supra memorato, Pilulam unam de novo fumeret, unde quidem in somnum per horas 5 vel 6, iterum prolapsa omnium postea symptomatum immunis, cum vomitionum tum convulsionum evasit.

Die quarto ordinario suo tempore è more eruperunt menses, sub quorum primo ingressu invadabant eam dolores vagi & atroces per artus singulos alternatim discurrentes, ab humorum acrimonia veresimiliter, novo intus à natura concepto orgasmo, hoc tempore Sanguini familiari exorti, quoniam una cum iis recedebant.

Desinente Morbo postulat ratio scribendi observationes, ut desinet etiam observatio. Hic autem operæpretium esse duxi, ut monitum unum Lectori forsan non inutile subnecterem, idque est de ingenti impendenti periculo in nimis exigua à quacunque domum causa exoriat hęc affectio, & utcunque exili, vel occlusionē scilicet fonticuli, *Reidlino* notante Obs: 38, Paregoricorum administratione, cum bis in cadaverum sectione ab errore illo natam vidi Ventriculi syderationem; prima fuit instantia in quodam hydropico à medicamento

-33300

B 4

nimis

rimis violenter & diu operanti, à Muliere medicastra exhibito, cujus jecoris ut id obiter hic notem, acinosae illae glandulae à Malpighio primum detectae integram superficiem forma & magnitudine Uvaeum obtegere. Alteram habebis in observ. infra in casu cujusdam filioe de Vomitione mortuae & postea dissectae.

Hinc etiam quo plus ponderis habeam monitio adjiciam, me semel cum ruri praxin exercerem, vocatum fuisse ad Viatorem quendam morbo hoc absque ullis signis praecursoriis inopinatò correptum, qui dum illi succurrere humores clysteribus deorsum sollicitando, & eosdem quibusvis mediis contemperando & abluendo insisterem, intra spatium 20 horarum violentia Morbi coactus vitam cum morte commutavit; equidem si quid sentirem liceat proferre, dico me facile adduci credere, quod quantumcunque bilis vel potius humores alii sub ejus colore flavo & viridi larvati tragica hac scena ludere videantur, plus tamen subesse revera in ea Convulsionis si penitus rem inspiciamus, praesertim, si in Obs. Jo. Rhodii juxta ipsius Opinionem ad hanc & non ad Hystericam passionem referatur, morbus ille ex sola spirituum escandescencia ortus, quam vulgo adhuc esse creditur.

Pet. Boerl. Obs. Cent. 2. Obs. 27.
Vid. Phil. Tr. an. 1666. p. 550.

OBSER.

OBSERVATIO II.

De Catameniiis incerto ordine fluentibus.

Generosa quædam illustris Familiz 33
 annos nata, admodum venusta
 morum suavitate donata, & quoad appa-
 rentiam externam spirituum & corporis
 euorasia donata, cum jam Annos 6 vel 7
 nupta esset, nondum autem prole ditata,
 in uteri Hemorrhagias incertis temporibus,
 idque cum atrocibus istius partis crucia-
 tibus incidit, catameniiis quæ benigne olim
 & statis temporibus una vice confluere so-
 lebant, jam eodem temporis spatio fre-
 quentius nulloque observato ordine im-
 petu quodam, paroxymorum more, do-
 lorifico erumpentibus. Diu hoc affectu
 molestissimo laborasset & multiplicia in
 ejus Medelam sumpserat Medicamenta,
 quin infructuosè omnia. Consultus su-
 per hoc casu, me hanc aggritudinem earum
 numero habere dixi, quæ inter hystericas
 recensentur, De hoc dubitavit, institi e-
 tiam Chalybeata Medicamenta hic locum
 habere, Plane stupuit, ac si sententiam
 prorsus novam & omni Experientiæ relu-
 tantem tradideram. Istius enim farinæ
 medicamenta se semper audivisse in Casu-
 bus

bus illis contrariis præ cæteris propria fuisse, & magnopere prodesse, at ex consequentia in suo maxime esse suspecta, & haud absque periculo admittenda...

Respondi pro causæ varietate, varios, imo contrarios unius & ejusdem medicamenti effectus, quod prima facie paradoxum videbatur, produci posse: Puta, in temperamento bilioso, ubi levi quavis occasione in Ebullitionem inirent humores, vel in statu Corporis maximo plethorico, ubi vasorum capacitas haud satis copiarum fluidorum responderet, accedente etiam victu è Gibo & Potu natura sua calidis & excessu etiam peccantibus, chalybis usum haud immerito suspectum esse, utpote indole sua ad ebullitionem in Sanguine ciendam maximè proclivis. Cum autem hic in ejus Casu nihil eorum repertum esset, & causam longe aliam & diversam eruptionum anormalarum quibus tam atrociter afficiebatur, subesse augurarentur, violentos (*viz.*) spirituum animalium in partem istam excursus, unde adeo contraherentur partium illarum per quas transcurrunt vasa Sanguinis reductioni inservientia, fibræ motrices, ut pro tempore per vasa ista quasi ligata Sanguinis introitus solenni more omnis denegaretur, hic de ejus usus salubritate me neutiquam dubitare; Præterea adjeci me tunc temporis circa ægram quandam versari,

fari, quæ ex levi quavis occasione hysterica fieri, & quoties Paroxysmo afficeretur, copiam Sanguinis è Stomacho rejicere, & semper quoties nimis diu Chalybis usum intermitteret, in Sanguinis effusionem frequentioreni gravioi- que solebat incidere.

Hiscæ argumentis tandem victa methodum sequentem sibi propositam libenter per aliquot dies cum maximo emolumento suo sequuta est.

℞ *Decoct. Amar. cum sennæ* ʒ i. ℞. *præp.* ʒ iv. ff. *Haustus mane sumendus cum regimine.*

Postea persistat in usu Elect. & Tincturæ sequentium ad septimanas 3.

℞ *Cous Absinth. vulg.* ʒ i. *Limat ferri* ʒ iv. *Tart. Vitr.* ʒ i. *Syr. de Chalyb.* q. f. *Ms. f. Elect.* de quo sumat q. n. m. mane, & h. 5. p. quotidie, superbibendo c. iv. sequentis Tincturæ. ℞ *Limat. Chalyb.* ʒ ii. *Aq. Lact. alex.* ℞ i ℞. *Gent. c.* ℞ ℞. *Absinth. min. c.* ʒ iv. *Rad. Gent. incis.* ʒ i. *snm-* mitat *Centaur. min. p. i.* *Absinth. vulg. p.* ℞. Stent frigide infus. dies decem assiduo Vitrum agitando, Postea filtretur ad usum.

Alvo astrictiori existente repetatur Potio Purg. semel in septimana.

OBSER.

OBSERVATIO III.

De Convulsionibus & Cephalalgia à contagio Venereo oriundis.

VIRE quidam gracilis, ac lacertolus vigente adhuc ætatis flore, eum jam ad prandium confecturus erat, nulla omnino præcurfante ægritudine de repente & Convulsionibus partium externarum correptus est. Incunctanter advocato Medico ædibus suis vicino, mittebatur Sanguis, Medicamenta varia paroxysmi violentiæ coercendæ idonea præscribebantur, & causæ ejus præseindendæ vel saltem minuendæ gratia Emplastra varia Epispastica locis corporis appropriatis superimponebantur. Excussam statim paroxysmum excepit dolor sinistram sincipitis ejus partem usque ad oculum ejusdem lateris circumseribens adeo excrucians, ut Vigiliis & inappetentia per unam septimanam & alteram nihil æque proficiente Medicina tantum non fractus, tandem me consuluit. Egrotum de oculo sinistro quasi intus retracto & aliquantulum inflammato, collapsis fere palpebris, primo meo adventu cum illum aspicerem, admonui. Id se advertisse respondit, & affectum istum

stam ordinario sibi contigisse, quoties
 scilicet aliqua causa frigore (*viz.*) seu
 intemperantia, humores præternaturaliter
 fuissent agitati. Hisce mihi indicatis, af-
 fectum hunc Epileptico proximum, è nu-
 mero eorum esse qui à spirituum animalium
 læsionibus oriuntur, nullis dubitavi;
 cum autem è pulsu ejus exiguo & debili fa-
 cultatis etiam vitalis collapsum percepis-
 sem, de Methodo sequenti quæ utrique
 indicationi, animali (*viz.*) tum vitali satis-
 faceret instituenda cogitavi, Omissa omni
 genere evacuationistum quod plures antea
 Purgationes subierat, tum quod æger ob
 omni cujuscunque generis plethorâ quoad
 Corporis constitutionem quam longa aber-
 rat. *R. Tinct. Chalyb. Amar. (cujus for-
 mula in Obs. præcedanea extat) ʒ ii. f. Hau-
 stus mane & h. 6 p. m. sumendus quoti-
 diè ad dies aliquot, interponendo laxati-
 vum aliquod medicamentum è lenioribus,*
uti Cass. recens extr. ʒ vi. cum Tart. Vitr.
ʒ i. vel in Bolo per se, vel Decoct. Hord.
ʒ iv. semel in septimana pro re nata, si ex
ejus usu Ventris astrictio accideret, R. Sp.
Sal Arm. succinat. Sp. Laven. c. an. ʒ ii.
Tinct. Castor. ʒ i. Ms. Sumat gr. xxx. in
Mixt. seq. ʒ iv. Cubitum iturus singulis no-
ctibus, & quovis alio tempore in languoribus
ad libitum. R. Aq. Ceras. n. Meliss. Rosæ an.
ʒ ix. Peon. c. Bryon. c. ap. ʒ ii. Sacch. q. s.
Cast.

Cast. Russ. opt. 3 ii. nodulo suspens. Ms.
 Continuata per septimanas aliquot hac Methodo non adeo languebat appetitus, nec ut ante erat insomnis. Cum autem non pro votis satis in affectu hoc molestissimo debellando responderet hæc Methodus, consului ut Emplast. Vesicatorium super totum caput rasum per dies aliquot gestaret, fordibus pro more semel in 24 horis leviter pannis lineis deterfis. Paruit & Nycthemeri unius spatio plurimum remittebat dolor ille effrenis, post biduum plane evanidus; Præcautionis autem gratia ad 3 insuper dies applicationem hanc importunam per tulit.

Disparente jam penitus dolore rediit appetitus, & quo citius ad pristinum Corporis habitum restauraretur (nam tum ex morbo tum methodo non leviter passus fuerat) rus adiit liberoris auræ captandæ gratia, ubi non diutius quam dies quatuordecim plus minus commemoratus fuerat, priusquam de novo dolor hic hætenus consopitus recrudesceret. Magno sane hoc infortunio perculsus iterum ad me venit, & jam cum omnia hæc incassum administrata vidissem, altius aliquid in causa subesse suspicatus, quod tam contumacem affectum aleret, Interrogavi, num non sibi conscius esset, se aliquid cum fæminis conditionis suspectæ consuetudinem habuisse, ex quo labem veneream in contraxisset

contraxisse potuisset. Imo respondit, & re-
vera illam olim contraxisse, ceterum de eo
morbo propriis usurpatis medicamentis jam
diu convaluisset, cum autem, quò certiùs mihi
constaret res, denudati Corporis inspecti-
onem exegissem & maculas plures latas &
squammaceas per brachia pectus & dor-
sum dispersas observassem, nullum mihi
jam diutius dubitandi locum manere, sed æ-
gritudinis suæ causam satis mihi compertam
esse dixi, & curationem ejus spondi. Af-
fensit lubenter & quo fidem meam libera-
rem sequentes Pilulas præscripsi. & *Extr.*
Rud. mollioris consistentiæ ℞i. *Merc. d. pul.*
℞iv. Mf. f. Pil. ix. sumat 3 mane, aliquan-
tis per super dormiendo, modo id conceda-
tur, cum regimine, (præ cæteris cavendo
frigus) quotidie ad triduum, & spatio duo-
rum vel trium dierum, prout vires ferant,
interposito, bis vel ter earum usus pro re na-
ta repetatur. In hac Methodo per septima-
nas aliquot insistendo recedere videbatur
morbus & tandem plane Caput suum recon-
dere; quo autem per mensis unius & alterius
intervallum, relicto denuo rediit Cephalal-
gia, & de novo Maculæ in conspectu se da-
bant venereæ; cum igitur adhuc intus latere
virus indole sua satis contumax plane consti-
tisset, mecum æger in sententiam ibat, aliò
prorsus nobis incedendum esse, quò citiùs
certiùsque in Valetudine sua restituenda
profi-

proficeremus. Protinus igitur absque mo-
ra premittendis præmissis, illum exurgit
Mercurialis procuratum in levem Ptyalifi-
mum conieci (tunc temporis enim non
dum aliqua alia mihi methodus in hisce casi-
bus innotuisset) quem ad spatium duarum
hebdomadarum protrahi permisi, quo tem-
pore peracto, omnis disparuit cutis defor-
datio, & hætenus omnino doloris expers
optima fruitur sanitate.

prol-
certissime in Valeriano hæc testatur
protinus nobis incedendum esse, quo citius
titer. nec enim agitur in sententiam idcirco
vires indole hæc satis contraria plane consi-
derare; cum igitur adhuc incertus lateret
gig, & de novo hæc in conspectu se des-
intervallum, reliquo deinde rogit Cephal-
dare; quo autem per mentis unius & alterius
mores & tandem plane Caput suum recon-
nas aliquot instando recedere videbatur
ta repetatur. In hac Methodo per septima-
inacipit, his videretur enim pro re na-
tum vel citum alium, prout vires sciant,
quodlibet triarium, & spatio duo-
tur, cum regimine, (per ceteris cavendo
tisper super dormiendo, modo id conceda-
Eiv. M. f. P. li. ix. tumas & inane aliquid
Kad. mollior consistens. Et. M. d. p. l.
rem sedentes Plures præcipiunt. Et. Ex. v.
scant habent & duo sicut mem. libris.
esse dixi, & ceterorum eius respondit. Al-

OBSERVATIO IV.

De Diarrhæa.

VIRGO quædam annosa temperamenti biliosi, & habitus gracilioris, citra causam quamvis manifestam in alvi fluxum ferocem incidit, vulgo dictum Diarrhæam. Pharmacopœe suasse plurima, ut mos est, sumpsit Medicamenta; Quibus nihil proficientibus post trium vel quatuor septimanarum spatium ingravescente morbo me accersivit, ad summas uti aiebat, idque verè, angustias redacta. Infestabat adhuc Diarrhæa, constringebatur pectus, urgebat tussis cum summa per vias Ventriculi ægritudine; Pulsus debilis, vires prostratæ, nec aberat febris lenta & continua cum vigiliis & inextinguibili fere siti conjuncta. Hinc horum omnium symptomatum oneratum non succumbenti & oppressæ præsentaneo supra omnia levamine opus esse ratus, (quod etiam à me quam enixe expectabat illa,) sequentia incunctanter administranda consului.

℞ Jasculi Ovini ℥ xii. Vitellos duorum ovorum sacch. canti ℥ i. f. Enema statim injiciendum, quo rejecto (modo brevi contingat) aliter absque mora sequentia exhibeantur.

tur. *R. Conf. fl. Calend.* ʒ i. *Opium colati*
gr. i. Pul. è ch. c. c. Lapid. Goan. an. ʒ ʒ.
Syr. Caryoph. q. f. Ms. f. Bolus quamprimum
sumendus cum haustu sequenti. *R. Aq.*
Lact. alex. ʒ ii. *Theriacal* ʒ ʒ. *Sp. Nitri*
dul. gr. x. Sach. albiß. q. f. Ms. f. Haustus.
R. Decoct. albi ʒ ii. de quo bibat ad libi-
tum copiosè pro potu communi, & cum
cum avidissime peteret haustum cervisiæ te-
nui bene defecatæ & incorruptæ aliquo-
ties intercalandum liberalem indulsi. No-
ctem hanc transiit admodum irrequieta &
insomnis, urgentibus magis tussi & anhel-
tus difficultate, & cum manè illam invi-
ferem, & omnia statu deteriori deprehen-
derem, illam protinus Cordialibus perlatis &
& generosis refici curavi & bono esse ani-
mo jussi, ac si noctem insequuturam lon-
ge quietiorem præviderem: Præmissio igitur
quo prius Enemate loco *Sach. Cant.*
admistis culinaris ʒ ii. ad fæces alvinas quæ
ex narcotici usu diutius in intestinis re-
sisterant, & acrimoniam majorem contra-
xerant, leviter submovendas, bolum cum
duplici quantitate *opii* præscripsi statim
exhibendum. Res pro votis successit, be-
ne dormivit, respiratio liberalior, tussis
exigua vel nulla erat, viribus & animo ma-
gis constabat, & res in vado esse apparebat.
Hinc forsan non inutiliter nobis suggeri
videtur dissimilis, prout majori vel minori
quanti-

quantitate exhiberi contingant, narcoticorum effectus, quantum scilicet obstant eorum viribus & potestati humores copia & qualitate peccantes intus inexistentes quoties exagitati Orgasmm conceperint, & quòd eorum vis soporifera, cum spirituum animalium crasi genuinæ adversetur, (quicquid aliter alii senserint) quoties eorum impetui & Excursionibus coercendis ob parcam nimis eorum administrationem impar sit, eos potius in excandescantias & tumultus sibimet ipsis noxios & exitiales exagitet; Ita ut vix aliam unquam subesse rationem concipiamus, quòd usitatum, & pro votis, istius generis medicamenta effectum suum non fortiantur, quàm quòd vel humores copia & effervescencia nimis peccent, vel quòd ea minori quam deberent quantitate exhibeantur. Non autem diu, ut redeam unde digressus sum, tranquillo hoc statu stetit ægra, vi enim medicamenti evanescente determinabantur pariter induciæ à morbo datæ, & de novo recrudescebant symptomata. Hisce monitus mecum agere cœpi, num non metu deposito qui me primus occupaverat, ne scilicet vires pro medicamenti purgativi exhibitione ad humores in Sanguine peccantes, & morbo huic originem præbentes eliminandas sufficerent, protinus quòd id obtinerem formula sequenti aggressus sum.

Rhabarb: torrefacti 3 i. *Conf: Fruct:*
cast: q. f. Ms. f. Bolus. Ter vel quater
 operebatur cum *eupeptia* & levamine. No-
 ste sequenti longè melius dormivit, tuf-
 si & cæteris quotquot molestissima illam
 antea affecerant symptomata longe mi-
 tius se habentibus. Diei unius interval-
 lo repetebatur Bolus cum *Rhabarb: 3 ss.*
 cum pari fructu, indies declinantibus sym-
 ptomatibus, & post unam & alteram ejus-
 dem Medicamenti Exhibitionem penitus
 evanescentibus. Debilem autem & langui-
 dam cum à tedio morbi diuturni illam re-
 lictam conspicerem, autor illi fui ut in a-
 crem rusticanum & apricum, quo vires
 resarcinarentur quamprimum migraret, ibi-
 que dum commoraretur Decoctum sequens
 in usu quotidiano haberet. *R Decocti A-*
mari 3 ii. *Limat: Chalyb: 3 ii.* stent frigi-
 de infusa per biduum; postea Liquoris per
 inclinationem clare effusi 3 iii. cum *Aq:*
Gent: c. 3 i. commistas manè & h. 5 p.
 hauriat quotidie. Hujus, & *Decoct: A-*
mar: cum Sennæ 3 i ss. præp. semel in Se-
 ptimana usu non ultra tres Septimanas per-
 stitisset, quin sana & vegeta domum rever-
 sa est.

OBSER-

OBSERVATIO V.

De Cutaneo Dolorē.

Femina quædam de doloribus exquisi-
tissimis Brachia præsertim, aliquate-
nus etiam tibias & pedes torquentibus,
quos (quod præ cæteris notabile est) in
cute solum, absque ullo tumore vel dis-
coloratione ejus, & non profundius se sentire
dicebat, quærebatur. Et ne illam in sen-
satione deceptam fuisse credamus, argu-
mentum sat validum esse potest, quod quo-
ties manu calida leniter fricaretur cutis
superficies, se omni protinus doloris sensu
liberatam fuisse, nec sane diutius, retulit.
Cutim in genere hujus affectus esse subje-
ctum, & diversarum quæ eam componunt
partium eam particularem istius sedem, esse
corpora papillaria seu pyramidalia, quæ
commune tactus sensorium à Malpighio
statuuntur, & quæ nihil alia sunt quam Ner-
vorum subcutaneorum productiones sub
ima Cute erumpentes, per Corpus mucosum
seu reticulare dictum protensæ, à quo
sibi adnatam quasi vaginulam assumentes,
& proinde à radicibus suis ad earum extre-
mitates gracilescentes oculo per microscopi-
um conspectæ pyramidali sub forma appa-
rent,

rent, vix dubio esse potest. Si autem hujus molestissimi humoris fontem inquiramus, eum à ductibus Glandularum sudoriferarum à Stenone primo sic dictarum & à Corporibus pyramidalibus sensui solum inservientibus uti à *Cl. Ruysch* notatum est, Resp: ad *God. Bidloe* vind: p. 5. satis distinctarum, quasi à propria sua Scaturigine suffusum deprehendamus. Quod autem nulla alia externa injuria partes sibi vicinas affecerit, id peculiari suo indoli attribui debere judicamus, haud multum ab illa particularum nitrosarum aere brumali tempore scatentium, & gelu omnia confringentium abludenti, quæ foris pariter ac hæc intrò, ob suam molem vel figuram minus nervulorum texturæ proportionatam rudiori suo appulsu illis dolorem inferre solent.

Quoad molestissimi affectus hujus curationem, cum hostilem aliquem humorem aculeis armatum, acidis verosimiliter aliquantulum congenerem, in sanguine midulari suspicarer, peracta bis copiosa ante meum adventum venesectione, id mihi solum restare videbatur agendum, ut humorem illum vel optimis remediis quibus potuisssem evacuarem, vel in meliorem statum redigerem, quod formula sequenti conatus sum. & *Conf: Viol: ʒi. Muc: d: gr. xv. Opii colat: gr. i. Syr: Caryoph:*

ryoph: q. f. Ms. f. Bolus hac nocte fumendus. Parum dormivit, & aliquantulum diminutus fuit dolor. Die sequenti ter deiecit, assequuto etiam aliquali doloris levamine. Hac nocte denovo Bolum seq. præscripsi, & *Conf: viol:* 3 i. *Muc: d:* gr. xvii. *Diagr:* gr. iii. cum *Syr: Caryoph:* f. Bolus statim fumend. superhib. haustum seq. & *Aq: Laet: alex:* 3 iii. *Diacod:* 3 vi. *Laud: liq:* gr. xi. Ms. Die seq. quater vel quinquies deiecit cum egregio emolumento. Hoc die *Ol: Samb:* cum *Camph:* tantillo mixt: partibus affricari jussi, unde mitius per aliquot temporis momenta se habuit dolor. Tandem vero cum præfractè se habuisse Morbum conspexeram, *Pil. seq.* præscripsi, & *Pil: ex duob: vel Coch: min:* 3 i. *Diagr:* 3 ss. *Muc: d:* gr. xxvi. *Syr: de Rham:* q. f. Ms. f. *Pil. vi. cap.* post primum somnum super dormiendo ad horam qua è Lecto exire consueverat, & postea observando regimen. Strenuè operatæ sunt, & poenitus evanuerunt dolores absque recidiva.

OBSERVATIO VI.

De Rhumatismo.

VIR quidam temperamenti Sanguinei & habitus admodum plethorici & obesi 40 Annos natus, de Articulorum fere omnium rigore & immobiliate, & quoties eos vel levissime movere conaretur, dolore atrocissimo cortipiebatur. Incipiente Morbo Sanguinis proprio aegri consilio educabantur plus minus unciae viginti floridi & consistentiae naturalis. Die sequenti etiam exhibebatur vomitus, ut sordes à Ventriculo & Visceribus infimi Ventris (& recte quidem) eliminarentur; Hinc ad votum copiosa non sine magno proculdubio aegri emolumento sequuta est vomitio.

Post triduum autem ingravescente adhuc Morbo accersitus, cum pulsum naturalem & aegrum neutiquam febricitantem, sed de dolore vix ferendo invenerim quarentem, statim sanguinis missionem, & cum admodum robustus & plethoricus esset, ad uncias viginti consului.

Post hanc secundam copiosam venæ sectionem, & non prius, sanguinem pleuriticorum æmulum fieri, febrim paulatim suboriri, & articulos intumescere observavi.

Adeo

Adeo ad incendium proni erant humores licet in flammam planè & apertò erumpere ob loci angustiam priusquam per venæ sectionem vasorum depletio facta fuisset, non valuissent.

Postridie pari quantitate detrahebatur sanguis, qui majora adhuc ex crassamento seu pellicula superficie ejus integenti inflammationis dedit indicia; Jam etiam indies augebantur Symptomata, sitis ingens, calor totius corporis intensus, juncturarum dolor immanis, & inflammatio.

Quo igitur inducias saltem cum morbo absque sanguinis adeo profuso dispendio obtinerem, (quod & eò obnixius vellem, cum humorum in sanguine turgentium secretionem ex artuum quaquaversum intumescione inceptam jam notassem) Calorem jam incendium minitantem seri Lactis ad diem unum & alterum in q: ꝑ̄ iv. exhibitione (quo etiam magnopere delectabatur æger) temperare & aliquantulum sufflaminare molitus sum. Hinc sequebantur quotidie 3 vel 4 dejectiones, & in tantum delinebantur humores acres, exæstuantés, & in artus ruentes, ut maxima jam eorum impetum ex parte coerceri, & statum longè pacatiorem fieri ex insigni symptomatum omnium remissione reperi.

Biduo hoc transacto, cum præter expectationem, ex arteriæ vibratione, dolore partium

tium vigenti & *ἀγρυπνία* admodum pervicaci effervescentiam humorum de novo exorituram adnotassem, ad Venæ sectionem invitò licet, & imminuta quantitate denuo me recepi; quæ non obstante, adeo recrudescebant indies symptomata, ut vix ulla nisi quod à paragoricis extorqueretur, symptomatum levamen, absque repetita venæ sectione spes restaret procurandi.

Post triduum igitur emulsionum & anodynorum haustum exhibitione infumptum, denuo Sanguinem ad quatuordecim unc. fluere permisi; quo facto, adeò mitescebant dolores, ut nocte insequenti sponte irrepsit somnus ad horas aliquot cum magna virium refectione protractus, & manè cum eum inviserem, motum fluidorum, utpote ad statum naturalem jam propiùs accedentium, longè diminutum & fere regularem ex pulsu deprehendi.

Injecto igitur Clystere è lacte sacharato, quo leniter è sordibus intestina expurgaremus, diætam ex hordeatis & Emulsionibus copiosè seu ad libitum ingestis instituimus, etiam Decoctum Pulli parcè indulsumus.

Elapsis autem horis plus minus 24, de novo bellum movere cepit hostis, dolore jam unum vel alterum præ ceteris alternatim articulum atrociter infestitante, imò introrsum etiam vergere incipiente. Jam enim de ligatura quadam arctè molestissimæque

meque Ventrem inferiorem stringenti cum contractionibus dolorificis per intervalla afficientibus comitata quærebatur.

Huic, ab illuvie serosa, aliqua saltem veritatis specie, ibi deposita ortum suum ducenti, sequenti methodo conabar opitulari. & *Conf: Viol: 3 ss. Colomel: ʒi.* cum tantillo Syr. cujusvis, f. bolus hora somni sumendus; Mane sequent: propinando *Aq: Epsam: ʒi.* ad medias coctas. Sexies deorsum operebantur, & proficue, appetitu, Somno, & viribus magna ex parte restituti.

Post biduum quo satius ægrotum contra molestissimi hujus affectus recidivam munirem, Boli & Aquarum repetitionem, nec minori successu consului, ita ut jam me ægrotum in tuto collocasse existimabam. Elapso autem triduo cum ad ædes ejus venissem, illum cum continuis sedibus & vomitionibus luctantem reperi; humoribus quod sursum vel deorsum rejiciebat, neutiquam ab iis quoad colorem & consistentiam discrepantibus quos in Morbo Cholera rejici cernimus.

Plurima mecum circa hanc enormem & insolitam evacuationem animo volvens anxius tandem steti, num istius causam in materiæ peccantis intus translationem, an in spirituum motus inordinatos & effrenes ab innanitione per præcedaneas & profusas sanguinis missiones excitatos rejicerem, ad ultimam

timam autem tandē propendens, ut haustus aliquot Vini Gallici satis amplos prius calefactos exhauriret hortatus sum, unde statim omnia pacabantur, ita ut proximo mane ægrum truculentissimi huius Symptomatis prorsus immunem (inde conjectura confirmatus) reperi. Cæterum vix prospero hoc statu ultra 6 horas mansisset priusquam ad illum eorundem ejectionum revirescentia correptum demum vocarer. Illum admodum debilem, & delassatum secundo hoc insultu factum animadvertens, & aliam recidivam periculosam admodum esse conjiciens, ea, quæ illum quam maximè extra omne periculum ponerem (quantum scilicet in me esset) methodo insistere tutissimum esse judicavi, & proinde quæ sequitur usus sum. & *Laud: Lond: gr. ii.* forma Pilulæ exiguæ, quo scilicet melius in Ventriculo detineretur exhibenda quamprimum, & post horas 3 repetenda si opus fuerit; Interea etiam de Vino Gallico bibat ad libitum. Sumpta prima Pilula cessabat Vomitus, parcius & absque cruciatibus deiciebat; sumpta secunda obrepit somnus, & mane sequenti illum mire relevatum alacremque offendi; & quod notari debet, congruum decem horarum spatio Vini Gallici integrum absque vel minima ebrietatis nota exhausisse, cujus vel partem dimidiam sanus (uti aiebant familiares ejus)

ejus) vix sustinuiſſet, licet etiam per urina-
nam tot illius temporis ſpatio non ſemili-
bram reddidiſſet. Cibum pro delectu, &
Vini ejusdem uſum ad libitum conceſſi vi-
res reſcindi cauſa, unde pauco poſt tem-
pore appetitu reſtituto, & augeſcentibus in-
dies viribus egro valedixi. Poſtea autem cum
me ſuadente ruſ proficiſceretur, quo aere
aprico & liberiori verſaretur in diarrhæ-
am violentam cum Vomitionibus aliquibus
de novo incidit, adeo ut trigeſies una no-
cte deſecerit, qua ruſ ſub liberaliori Vini
Gallici rubri uſu & beneficio ſolo, abſque
ullius paregorici ope, liberatus eſt.

OBSE-

OBSERVATIO VII.

De Diarrhæa coloris albidî torminosa.

Vetula quædam exsucca, & frigosa in pleno scilicet (stupendo animi vitio) divitiarum cumulo egena, à frigore suscepto in reditu suo ad Londinum à rure, super fluvium Tamesin aperta Cymba, die etiam advesperascente, in Diarrhæam coloris subalbi incidit, cum spasmo flatulento vulgo cramp dicto per totos artus sævienti complicatam, ita ut, vix locum movere, vel pedibus insistere absque cruciatu intolerabili valeret. Decies plus minus in 24 horis deiecit cum aliquali ventris tormine. Post biduum, dolorifica vincente ægritudine, de pertinaci erga seipsam crudelitate triumphans Pharmacopolam accersivit, qui plurima medicamenta, & inter cetera Bolos aliquot *The-riacæ Androm:* cum aliquot adstringentibus præparatos illi ministravit. Hinc insequutæ sunt enormes vomitiones dolorificæ, fluxu etiam alvino adhuc persistente; Ad has igitur angustias redacta, suadente etiam id Pharmacopola officii sui memore, me vocavit. Ægrotam febris immunem, pulsum ejus satis robustum & regularem, urinam instar naturalis inveni; quæcunque
autem

autem sumsit statim post eorum ingestionem rejecit, & postea cum vacuus esset ventriculus, in nixus inanes varios vomitios erumpente solum flatu inivit. Sedes erant coloris albi dilutioris instar chyli. Misere sanè torquebatur mulier grandæva, ita ut vix sibi virium fatis morbi sævitæ perferendæ ultra sex horas superasse assereret.

Quamprimum igitur injectionem Enematis sequentis eo fine iussi, quo scilicet ventriculo adeo convulsionibus tentato, (modo id assequi potuerim) intestina sæcibus seu humoribus suis acribus & noxiis liberando, & eodem tempore frænum aliquod spasmodicis suis contractionibus injiciendo, aliquo modo succurrerem. & *Liquoris posset: ex Vin: Hispan: præparat: ʒ xii. Ther: Androm: Conf: Frac: an. ʒ ʒ. Vitellum unius ovi Syr: Viol: ʒ ii. Ms. f. Enema statim injiciendum & post ejus rejectionem intervallo horæ unius denuo injiciendum, si vomitiones non misserint.*

Hisce peractis aliquantulum mitiora per totum ductū alimentalem facta sunt omnia. Cæterum cum hinc inducias solum de Morbo impetratas fuisse perciperem, & cum nihil è ventriculo inter vomitandum nisi flatus copiosos erupisse animadvertissem, vix opus esse illam liquidis copiosè ingestis onerare, uti in cholera solemus ad

ad ejus humores putrefactos jugiter a sanguine suffulos exantlandos (uti haftenus saltem creditum est) judicavi, quin potius ut me ad seditiones a spiritibus tumultuantibus etiamnum inibi excitatas sedandum accingerem, cui scopo intentus sequentem methodum institui.

R. Aq: Cinam, Fort: Cinam: lb: an: 3 ss. Laud: liq: Cydon: gr. xx. Ol: Cinam: gr. i. Ms. f. haustus quamprimum propinandus, & si intra spatium 3 horarum per vomitionem foras propulsetur, repetendus. Statim eum evomebat uti etiam assumpta omnia jam per biduum solita fuisset. Alium igitur qui in promptu erat assumebat, qui horas duas ventriculo immanfit insequente somno. Post id spatium de novo incessit vomitio etiamsi lenior, cui, ne iterum novae darentur turbæ, opposui haustum alium, quo factum est, ut se statim ad somnum per totam fere noctem (quæ secunda à meo adventu fuit) protractum cum magno naturæ levamine prolaberetur.

Mane sequenti eam invisi aspectu hilarem & vix amplius de meo consilio sollicitam. Adstantibus autem illam de metu recidivæ admonentibus tandem auscultans, iterum opem meam petiit.

Quo igitur tutiores & utiliores medicamenti paregorici vires miscella experiretur. Clysteris seq. usum consului, *R. Liq: Posses:*

vel

vel *Fusculi Pullini tenuis* ℥ xii. *Vitellum unius Ovi*, *Dioscord. Ther. Andr. un.* 3 i. Ms. f. Enema quamprimum injiciendum. Post horam unam eum reddidit sincerum, duabus autem elapsis horis sedem habuit instar earum quas per totum morbi decursum cum torminibus deposuisset, parum de albedine solum remittentem.

Hactenus etiam si vomitiones & dejectiones penitus fere exulassent, de Stomachi aegritudine, quæ flatuum eruptione semper solvebatur aliquantulum querebatur. Hos cum de eadem radice qua præcedentia symptomata pendere mecum judicasset, eos eodem gladio jugulare jam aggressus sum, & proinde Pilulas sequentes præscripsi. ℞ *Opii colat* 2 gr. ii. *Pul. Glycyrrizæ* gr. vi. *Ol. Cinam.* gr. i. *Tinct. Cast.* parum. Ms. f. Pil. ii. quarum sumat unam quamprimum, reliquas post sex horas superbibendo c. 3. *Cord. Perlat. seq.* ℞ *Aq. Cinam. h.* ℥ vi. *Cinam. fort.* 3 i. ℞. *Menth.* 3 ss. *Marg. græp.* 3 i. *Sach. alb.* q. s. Ms. f. Cordiale de quo etiam sumat c. 3 vel 4 ad libitum.

Harum Pil. usu melius se habuit, & hoc die sedem habuit coloris limosi. Perstitit in usu Pil. ad diem sequentem, quo sedem etiam habuit coloris nigri. Postea indies robustior facta, & excrementis tū

multi

D

quan-

quantitate tum qualitate naturaliter se habentibus, tandem convaluit.

Causam quod attinet fluxus hujus humoralis & torminalis, cum à sero falso & corrosivo propter *stagnationem* impeditam uti in limine hujus Observationis observavi in massa sanguinea congesto, ad intestina per plexuum glandularum intestinalium ductus excretorios depluenti, & intestinorum fibras acrimonia sua in convulsivos motus adigenti provenisse vix est ut dubitemus. Quoad autem coloris ejus albedinem fluxibus alvi serosis rarissimè (quod sciam) adjunctam, eam maxima saltem veritatis specie glandularum intestinalium prædictarum à *Cl. Peyero* descriptarum obstructioni deberi existimo. Hinc enim ob earundem succi tantopere alimentorum coctioni & perfectioni inservientis defectum, crudiorum & vitiosum solum sanguini subministrari chylum admodum probabile est, qui cum in sinum Sanguinis receptus assimilari nequeat, ut tandem per glandularum harum ductus jam jugi ejus appulsu copiosiori reферatos proscribatur necesse est.

Vix aliam hujus Symptomatis rarioris majorem veritatis speciem præse ferentem mihi occurrisset rationem agnosco, præsertim cum hic de affectu celiaco, seu de aurigine suspicio nulla esse potest. Sunt qui mucum
istum

istum quo statu naturali oblinuntur intestina nimis abundantem, & debito viscidiorum humoribus ibi depositis se commiscentem, huius affectus causam verosimiliorem esse iudicant; quibus tamen cum ejus vix sufficientem quantitatem intestinis pro tot sedibus conficiendis inesse credam, præterquã cum eum istius coloris chylosi nunquam in defunctorum sectione conspexerim, nequeo assentiri. Aliis interea aliter sentire, prout illis visum fuerit, per me integrum esse liceat.

De OBSER-

OBSERVATIO VIII.

De Pruritu in Meatu Urinario.

Uxor cujusdam Mercatoris annos aliquot supra quadraginta agens, admodum corpulenta, & quoad cætera sana septimo gravitationis mense pruritu in meatu urinario maxime ad ejus exitum adeo molesto afficiebatur, ut inexplibili eum absque vel ulla intermissione scalpendi desiderio teneretur, & proinde tum propter morbum tum asperum ejus remedium, nec diem nec noctem absq; summa inquietudine pertransiret. Plurima cum per spatium bimestre contumaci & importuno huic affectui frustra præscripta fuerant, tandem de vesicæ calculo subortâ suspitione accersebatur Lithotomus. Hic, cùm facto per Catheteris introductionem examine, etiamsi Vesicam calculi expertem reperisset, cùm tamen ab ipsa ægrota, & ei adstantibus sæpius in urina arenulas visas fuisse audivisset, molestissimi hujus affectûs causam iis deberi suspicatus, in ejusdem levamen diureticorum usum præ cæteris consuluit. Post horum per aliquod spatium usum frustraneum me in consilium accerferunt.

Ægram Febrē tertianā emulanti & cum frigore

frigore & horrore invadenti, tertio quoque die, jam tertia vice correptam reperi, quam dolorificè Catheteris immiffioni (utcunque caute & cum judicio eam chirurgus tentasset) primum supervenisse retulerunt ejus amici; cui plane similem frequenter in carunculis in Urethra ab immiffis Candelis extirpandis, quoad unam quidem accessionem febrilem, nunquam autem ad plures accidisse observaveram. Nullum omnino dolorem inter mingendum percepit, licet ob quandam loci angustiam urinam minus libere reddidisse consueverat, unde nullum omnino subesse inflammationem mihi planè constabat; quantum ad arenas minus eas suspicatum iri sensi, quoniam iis laborantibus hoc genus symptoma adfuisse nunquam audiveram. Multoties affectum hunc pudendo muliebri locis præsertim circa labia, & intra vaginam, ubi plurimæ disseminantur glandulæ ductibus humoris indolis peculiaris secretioni dicatis insedisse novi, sed nunquam quod sciam Vesicæ Urinariæ adeo infestum ut præter cætera incommoda secum urinæ difficultatem induceret. Quapropter rationi mihi magis congruum videbatur, ut molestissimum insolitumque hunc affectum humoris à prostaticarum lacunis ad meatus urinarii extremitatem sitis, jugiter depluentis falsedini ascriberem, quæ par-

tem prurigine adeo immani afficeret, ut eam haud impuni ex acriori unguium attritu placare cogeretur; & huic pariter indicationi methodum quæ maxime satis faciendæ inservire videretur, elegi, *R. Conf: Viol: ʒi. Muc: d: gr. vii. Syr: cujusvis q. f. Ms. f. Bolus hac nocte h. somni sumendus superbibendo Haustum sequentem, R. Aq: Malva ʒ ii. Syr: de Alth: ʒ ʒ. Ms. Mane sequenti humorum viscidorum copiam ingentem per vomitionem rejecit, & postea ter vel quater alvum deposuit. Diei unius intervallo denuo utcumque operationem ejus sursum in graviditatis statu suspexam habuimus, (cum adeo ex priori ejus usu se profecisse comperisset,) idem medicamentum cum tanta utilitate repetiit, ut omni pruritu & urinæ difficultate evanidis pristinae valetudini restitueretur.*

Post mensem recidivam patiebatur, & rursus ad idem medicamentum quasi ad sacram anchoram se contulit, frustraneo neutiquam eventu. Cum autem ultimum graviditatis tempus appropinquaret, quo minus tuto possunt medicamenta evacuationi inservientia exhiberi, Lotionis sequentis usum aliquoties per unam septimanam consului, *R. Decoct: Cort: querci ʒi. Mel: Egyptiac: ʒ ʒ. Ms. Hujus beneficio ab omni affectus hujus insultu evasit immunis, & foetum tempestivè exclusit.*

OBSER.

OBSERVATIO IX.

De Ictero Hysterico post parturitionem.

Fœmina quædam quadraginta annos nata, temperamenti biliosi, quinto post parturitionem mense dolore Ventriculi acutissimo, magna cum ejusdem inflatione & tensione, per intervalla quædam primùm, paucorum autem postea dierum spatio atrocius, & sine intermissione ingravescenti corripiebatur. Sexto à morbi initio aurigo indicis fatis conspicuis, intensissima (*viz.*) cutis universæ Flavædine, urinæ rubedine intensiori, & fœcum intestinalium albedine prodiit. Interea dolores indies auctos & utcunque leviter se in lecto moveret, supra fidem exacerbatos, cum interna & dolorifica viscerum, contractione ac si funibus circumligaretur, persentiebat.

Hiscæ ad illam miseriis uti ex pulsu depresso & spirituum languore constabat, penè confectam accersitus, primo statim adventu ad dolorem consopendum, cui diutius tolerando se omnino imparem esse dicebat, me accingebam medicamentorum sequentium exhibitione, & *Ther:*
Andr: 3 ℥. *Opii colat:* gr. i. *Cast:* gr. vi.

Ms. f. Bolus quamprimum fumendus, superbibendi Haustum seq. & *Aq: Puleg: Bryon: c: an: 3 fl. Diacod: 3 ii.* Ms. f. Haustus.

Repetantur Bolus & Haustus post 3 horas, si dolores non remiserint.

Ex una horum exhibitione aliquantulum mitescabant dolores, & cum siti magnopere præmeretur, haustus aliquot liberaliores Cervisiæ tenuis pane tosto repectæ concedebantur cum emolumento.

Adhuc autem satis acutè affligentibus doloribus, Bolus & Haustum repeti circa horam nonam vespertinam, & denuo, si ob dolorum contumaciam opus esset, horarum trium intercapedine imperavi, interea non omisso libero & frequenti Cord. Perlati usu, si vires eum exigent.

Mane sequenti eam doloribus magna ex parte liberatam, & somno licet sæpius interrupto aliquantulum resectum reperi. Pulsus qui pridie pœnitus fere siluerat non obstante præcedanea prælarga medicamenti soporiferi exhibitione fortius emicantè.

Nondum autem penitus confopitis doloribus haud tutum ab eorum usu desistere mecum reputans, præmisso sequenti Clystere, (*viz.*) & *Decoct: com: 3 xii. Elect: Lenit: Sach: rubri an: 3 i fl.* Ms. f. Enea quamprimum injiciendum, Sequentes Pilulas

Pilulas præscripsi. & *Cast: Pul: gr. xii. Opii Colat: gr. iii. Conf: Alk. s: m: q. f. Ms. f. Pil. iv. quarum sumat ii. finita prius operatione Clysteris, & reliquas post 6 horas, modo adhuc insistent dolores (alioquin omittantur) superbibendo Haustum sequentem, & Aq: Rutæ Puleg: Bryon: c: an. 3 ss. Diacod: 3 ii. Ms. f. Haustus.*

Jam sedimentum deponebat Urina, quæ antea clara erat, copiosum, at intense adhuc albescebant fæces alvinæ.

Clyster copiose semel operēbatur, & post ejus operationem exhibebantur pilulæ & haustus juxta præscriptionem; cum autem duabus circiter horis post Pilularum exhibitionem venirem, & ægram doloribus graviter reperirem afflictam, tempus supra assignatum anticipando, quantocius pilularum reliquarum exhibitionem acceleravi.

Sumptis illis magnopere levatam se sensit ægra, & cum postea sedem copiosam habuisset, sequentem Bolum in promptu esse jussi, & *Ther: Andr: 3 ss. Opii colat: gr. i ss. Cast. gr. vii. Sal Volat: C: C: gr. iii. Ms. f. Bolus circa noctem mediam sumendus superbibendo Haustum sequentem si adhuc dolores perstiterint. & Aq: Laet: al: Puleg: an. 3 vi. Diacod. 3 iii. Ms. f. Haustus.*

Omnis

Omnis doloris expers mansit, usque ad mediam noctem dormiendo & diutius, cum autem instaret tempus quo Bolū & Haustu præscriptum sumi præscripseram illi circa ad tempus expergefactæ eum exhibebant.

Mane sequenti (*viz.*) die *Jun. 4.* illam subtristem ac si dolores de novo ingruentes metueret deprehendens, præmissa denuo Clysteris injectione pilulas sequentes paregoricas præscripsi, & *Pul: e ch: c: c: 3 ss. Cast: Russian: Sal: Vol: c: c: re-ctif: an: gr. vi. Opii colati gr. iv. Conf: Alk: f: m: q. f. Ms. f. Pil. iv.* quarum sumat ii. post operationem Clysteris, superbibendo Haustum sequentem, & *Aq: Me-tiss: Rutæ Puleg: Bryon: & Diacod: an. 3 ss. Ms. f. Haustus;* reliquas sumat post sex horas, si nondum cessaverint dolores.

Clysteres operationem sequutæ sunt sedes plurimæ præter expectationem per horas tres vel quatuor usque ad noctem, unde de novo recrudescabant tormina quibus non obstantibus Pilularum exhibitionem aliquantisper postponi consului, modo ægrotæ patientiam non plane evincerent dolores; Inde fore sperans ut sedum harum beneficio hepatis expediretur oppilatio, & humores biliosi Sanguine commisti excluderentur: Ab horum enim nimia in sanguine congestione, & à debita, ob nervulorum glandularum secretionibus in hepate

hepate, ac aliis visceribus præpositorum ab iis in convulsiones adactorum secretionem impedita, affectum hunc quasi à fonte suo profluxisse existimo.

Circa h. nonam vespertinam quo tempore sponte, & non prius substitisset alvus, cum à frequentibus dejectionibus præcedaneis plurimum lasseretur, pilularum paregoricarum duas cum haustu concessi, quarum beneficio noctem transivit quiete, & mane seq. (*viz.*) die 5. eam somno refectam & omnis doloris immunem reperi.

Ventriculi ardore aliquoties hodie afficiebatur, qui liquoris posset. cum Vin: Hispan: præp: exhibitione plurimum mitescebat. Hoc die dejecit ter vel quater, sedibus jam utpote etiam cute quoad colorem naturaliter se habentibus. Ubique etiam totum corporis habitum (quod in fine hujus morbi solenne est) afficiebat pruritus.

Die 6°, hodie sudoribus benignis perfusa mediocriter bene se habuit, oscitationibus solum & spirituum languoribus obnoxia, haustibus è decoctione Pulli nutritiis, & aliquibus aliis id genus sorbilibus è culina expromptis facile cedentibus. Ab impositione Emplastrorum ex Galban: & istius classis cæterorum abstinuimus, quod ab omnium graveolentium odore (exceptis spiritibus volatilibus qui in exigua quantitate exhibiti illi multum profuere) quem sibi noxium

noxium & molestum semper reperisset, abhorruit.

Mane, die 7° eam optimè se habentem reperi, jam etiam omnibus quibus antea luctasset malis exulantibus, & rosaceo etiam ut olim faciei colore pulchroque vivido æquè restituto.

Transactis autem diebus sex, denuo recidivam passa est, incidente etiam magno in hypochondrio dextro dolore, cum ejusdem lateris circa hepatis regionem intumescencia quadam, & dolore ulceroso deorsum per totā istā corporis tractum præcipuè se protendenti. Accersitus igitur ægrotam vomitionibus inveni correptam, cum pulsu admodum exiguo & ex tremo spirituum languore adeo oppressam, ut viscera omnia ad ejus sensationem plane deorsum descendencia & quasi exitura videbantur. Urina intense rubescebat cum magna contentorum in fundo subsidencia, instante etiam evacuationum solitarum tempore quæ nondum à nupero puerperio naturæ pensum absolvissent.

Hinc caloris naturalis suffocationem à redundantia humorum & nimiam ob præternaturales spirituum animalium incursum vasorum sanguineorum coarctationem suspicatus, V.S. consului verum cum debilis esset ad quantitatem solum 3 v. Sanguis pellucula tenaci & discolori tegebatur inseparabili interni incendii comite; post hanc longe melius

lius se habuit, & cum pars dolens & intumefacta Ol. Rosac. ter vel quater embrocata fuisset ab omni postea dolore libera evasit.

Notari hic velim ægram frequenter de eximio à Stomachi ardore quæsitam fuisse, quem ab acido morbofo & acri provenisse certò didici, è coagulata hydrogala ad eum coercendum ante epota, quam vomitu rejectam vidi.

Die sequenti eam longe erectiorem reperi, cum pulsu fortiori & omnimoda doloris ulcerosi remissione. Denuo igitur eandem Sanguinis quantitatem detrahi curavi, unde post 3 vel 4 horas fluere copiosè catamenia ceperunt, magno utique indicio, ab humorum præfervidorum ebullitione feminis tunc temporis usitatori, symptomata hæc ultima maxima saltem ex parte, & quasi προφασι sequiori sexui unice competenti primo emeruisse, & propter vasorū nimiam inde causatam distensionem exitum communem non fortientium, postea magnopere fuisse exacerbata, quæ etsi methodo præcedaneo sufflaminata quasi fuisse comperimus, vix tamen penitus debellare & suppressere absque sanguinis portionis alicujus diminutione valuimus. Nocte seq: diutius extra lectum morata, de novo dolore dextri hypochondrii gravabatur, sumpto autem levi hypnotico statim ejus experts facta est, & indies promota sanitate post quatrimum omnino convaluit.

OBSE-

OBSERVATIO X.

De Colica cum tumore externo conjuncta.

VIR quidam annos 60 natus obesulus & temperamento phlegmatico præditus, dolore acerbissimo dextro hypochondrio, eo loci ubi intestinum Colon à vicina hepatis sub Ventriculum ad latus corporis aduersum transcurrere solet, quo etiam loco se protrudit tumor circularis fere figuræ, & palmæ fere latitudinis, durus & fixus, absque quavis inflammatione & omnis doloris expers nisi fortiter compressus, corripiebatur; Hanc bis antea olim subiisset, nec aliam unquam istius occasionem præter frigoris susceptionem sibi cognitam retulit; Urina etiam si rubra & contentis saturata erat, vix tamen cum omnino febricitasse vel lingua vel pulsus indicabant. Chirurgus quem simul accerserat tumorem ex humorum acridorum fluxione postea in apostema desiniturum, ni maturus discuteretur suspicatus est; ego eum forsitan à flatu intestino coercito, & partem sibi supernè contiguam in tam ingentem protruberantiam qualis nobis exhibebatur, protrudentem ortum suum habere conjectabar, præsertim cum isto abdominis angulo ob hepatis

patis & ventriculi circumjacentium proximitatem flatus in Cellula quavis istius intestini quasi in angiportu detentus modo nec prorsum nec retrorsum emigret, partem incumbentem abdominis ei maxime vicinam in molem urgere necesse habeat.

Utcunque res se habuisset, ambo convenimus universalia quædam præmittere quæ nihil saltem obessent, priusquam certius aliquid de eo statueremus. Post igitur E-nematis ministrationem venam secuinus & sanguinis $\frac{3}{4}$ xii. eduximus. Statim post clysmatis operationem ingens prorupchans flatuum copia, & horas sex à Venæ sectione dolor & tumor penitus disparuere.

OBSER-

OBSERVATIO XI.

De Morbillis irregularibus.

PUer quidam quadrennis febre quam comitabantur vigiliæ, appetitus prostratus, diarrhæa, dolores intensi adeo corpus universum excruciantes, ut cum vel levissima quavis occasione moveretur totas ædes ejulatibus impleret, & tandem virium insignis satis debilitas, corripiebatur. Indies ad triduum augebantur symptomata, præcipuè Diarrhæa, ita ut vigesies & sæpius dejiceret duobus primis diebus ab initio ægrotationis.

Die quarto apparuerunt maculæ exiguæ manibus & facie satis conspicuæ, quibus visis, manente adhuc alvi fluxu me accerferunt parentes, de vita ejus plane actum esse credentes. Conspectis maculis pulicum morsum instar (non rubri vel purpurei coloris) & levi oculorum lachrymatione facile constabat morbi genus, & quoad curationis intentiones, solum restabat difficultas quid de fluxu alvi immodico & præmaturiori ageretur. (Si penitus sisteretur magnopere metuebam, ne pabulum febrili fermento venenoso humoribus insidenti copiosius administrarem, quo strages longius
lati-

latiusque edendo oeconomiam totam naturæ subverteret; si non sisteretur, ne viri-
um defectu ab opera sua jam inchoata de-
sisteret natura, priusquam stadium hoc su-
um, vulgo secundum dictum, in materiam
morbillosam per cutim, ebullitionis regula-
ris beneficio, critice excludendo dicatum e-
metiretur.

Media igitur via incedere tutissimum esse
credens, profus nimis per alvum fluori fre-
num ponere tentavi, exhibendo solum hau-
stum sequentem, cū alias medicamentorum
formulas plane fastidiret æger. *R. Aq. Lact:*
al. 3 i ss. Diascord: 3 ss. Ms. sumat quam
primum, & repetatur 4 quaque h: ad tres
vices.

Hinc alvus remissius, ter nempe vel qua-
ter in 24 horis tantum solvebatur.

Die 5° aliquantulum intumescere cœpit
facies, & eminentiores conspectioresque
fieri eruptiones, jam pustularum nomine
donari merentes, & quales quod sciam vix
unquam alias me vidisse memini; macu-
læ etiam quædam latæ, rubræ, & figuræ
multiformis, hinc inde pustulis tum facie
tum manibus interspersæ efflorescebant;
De quibus solum in hoc Morbo mentionem
facit *Cl. Morton* (ne verbulo de Exanthe-
matum quod sciam facto, certo per incuri-
am) utpote etiam de earum hoc morbo
die periculosa admodum apparentia, cum

E

revera

revera communiter & regulariter se habente morbo hoc tempore latiores & expansiores cum bonis ægri rebus conspici solent.

Febris & symptomata reliqua adhuc licet mitius infestabant; superveniente tamen tussi admodum molesta, bolum unum & alterum formula sequenti exhibendum, & debito temporis interstitio repetendum curavi, quo tussim, somnum blande conciliando demulcerem.

R Ther: Andr: ʒi. Pul: e cb: c: c: gr. vi. Ms. f. Bolus quamprimum sumendus & postea, ut domi norunt repetenda, superbibendo haustulum Cordialis Perlati.

Die 6 faciei tumor adhuc auctus erat, ita ut instar variolis laborantium quarto ab eruptione die apparebat; Quod etiam symptoma præter omnem morbi hujus consuetudinem evenisse judico.

Quotidie sedes habuit tres vel quatuor, evanescentibus die septimo pustulis maculisque ægro etiam post unum & alterum diem convalescente, nisi quod tussis parum urgeret, quæ quoties alvus strictior esset, pejus, & quoties laxior, (quovis demum modo id procuratum esset) melius se habebat. Hunc sane fluorem intra terminos ita constrictum, benignum morbo huic periculosissimo eventum præbuisse sentio, aliter enim adeo in immensum excreverat intra humorum suburram nidulans

vene-

venenosum morbi hujus fermentum, ut
 forsan vel præcipitantiùs æger periisset, vel
 saltem tardius (ad vigesimum enim diem
 non sine unguium, capillorum, imo cuticulæ
 ipsius universæ squammatim deciduæ di-
 sperditiõne in declinatione sua, affectum
 hunc perstitisse vidi) vix & ne vix è Flam-
 mis ereptus fuisset.

E 2 OBSER-

OBSERVATIO XII.

De dolore & aliis quibusdam symptomatibus periculosis à frigoris susceptione.

JUvenem quendam vigesimum annum agentem, temperamenti biliosi & habitus gracilis, à subitanea vestium ob æstatis fervorem mutatione suscepto frigore invasit dolor, per universum corporis habitum extensus, præsertim autem, uti aiebat, ossibus cum artuum & juncturarum rigidate quadam infixus.

Hunc etiam comitabatur frigoris cujusdam sensus ex uno corporis extremo ad alterum multoties in die invadentis, & instar aquæ gelidæ sensim dilabentis quaquaversum perceptus, erumpente etiam eodem tempore sudore per totam cutis superficiem satis calido & benigno, hisce etiam accedit frequens capitis vertigo, appetitus dejectus, cum stricture quadam mediam abdominis regionem transversim molestissima afficienti. Symptomata hæc spatio duarum septimanarum, licet ægrè satis sustinuit, tandem autem eorum pertæsus in auxilium Pharmacopolam accersit. Ex cujus consilio, misso sang: ad 3 xii. doloris eximiam per horas viginti quatuor nec diutius

utius percepit mitigationem; recidivanti igitur succurrere conabatur idem vomitionem procurando uno die, & die frequenti purgationem, idonea etiam quam plurima exhibendo medicamenta, uti sunt Boli, Haustus, Julapia, Cordialia, &c. singulis morbi indicationibus prout ille conjectabatur, tandem satis factura; interim quod primum locum tenere judicabat, ægroto omnem prorsus Cervisiæ tenuis usum, sub poena maximum vitæ suæ discrimen subeundi, si secus fecerit, interdicendo. Nullo autem hanc copiosam suam eorum quæ averfabatur ingurgitationem, & ab iis quæ vel avidissime peteret abstinentiam levamine insequente me accersit. Ægrum vertiginosum reperi, sitibundum, pituitam ægre è faucibus præ visciditate sua rejicientem, ob internum viscerum æstum magnopere anhelum, denique, de cervisiæ tenuis, aquæ succo Limon vel Aurantiorum impregnatæ, vel hisce similium, ad sitim quæ eum maxime premebat inopia, malorum omnium, ut sua tunc stetit sententia, gravissimo conquerentem.

Pulsus debilis erat, & vires adeo diminutæ, ut vix pedibus corpus suum sustinere valeret.

Cum autem plurimum de siti & calore interno quæreretur, & ex urina admodum turbida, magnam humorum a-

gitationem & incendium à prægressis per vomitionem & purgationem evacuationibus merito suspicarer; ne in partem aliquam nobilem è sanguinis gremio portiones aliqua tumultuantium humorum diverterentur, sanguinis missionem in modica tantum q: quamprimum consului, qui instar carniū loturæ putrelaginosus dum incalescebat apparuit, consistentiæ seu texturæ fibrosæ penitus expers, post refrigerationem pellicula tenaci & lutei coloris, quæ partium nutritiarum ejus propter inflammationem febrilem inspissationi debetur, intactus.

Post V.S. cerevisiæ tenuis haustum quantum voluit indulsi, & ejusdem usum quoties & quantum voluerit concessi; ex cujus primo haustu se adeo relevatum esse percepit, ut jam pristino animi robore reassumpto de convalescentia se neutiquam desperare strenue affirmabat. Clysterem è lacte & sacharo culinari injiciendum jussi, unde fœcum quantitas stupenda quæ post finitam medicamenti purgantis operationem viribus ejus penitus exantlatis in intestinis substitissent, foras ejiciebatur. Hinc penitus evanuit vertigo, viscerum æstus, sitis, oris ariditas, salivæ visciditas, & etiam magna ex parte artuum debilitas.

Nocte sequenti exhibui bolū & haustum seq: *B. Tart: vitr: Sal: prunel: an:*

3 ſ. *Conf: Lujula* 3 ſ. *Syr: Limon:* q:
f. *Ms. f. Bolus.* & *Aq: Theriacal:* 3 i ſ.
Suc: Limon: 3 ſ. *Syr: Viol:* 3 ii. *Ms. f.*
Haustus post Bolum fumendus.

Nocte sequenti bene dormivit, & mane
seq: sanitatem ejus adeo promotam inveni,
ut nihil amplius præscribere mihi visum est
præter Ptisanam seq: ad humectanda & lax-
anda viscera ab humoribus acerbis & medi-
camentis violenter operantibus nimis cale-
facta, & *Decoct: hord: cum Tamerind:* 3 i.
præp. 1b ii. Colaturæ admisc. *Mannæ* 3 i.
Tart: Vitr: 3 ii. *Ms. f.* Ptisana, de quo su-
mat haustum frequenter, ita ut tota exhau-
riatur intra duarum vel trium horarum spa-
tium.

Hujus operationem sequutæ sunt qua-
tuor vel quinque lenes alvi dejectiones, æ-
gro absque ullo aliorum medicamentorum
ope sensim & gradatim ad pristinam sani-
tatem restituto.

E A OBSER-

OBSERVATIO XIII.

De Febre Vaporibus, vulgo dictis conjuncta.

VIR quidam obesus, & constitutionis phlegmaticæ, cùm ambulandi & liberioris auræ captandæ causa in campos huic civitati vicinos exspatiaretur, Aquæductu satis insignis vulgo *Lambes conduit* dicto in transitu suo conspecto, istius ad sitim suam restringendam liberalius quam par erat aquas sibi indulgebat. Hinc statim ventriculo dolebat, postea intestinorum torminibus cum alvi fluxu per dies 8 vel 9 producto, citra ullû autem notabile valetudinis dispendio penè desinentibus corripiebatur.

Dum autem postea e villula quadam tertio abhinc idcirciter lapide distanti, ubi res suæ cum vocassent, rediret, medio solum confecto itinere primum ægrotare coepit, & prius quam ædes suas attingere valuisset, adeò debilis factus est, ut statim sub primo ejus ingressu, si non ab adstantibus adjutus esset, præceps in terram deficientibus plane viribus corruisset.

Postea in lecto compositus horulæ unius exacto spatio, horroribus variis intervallis paroxysmorum more, & frequenti

quenti stomachi subversione per spatium semi horæ afficiebatur. Hos calor ingens cum incipitis dolore immani excipiebat, qui cum per totam noctem fere cum vigiliis & jactitationibus molestant, suborto tandem sudore profuso, plurimum imminuebantur.

Hoc mane ad illum accersitus, pulsum ejus debilem & frequentiore, carnes calore sicco exustas, robur naturale mire debilitatum, caput dolore & vertigine quoties id è pulvinari vel minime erigere conaretur, affectum reperi.

Symptomata hæc admodum periculosa videbantur, & febris mali moris prænuncia; cum autem urinam bene coloratam conspexeram, & sedimento copioso refertam, periculi minus subesse mihi facile persuadebam. Hinc enim certo mihi constabat hanc febrem earum esse indolis quarum periodus remissionibus saltem, si non intermissionibus solent circumscribi.

Plurimum hic ut ingenuè fatear animi pendebam, utrum sanguinis quantitatem V. S. diminuerem, nam debilis erat ægrotus, & pulsus ejus depressus ultra quod crederet quisquam, si non ita sibi res ipsa constitisset; Cum autem athleticus erat & magnopere de capitis dolore quereretur, modica quantitate, non ultra 3 x. missionem ejus permisi.

Hinc

Hinc doloris loci mutatio à sincipite videlicet ad occiput sequuta est. Sitis exars erat, & proinde pro victu jusculum ex carne pulli, & in languoribus Cordiale Perlatum concessi. Enema post meridiem injiciebatur ex Lacte Sacharato, ex cujus operatione maximè se levatum in visceribus quæ prius quasi gravata senserat, percepit; & postea cum vesperi accessissem, calore & dolore capitis, magnopere levatum agrum inveni. Pulsus item adhuc frequentior ordinario vibrabat, æger etiamsi alacrior, & non adeo debilis ac prius, non tamen omnino *anversus* erat.

Nocte statim post ingressum ejus in lectum omnia exacerbescebantur de novo, febris, dolor capitis, ventriculi ægritudo, superveniente etiam aliquali lateris dolore punctorio, ita ut noctem vigil & perturbate etiamsi paululum remissiùs quam præcedentem transivit, tandem circa auroram remittentibus symptomatis prædictis, & sudore copiosè suborto, blande irrepit somnus.

Mane illum somno plurimum resectum revisi, urina adhuc in partes secessit ut prius, pulsus adhuc ut antea frequentior justò & parvus erat. Regimen idem ac pridie & Enematis repetitionem consului. Hisce observatis sub vesperam cibum è carne pulli sibi gratum fore dicebat (modo id impune sibi concedi speraret.) Obtinuit, & nocte
 integra

integra sequenti bene dormivit, diminutis plurimum cæteris symptomatis & penitus disparente febre, Cum autem primo mane ad restinguendam sitim, haustum unum & alterum Decocti Hordei, quod forte in promptu erat, ingessisset, illico stomacho laborare, & in vomitionem urgeri incepit, nec mirum, cum nondum uti verisimile est ex aquæ potu frigidæ noxam ventriculo impressam excussisset; cum autem brevi se collegisset, & ab ægritudine ista magna ex parte liberatus esset, dum lecto surgere aggrederetur spirituum deliquio correptus est, ita ut mortem instare credentes qui adstarent, me festinanter accersitum ibant; quamprimum autem advenirem, etiamsi lypothymia excussa ad se rediisset, illum languidum inveni & pulsum ejus vix perceptibilem.

Spir. igitur C. C. libera manu exhiberi curavi, unde spirituum animalium recuperatis viribus, & emicante pulsu è lecto exivit, adaucto quam animi tam corporis robore. Hoc die cum omnino febris expertem ægotum reperissem, victum liberaliorem, ejusque delectum concessi; quoniam diu antequam in hanc febrem incidisset fluxu alvi & omnimodo fere appetitus prostratione laborasset. Mane sequenti quarto (*viz.*) à morbi initio erupebant ulcuscula in labiis certissimum fugati morbi & redeuntis sanitatis indicium. Die uno interposito,

sito usum Aquarum purgant. ℞ iv. ad medias coct: & lact: ꝑ iv. coagulat: præscripti, ad humores qui per morbi decursum tam in sanguine quam visceribus præternaturalem mutationem qualemcunque acquisivissent, eliminandos.

Operationem aquarum comitabantur febricitatio, ventriculi ægritudo, ingens virium prostratio, & universa corporis lassitudo, quæ omnia copiosè sp. C. C. exhibitioni magna ex parte cedebant, & somno superveniente penitus exulabant. Hæc cū æqua lance trutinassẽ, & ex una parte mecū perpendissẽ, quod pulsus parvus usq; in paroxysmis, languor spirituum, vomitioses, universi corporis lassitudo, teneritudo carnis ubi affligisset dolor, pallor urinæ, sitis carentia, symptomata sunt feбри nisi malignæ nequicquam competentia; ex altera autẽ vidissẽ calorem febrilem cū pulsu frequentiori, paroxysmis regularibus satis distinctum & more februm cæterarum sudoribus desinentem, cum labiorum tandem eruptione ulcèrosa critice judicatum; nihil mihi quantum conjectura assequi valebã verisimilius videbatur, quam quod affectus hic invicem mixtus & complicatus e duabus causis distinctis oriundus se ostendisset, non enim penitus cessaverat Diarrhæa, de qua uti prius dictum est tam diu laborasset, cum ex itineratione nimis longa & citata se calefecisset; unde ratione

rioni neutiquam dissonum videtur, ut humores qui in motu erant, & prorsus per propria cathartica foras eliminari debuissent, jam intus sanguini intimius se admiscuissent & è nimis violento exercitio incendium concepissent, unde symptomata febrilia; & cum è præmemorato eodem alvæ fluxu prægresso, & profectione nimis longa & festinatori frangerentur vires, & spiritus plurimum exhaurirentur, facile concipere est, quomodo ex hoc sanguinis statu depauperato, & debili exoriretur spirituum animalium quoad suam adhesionem paucitas & languor, & quoad suos influxus, motus aliquantulum inordinatus sanguinis circulationi & succorum secretioni multifariam injurius. Hinc etiam liquido patet, cur adeo facile pateretur æger recidivam ex Aq: purgativarum exhibitione; Nondum enim sanguine implexi humores plane exulassent, nec vigorem suum recuperassent spiritus, unde è levi solum & præmatura excitata in massa sanguinea commotione, de novo effervesce incipiebant humores vitiosi, & spiritus denuo ex-candescere.

Quas autem egit hîc partes languida fractaque spirituum animalium textura vulgo *Vapores* dicta eventus docebit.

Hinc enim de alacri subtristis & cogitabundus factus est, spiritus vacillabant,
tum

tum vitalis, tum animalis, deficiebat appetitus, & tota nutabunda quasi brevi ruitura stetit machina.

Ægrum & astantes admonui non tantum subesse, quantum iis videbatur periculi. Decoctum Amarum S. S. per aliquot dies præscripsi, & postea Electuarii & Tinct: seq. & Cons: fl: cich: 3 i ss. Limat: chalyb: subtil: 3 ii. Tart: Vitr: 3 ss. Syr: de 5 rad: parum, Ms. f. Elect: de quo sumat q: n: m: manè & h. 6. p. quotidie, superbibendo Tinct: Chalyb: Amar: (cujus descriptio supra extat) c. 5. beneficio, brevi ad pristinam sanitatem restitutus est.

OBSER-

OBSERVATIO XIV.

De Ophthalmia contumaci.

JUvenis quidam, temperamenti biliosi, & habitus corporis macilenti, molestissima humorum defluxione oculum unum obsidenti graviter per septimanas duas laborabat. Plurima collyriorum, & Cataplasmatum forma medicamenta juxta amicorum nunc unius, nunc alterius sententiam compositorum frustra expertus, tandem ope mea usus est. Cum igitur agrum, præ dolore ab inflammationis vehementia orto adeo torqueri viderim, statim omni mora seposita phlebotomiam ad 3 xii. & ejusdem repetitionem interposita purgatione leni ex *Aq. purg.* ℥ iv. cum *Manna* 3 i ℥. & *Tart. Vitr.* 3 i. etiam ad aliam vicem cum alia insuper purgatione, si nihil mirius se haberent symptomata, consului; verum incassum, adhuc urgente membranæ adnatæ, etiam & palpebrarum inflammatione, cum ingenti & dolorifica laticis aquosi & acris effusione, ita ut penitus fere interromperetur somnus, & omnium ciborum aversio insequeretur. Ad collyria igitur, extorta prius aliquali ab exhibito haustu paregorico symptomatum allevatione consu-

confugere coactus, sequens (quo melius
hiscæ casibus in praxi haud expertus sum,
adjuncto *Vitr: alb: gr: 3 ss.* quoties in-
flammationis expers sit defluxio) præ-
scripsi. & *Aq: Plantag: Spermat: Ranar:*
Rosar: rubr: an. 3 i. Tutia optima præp:
terussæ optime lotæ c: c: ust: an. 3 i. Sach:
satur: 3 ss. Ms. f. collyrium quod ex spon-
gia admodum molli exceptum, in oculum
ter quater vel ad libitum in die instilletur,
& externe etiam leviter aliquoties ei ap-
plicetur.

Hoc autem, prout etiam aliquo alio à no-
bili quadam admodum celebrato ne hilum
hic proficientibus, ad usum cataplasmatibus
ex medulla panis albi cum vitello ovi, ad-
jecto *ol: rosar: tantillo* compositi, & ulti-
mo ad linimentorum camphoratorum, &
indolis quantum potuerimus anodyne usum,
interea etiam vesicatoriis amplis inter sca-
pulas & intercipientibus emplastris ad tem-
pora applicatis, successu quidem nequic-
quam adhuc feliciori nos recepimus.

Quocirca post aliquot dies horum usu
nequicquam cedente morbo inutiliter in-
sumptos, inflammatione etiam jam ocu-
lum alterum vel pari atrociam petente, ac-
cedente item præter dolorum egregiam
utriusque oculi visus diminutione, ali-
quamprimum methodo qua contumacissi-
mum periculosissimumque hoc symptoma
dimo-

dimoveremus, ad humorum (*viz.*) acrimoniam corrigendam præcipuo collimantem modo sequenti aggressus sum. & *Extr:*

Rud: ℞i. *Colomel:* gr. xii. *Ris:* *Fal:* gr. iii.

Ms. f. Pil. v. deaurandæ primo mane sumenda, & aliquandiu superdormiendo, cum regimine. Copiosa & benigna sequuta est operatio, postea plurimum remittente inflammatione, ita ut ex earum ad tres vel quater vices, interposito unius vel duorum dierum intervallo, repetitione, ad pristinam oculorum sanitatem & visus aciem restitutus est.

OBSE-

OBSERVATIO XV.

De Diarrhea.

Cenerosa quædam, gracilis & rarioris corporis textura, aliquantulum cogitabunda, & moestitiæ citra causam ullam manifestam nimis dedita, Diarrhæa laborabat, quæ illam in corporis marcorem extremum, & virium debilitatem deficientibus etiam somno, & appetitu, brevi induxit. In horum omnium symptomatum levamen *Theriaca Androm.* Bolos aliquot proprio suo consilio per aliquot noctes sumpserat, quorum ope mitius se habebant priora illa symptomata, eorum loco suborientibus aliis nihilo minus molestis, artuum (*viz.*) tremoribus, spirituum corruscationibus, capitis doloribus, & sudoribus profusis, quæ illam adeo fatigarunt ut in subsidium medici opem implorare coacta est. Primo statim adventu adfluxum coerendum (etiamsi admodum debilis erat) Portionem sequentem propinavi. *R. Aq. Lact: alex: ʒ ii. Cinam: fort: ʒ ʒ. Rhubarb: torrefacti ʒ ii.* Ms. f. Potio statim sumenda, cum regimine. Quater deiecit; post ejus operationem pro potu communi decoct: alb: & viribus reficiendis Cordiale Perlatum ordinavi.

dinavi. Nocte sequenti bene dormivit, & longe melius se habuit. Perendie potio purgativa, & tertia vice alterius diei intervallo repetebatur. Hisce peractis evanuit diarrhæa, & cætera quotquot eam comitari solebant symptomata. Jam igitur me ad causæ antecedentis seu primariæ remotiōnem contuli, sanguinis, (*viz.*) dyscrasiam, in nimia feri abundantia & acrimonia fundatam, quod genio suo nimis agiles functiones tum animales tum naturales alternatim, stimulis suis adoriendo & urgendo symptomata præcedanea produxissent. Huic fini intentus sequentem methodum institui, & *Fol: Sennæ mundatæ* ʒi. *Rhabarb: opt:* ʒ ss. *Cinam:* ʒi. *Coq: in aq: f. q. f. ad Colat:* ʒiii. cui admif. *Syr: ros: sol:* ʒii. f. Potio mane sumenda cum regimine, & post biduum repetenda.

Evacuationibus his ad feri redundantiam minuendam peractis, alteram intentionem medicinalem, sequenti methodo adimplere satégi. & *Tinct: Chalyb: amar:* (cujus supra extat formula) ʒii. f. Haustus, mane & h. 6. p. quotidie sumendus. & *Pul: e ch: c: c:* ʒii. *Cast: Rad: cassumun: pul: an.* ʒi *Bals: Gilead:* q. f. Ms. f. Pil: ordinariæ magnitudinis, quarum sumat 4. singulis noctibus cubitum itura superbibendo haustum sequentem, & *Aq: Lact: alex:* ʒii. *Syr: Bals:* ʒ ss. *Tinct: Cast: gr. x.* Ms. F 2 Post-

Postquam autem valetudinem satis firmam ex horum medicamentorum usu sibi visa est recuperasse, inopinato in febrem incidit tertianæ nothæ æmulam. Post primū accessum me denuo consuluit, interrogans quid de casu tam subitaneo utpote sine ulla causa sensibili, vel indispositione prænuncia contingenti sentirem. Respondi, me illum habere pro effectu serositatum acrium seu biliosorum, prius in sanguine stabilientium, & conspirante anni jam vernali tempestate fermentantium, & eo collimante natura, ut exinde quasi critice exclusis fæculentiis, depuratiorem sanguis statum adipisceretur.

Ita quidem eventus comprobavit, cum febris hæc non ultra tres paroxysmos absque ullius medicamenti usu transcurreret, & singulus paroxysmus profusis sudoribus, cum copioso in fundo matulæ rubri instar ocræ coloris deposito sedimento, solvebatur.

OBSER-

OBSERVATIO XVI.

Tormina Ventris cum Hæmorrhagia per Anum, à Catameniiis subsistentibus.

Corripiebatur generosa quædam ætatis suæ circa annum 47, temperamenti calidi, & sanguinei, torminibus ventris atrocibus, primis horis 24 humidis, (quo spatio vices saltem dejecit) postea vero siccis, & proinde longe molestioribus, intestinis jam muco suo quo contra humorum præternaturalium acrimoniam muniuntur, destitutis.

Ægram exacto triduo, dolorifico hoc affectu, valde debilitatam, aliquantulum sitibundam, at febrilis caloris, seu cujuscvis in sanguine orgasmi prorsus immunem reperi. Nec ulla, unde vel bilis acrimonix, & ejus copiosiori in intestina effusioni, vel alicui in eduliis delicto, etiamsi tempus anni herbacii victus copiam, quem sibi aliàs indulgere consuevisset, profusius administraret, affectum hunc ascriberem, indicia occurrebant. Clysterum usum ob metum doloris ex eorum intromissione orituri, hæmorrhoidibus olim obnoxia, & intestini recti exitum valde ex tot sedibus prægressis

jam fauciatum sentiens plane respuit. Quare Haustum sequentem evacuativum quo fæces leniter deorsum sollicitarem præscripsi: & *Aq: Cinam: hord: 3 ii. Rhabarb: parum torrefacti 3 i. Manna 3 ss. Tart: Vitr: gr. vii. Ms. f.* Potio quamprimum sumenda cum regimine. Hinc quater vel quinquies ad excretionem dolorifice stimulabantur intestina, at frustra, cum nullæ eas omnino sequutæ sunt dejectiones.

Hæc cum ita se habere mihi narrasset, mecum cogitare coepi, num non molestissimus hic affectus ab aliqua causa remotiori quam hactenus suspicatus fueram, originem suam duceret. Proinde inspectis sedibus, in iis, etiamsi minima quantitate erant, quæ ante latebat causa, oculis plane sistebatur. Sanguine enim erant oblinitæ, eoque adeo recenti, ut urinæ ejus portio simul cum fæcibus exeunti copiose commixta appareret.

Catamenia per aliquot menses ratione ætatis substitisse, interrogatione facta, statim deprehendi, & cum nulla prorsus iis restituendis spes restaret, & ægra victu liberaliori uteretur, nulla alia ratione hunc affectum subventum iri ratus, quam V. S. qua sanguinis copiam suffocativam minuendo, catameniorum defectui quodammodo succenturiare potuerimus, eum ideo quamprimum

primum ad 3 xv. mitti curavi, quo facto,
 intra horarum quinque spatium magnope-
 re se levatam percepit, & deinceps è tor-
 minibus immunis, absque ullorum medica-
 mentorum ope omnino convaluit.

F 4

OBSER-

OBSERVATIO XVII.

De Affectione Hysterica.

Fœmina quædam ætat. plus annos 45, habitus gracilis & temperamenti phlegmatici, primo cephalalgia, qua finita statim tussi, sputatione crebra, ac si mercurio excitata, appetitus prostratione, doloribus sinciput & totam insuper faciem periodice, sexta (*viz.*) quaque h. matutina instantibus & usque ad vesperam productis, cum frigore, quod calor, post aliquot horas ut in febribus intermittentibus, insequi solebat, molestissimo corripiebatur.

Primo igitur adventu ob alvum constipatam, & peccantis feri copiam Potionem sequentem præscripsi. *R Fol: Sennæ 3 ii ss. Cassiæ cum Cannæ confractæ 3 i. coquantur in aq: f. q. f. ad colaturam 3 iii. cui admixt. Manna opt: 3 vi. f. Potio cum regimine sumenda.* Decies deiecit cum emolumento, cessantibus, tussi & sputatione, & redeunte appetitu. Doloribus autem adhuc urgentibus, Empl: vesicatorium amplum inter scapulas apponebatur, cujus vi ingens feri evacuebatur quantitas, & paulo post tempore penitus evanescebant dolores,

res, loco frigoris & horroris quæ antea ægram invadere solebant, superveniente spirituum animalium inflatione & exaltatione, qualem baccho liberius indulgentibus accidere cernimus.

Hoc vesperi *tertio* scilicet à meo adventu injiciebatur Clyster, & cum ægra de aciditate in ventriculo molesta querebatur Bolum cum *Pul: è ch: c: c: 3 i.* præparata quaque hora ad tres vices sumendum, superbibendo c: vi. *cordialis perlati* consului; hinc placide dormivit, & mane sequenti longè melius se habuit usq; ad horam duodecimam, quo tempore denovo invasit illam frigus ad horas tres durans, cum vomitione, post unum & alterum nixum, tantillo phlegmatis tenacis rejecto, sponte sua desinente, caloris etiam loco qui frigus excipere consueverat, succedente fudore miti & benigno.

Pulsus debilis erat, & urina admodum cruda, cum sedimento albo & copioso saturata, statum sanguinis denotans languidum & salinum, chylum recenter sanguini transmissum in succum vere nutritium transmutandi minus capacem, quin potius eum in quasdam solum minutias corrosiva sua qualitate comminuere aptum natum, amicum omne cum eo foedus & symbolum respuentes, & nunc per sudores nocturnos, nunc per urinam à reliquo sanguinis

sanguinis confortio cum magno agrotæ vi-
rium dispendio emigraturas.

Insuper etiam jam eam adoriri ceperant
frequentes hypocondriorum tensiones, osci-
tationes, & inanitionum sensus, (sympto-
mata apud vulgus insignioria hujus morbi
Vapores dicti audientia) & quibus proinde
etiam iusculis, & sorbitionibus, quasi victi-
mis, nec frustra, placare student.

Consilio igitur adstantium iuscula pulli,
Vinum generosum, vulgo *Tent*, uti etiam
Claretum cum Cinamomo & foliis Men-
thæ siccis coctum, vires reficiendi gratia,
ad libitum, idque impune, quantum ego ob-
servaveram, ingessit; & cum noctem in-
somnia transire vereretur, in promptu esse
jussi sequentia, & *Pul: ech: c: c: 3i. Cast: ve-
ri gr. vi. Conf: Alk: f: m: q. f. Ms. f. bolus ad
libitum sumendus cum haustu sequenti,
& Aq: meliss: Rutæ puleg: Bryon: c: Dia-
cod: an. 3 ss. Laud: liquid: sine odoriferis
gr. x. Ms. f. haustus, & sit in promptu.*
Prius autem quam in somnum se compo-
suerat, ex nova Emplastri è *Melilot* ap-
plicatione, parte sauciata adhuc tenera &
exquisitiori sensu prædita, capitis dolore, &
frigore admodum molesto in extremis
corripiebatur, & utcunque caute id egerit
ancilla, vel quævis alia, pari prorsus even-
tu, quotiescunq; repetebatur applicatio no-
va accidit.

Tota

Tota hac nocte (*viz.*) *quarta*, haustu aliquantulum præmaturius sumpto bene dormivit, & cum mane sequenti illam hilarem, & omnium symptomatum experientem deprehendissem, omissis ceteris victum solum, quem sibi præ ceteris gratiorem sentiret, consului.

Cæterum non diu postea, cum eam inviserem & pulsus velocius vibrantem sensissem, se noctem venturam irrequieto transituram subindicavi, nisi interponeretur aliquid ad illud præcavendum; quocirca assentiente illa, Bolus & Haustus ut antea de novo repetebantur.

Noctem hanc *quintam* per intervalla dormiendo transiit, & mane sequente cum astrictior erat alvus, exhibitus est Clyster lacte sacharato solum compositus. Ter operabatur, idque non absque torminibus atrocissimis, & insigni virium dejectione ad horas aliquod infestantibus; tam levi occasione de novo ad excandescentiam proni sunt spiritus animales, dum nondum crasin suam naturalem & motum recuperaverint; Tandem autem illis ad vesperam sponte sua cessantibus cubitum ivit & noctem integram *sextam* (*viz.*) placido irrepenite somno transivit.

Mane sequente (*viz.*) die *septimo*, de novo illam invasere, ut prius ventriculi ægritudo, cum levi vomitione, capitis dolor,

lor, pectoris lancinationes violentæ, ac si
intus circumageretur rota (uti aiebat)
sputatio profusa, oscitatio, frigus artus in-
feriores præcipuè afficiens, immanis etiam
tendinum subpoplitearum rigor, & cordis
compressio syncoposa.

Hoc statu accersitus ægrotam inveniens,
quo morbo recrudescenti obviam irem,
methodo sequenti usus sum, *R Pul:*
e ch: c: a: 3 i. Cast: russi: Sal: vol: a: c:
rectif: an: gr: vi. Conf: Alk: f: m: q: f. Ms.
f. Bolus quamprimum sumendus, & tertia
quaque hora repetendus superbibendo c. vi.
Julap sequentis, R Aq: Lact: alex: Bryon:
c: an: 3 iv. Tract: Cast: 3 i. Sach: alb: q. f.
Ms. f. Julapium cordiale, de quo etiam
sumat c. 3 vel 4 ad libitum. Hinc aliquid
levaminis sensit, nondum autem in tuto rem
esse conjiciens, me denuo vesperi accersiri
curavit. Adveni & illam cibantem inve-
ni non solum impunè, verum cum egregio
emolumento. Bolum sequentem hac no-
cte exhibui, R Ther: Andr: 3 i. Cast: gr: vii.
Lapidis goa: 3 i. Ms. f. Bolus quampri-
imum sumendus, cum haustu seq; R Aq:
Lact: al: 3 ii. Bryon: c: Diacod: an.
3 ss. Ms. f. Haustus. Nox quieta sequuta est,
verù die insequenti octavo (viz.) post meri-
diem aliqualem præsentens symptomatum
recidivam, me vocavit; Pulsus debilem
inveni, & proinde statim Spir: Sal: Arm:
gut, xxx,

gut: xxx. ex haustu aq: ff. exhibui & eorum repetitionem horatim vel sepius pro re nata suasi. Horum usu magnopere profecit, ita ut noctem sequentem absque ullo pargorico suavem habuit & quietam.

Die sequenti *nono*, cum pulsu fortius micantem, urinam coloratiorem, spiritus animales in pristinas suas stationes, & motus restitutos, & naturam paulo erectiorem offendissem, methodum jam tempestive talem institui debere judicavi, & non prius, quæ sanguini vigorem conciliando, spiritus animalibus functionibus præfectis indolem iis strenue & regulariter exequendis idoneam restitueret. Proinde sequentia præscripta sunt. *R Decoct. Amar: S. S. ʒ iii. Aq: Gent: c: ʒ i. Ms. f. Haustus, mane & h. 5. p. sumendus quotidie ad triduum. R Sp: Sal: Ar: succinat: ʒ ss. Sumat: gr. xxv. in haustu Aq: f. ad libitum præcipuè in languoribus. Hac nocte & sequenti graviter morbo vulgo Ephialtes dicta molestebatur, cujus solutionem semper sequuta est urinæ subpalidæ effusio frequens & copiosa.*

Post triduum exactum, methodum sequentem institui, *R Tinct: Chalyb: Amar: ʒ ii. f. Haustus bis in die sumendus quamdiu voluerit. Hac sedulo per unius septimanæ spatium inita, omnibus symptomatibus subactis plane convaluit.*

Multi-

Multiplicem quicumque hujus affectus varietatem, umbratilem quasi aliorum quamplurium, qui hominem tum externum tum internum adoriri solent, vel uno hoc subiecto exhibentis speciem contemplatus fuerit, vix secum diu hæsitaturum credo, quibus, præ cæteris potissimum corporis humani partibus inhæserit. Nullam enim inibi existere præter nervos, ad ejus scenam tam versatilem representandam reperies habilem, num symptomatum indolem, spectes, seu discrimen.

Causam etiam quod concernit, proximam scilicet & immediatam, id, omne esse statuo (undecunque demum eveniat) num scilicet ab humoribus internis, vel objectis externis; num etiam indolis alcalinæ vel acidæ, etiam vel neutrius, quibus singulis aliquando pro virium suarum gradu, vel subiecti in quod agant dispositione, nocendi vis inesse potest, quæ spiritus animales in muneribus suis exequendis quovis modo impediat, vel pervertat; hoc autem sibi peculiare habens, quod ab eorum, quos adeo simulat, morborum essentialium causis, vel ratione magnitudinis, vel durationis, pro maxima saltem parte discrepet. Hinc morbi hujus insultus, vel ob causæ debilitatem facile tolerantur, vel ob ejus indolem citius dissipentur. Unde non immerito ab antiquis ἀπαρρησιν, seu *Vapores* nuncu-

nuncupantur, utpote à morbis essentialibus altiores fixioresque radices agentibus, ob causas suas leviores & magis diffilabiles præcipue abludentes.

Utcunque res sit, nihil adeo proficuum in paroxysmo abigendo longa experientia edocti fumus ac medicamenta quæ odoris efficacia & vi pollent, & istius generis sunt aliquando, vel pro ratione causæ, vel ægrotantis dispositione suave olentia uti sunt, *Mosch: zibet: Ambr: gris: flor: Aurant: Ros: Lavend: cl: juxta Cl: River: præcunte Solenand: River: Obersu: 65. Prax: (mecum) 316.* quæ insignem aliquibus hysteris usum præstitisse retulit, *Cl: Barthol: Histor: Anatom: Cent: 3. Hist: 28.* & vel moschi solum odorem foeminae cuidam menses prius suppressos statim restituisse. *Histor: Anatom: Cent: 2. Hist: 87.* Aliquando & pro maxima partibus contraria uti sunt, omnia foetida & graveolentia prædita, tum intus, tum extus adhibita, cujus familiæ sunt *Galban: Assæ fetid:* utpote etiam fumigationes ex Unguibus equorum, & volucrum pennis in ignem coniectis excitatæ, & innares admixtæ.

His autem non satis votis respondentibus, præcipue ubi symptomata à spirituum motu efferationi & irregulari oriuntur ad *Opiata*, vel per se, vel cæteris admixta, quasi

quasi ad asylum confugiendum est. Extra
paroxysmum ea omne ferunt punctum
quæ sanguinis novam ei sensim inspiran-
do ζύμωσιν, compagem laxam ejus & de-
bilem resarciunt, uti sunt Amara, Aro-
matica, & cujuscunque demum præparatio-
nis chalybeata.

Unicum denique calci hujus observa-
tionis adnectam, quod multoties expertus
sum, & proinde aliquibus saltem qui non
diu hujusmodi castris militarunt prodesse
potest, venesectionem scilicet, in quibusdam
feminis, qui natura calidiores ad viraginum
classem quam proxime accedere videantur,
adeo esse necessariam ut prætermissa illa
medicus spei suæ votique in morbo hoc
tractando vix unquam fuerit particeps.

OBSER-

OBSERVATIO XVIII.

De colicis doloribus, convulsionibus, & artuum impotentia, post febrem invadentibus.

Mulier quædam post febrem malignam (uti retulerunt amici ejus) graviter hysterica evasit, supervenientibus illi convulsionibus partium internarum, tum externarum, sese alternatim excipientibus, cum artuum inferiorum immobilitate & stupore.

Contra hunc affectum varia è foetidorum familia cum *Cast: Spiritibus volatilibus*, &c. primo, postea *Chalyb: cum Sulph:* præp: forma pilularum præscripsit vir quidam utcunque alias, professione sua eruditus, nostra tamen minus exercitus, iis superaddendo usum aquarum *Hamsted*, quarum quotidie ℥ ii. vel ℥ iii. ac si in iis, omnis prorsus convalescentiæ ejus cardo verteretur, sumi quam religiose præcepit. Hanc methodum per quinque septimanas prosequuta est ægra, non solum infructuose, quin etiam cum suo damno, diminutionibus indies factis viribus, & magis invalescenti morbo. Accersitus, quamprimò advenerim, dum statum ægrotae impensius

animo inspexerim, aquas utpote intempestive in usum vocatas me neutiquam hic probare innui; adeò enim debilis à prægressa febre ob calorem naturalem immutatum, sanguinis texturam effætam, & spirituum animalium paucitatem facta fuerat ægra, ut tam gravi Aquarum crudarum oneri diutius sustinendo impar, earum diluvio ingenti tantum non succubuisse mihi videbatur.

Miram inesse fateor aquis chalybeatis vim in sanguinis textura corrigenda prout pluribus modis à naturali sua indole deflectat; maxima autem earum usu cautela opus est, cum gladii ancipitis instar pro ratione exhibitionis, vel ægrum vel morbum jugulare possint. Quandoque enim adeo fæculentiarum copia sordescit sanguis, ut obstructions viscerum contumacissimas producat, quæ chalybeatarum aquarum usu, omissis præmittendis, catharticis (*viz.*) & V: S: in partes nobiliores, cum morte ægroti subitanea & præmatura transferantur.

Quandoque adeo in calorem proclivis est sanguis, ut nisi copia ejus minuatur in principio, medio aquarum cursu æstus accendetur febrilis, non nisi intermisso earum usu, & regimine appropriato extinguendus.

Ultimo non raro accidit, ut in ægrotæ nostræ casu, quòd ob viscerum debilitatem, & statum sanguinis fractum, & effætum, aquarum

rum usus non solum sit inutilis, quin eti-
am admodum insalubris, & damnosus.

Sumpta igitur ab iis quæ ægrotæ nocu-
ere, æquè ac à natura morbi, & sympto-
matum, indicatione, curativas intentiones
juxta methodum sequentem institui. Ex-
ulante prorsus admodum pernicioso aqua-
rum usu, & Clystere ex Com: *Decoct: cum*
Elect: Lenit: 3 i. injecto, mane proximo
Decoctum Amarum formula sequenti præ-
scripsi, bis in die repetendum, & *Decoct:*
Amar: 8: 8: 3 iiii. Aq: Gent: c: 3 i. Ms. f.
Haustus mane sumendus, & 6 h. p. repe-
tendus quotidie. Hujus usu ad biduum
continuato, inflationes, dolores colici, qui
intensissimi erant, & convulsiones externæ
quæ faciem, & pectus præcipuè afficiebant,
magna ex parte evanescere, restituto appe-
titu cum pristina animi alacritate. Clyste-
ris repetitionem denuo fuisse, & postea con-
cesso victu ad libitum, infus: *Chalyb: Amar:*
illi quotidie propinari jussi formula hac se-
quenti, quam aliis similiter affectis ante
præscripseram, & proinde tunc temporis
apud Pharmacopolam in promptu erat.

& *Limat: ferri: 3 ii. Aq: Lact: al: lb ii.*
Absinth: min: c: lb ss. Gent: c: 3 iv. Stent
frigide infus: in Vase clauso decem dies
subinde vitrum agitando, postea addantur
Rad: Gent: Zedoar: Calam: Arom: incis:
an. 3 i. sumamitat *Centaur: min: p: Absinth:*

p. ꝑ. ꝑ. *fl. Chamem: Sambuc: Sem: cardamom
an: 3 ꝑ. Flaved: dimid: cort: unius Au-
rant:* Stent infuper infusa per triduum.
F. colaura filtranda ad usum. Hujus
Tinct: sumat c: vi. mane & h. 5. p. quoti-
die.

Hujus beneficio, intra spatium octo vel
decem dierum omnia profligabantur præ-
memorata symptomata, manente solum ge-
nuum immobilitate gressum suum penitus
fere impediante. Non enim de sedili pro-
priis suis viribus surgere, multo minus se
pedibus inter ambulandum sustinere vale-
bat. Quocirca recuperatis jam viribus, &
functionibus naturæ vegetius se habenti-
bus, ad contumacissimum ultimum hoc
symptoma removendum potissimum colli-
mavi; quod, num parca & diminuta spi-
ritum animalium generationi, & eorum in-
doli depressæ, vel potius eorum libero in
partes moventes influxui ab humoribus vi-
tiosis ibi infixis impedito, potissimum a-
scriberem, aliquandiu mecum hæsi. Demum
autem cum quæ ceteris symptomatibus spi-
rituum animalium (*viz.*) indolem spe-
ctantibus arcendis valuissent medicamenta,
huic prorsus imparia reperissem, causam
ultimam verisimilius in culpa esse mecum
sentiens, ad eam tollendam operam medi-
cam protinus collocandam judicavi, idque
ita præstiti. & Extr: Ryd: Pil: ex Hier:

cum

cum Agar: an. ʒ ss. Res Jalap: gr. vi. Ms. f. Pil. v. tertio vel quarto quoque die sumendæ ad tres vices, diebus intercurrentibus persistendo in usu infus. Chalyb: Amara, ut prius.

Hac methodo ad septimanam unam & alteram, in aere rusticano inita, gradatim indies imminuta fuit hæc pedum impotentia, & aegrotæ ad sanitatem pristinam integro restituta.

G 3 OBSER

OBSERVATIO XIX.

De Variolis irregularibus.

Generosa, quædam febricitans & dolore capitis & lumborum intensolaborans, cum aliqua ad vomitionem propensitate Die *Sept. 8*, 1699. decubuit.

Hoc die mittebantur sanguinis $\bar{z}$ x.

Die 9 vomebat copiosè e propinatis in haustu *Tart: Emet: gr. iiii.*

Die 10 erupere Variolæ, uberi eas comitante ptyalismo cum egregia (ut solenne est) symptomatum mitigatione.

Die 12 supervenit mensium, licet extra terminum consuetum fluxus copiosus, & æquali tenore ad triduum protractus.

Die 13, pro Eclipsi Solis egregia, notabili influxum alvi incidit violentum, unde intra spatium nycthemeri trigesies alvum deposuit, à primo ejus exortu prorsus cessante ptyalismo. Hujus ergo exhibuit nescio quis Bolus è *Diascordio cum pul: ech: c: c: præp. 3i.*

Die 15 nocte vocatus, cum ægrotam ex evacuationibus profusis, licet jam plurimum remittentibus magnopere innanitam, languidam, & sitibundam invenerim, potum consului familiarem ex lactis una, & aquæ tribus partibus ad medias coctis præparatum,

tum, & esum panis triticei tunc temporis uti retulit votis suis maxime irradientem, continuato etiam Boli è *Diasc*: usu ut prius.

Hac nocte bis alvum deposuit.

Die 16 Variolæ pro more confluentium bene & regulariter se habebant.

Hac nocte alvi fluori, adhuc licet mitius persistenti, ne cum ægræ periculo ultra metas excurreret, objecit Clysteris exhibitionem sequentis, & *Carnis Ovina decoctionis* ℥ ss. *Ther: Androm:* ʒ i. *Ovi vitellum unum*, f. Clyster statim injiciendus. Hinc proferiebantur excrementa plurima acria, & intestina ad dejectiones frequentes irritantia, & adeo dileniebantur viscera, ut penitus postea substitisset alvus.

Die 17. Hoc mane cohibito penitus alvi fluore, & ulterius provento faciei tumore, etiamsi plane defecisset ptyalismus, omnia tuta reperi; ne autem de novo recrudesceret, diarrhæa jussi haustus aliquot amplos *Decocti Albi* aliquoties in die propinari.

Victu etiam ut prius eodem ex Hydrogala & pane triticeo uti prius persistere consului, cum autem de vigiliis & inquietudine quereretur, Vespere die 18. Haustum sequentem propinavi, & *Aqr Lact: alex:* ʒ ii. *Cinam: h:* ʒ ss. *Diacod:* ʒ vi. *Laud: liq:* gr. x. Ms. f. haustus quamprimum sumendus, & singulis noctibus, auctiori etiam aliquantulum dosi, si opus fuerit. Bene dormi-

vit, cæteris etiam se bene habentibus.

Die 19. Hoc mane penitus cæcutivit.

Die 21 adhuc cæcutiit, jam autem quantenus detumescere facies incepit, exarescentibus etiam aliquantulum pustulis quæ inter se crustatæ & coagmentatæ erant.

Manuum autem pustulæ indies provectiores erant & magis turgidæ, ipsis nequam interea uti in genere confluentium variolarum ordinario mos est, intumescen-
tibus.

22. Jam sensibilius recessit faciei tumor, & pustulæ arefiebant magis; verum cum de pustularum dolorifico & graviter exurente calore magnoperè torqueretur, ut *Oleum ex amygd: d:* cortice sua acie cultri non aqua calida denudatis per expressionē frigide extractum iis illineretur bis spatio 24 hor. curavi, unde egregium citissimumq; sensit levamen.

Die 23. Hoc die de lecto surrexit, & facies ad statum naturalem reverti incepit.

Adhuc paregorici ante præscripti usu perstitit, omnibus voto respondentibus, nisi quod pustulæ in apice natus putridæ, & male olentes, ob earum profundam ibi insitionem parti deformitatem minarentur, sexui sequaci infortunium, vix ullo pretio sane redimendum. Hisce ergo, adhibitis prius quæ fordibus detergendis, & nativæ partis calori refocillando præcipuè inservirent, tandem Emplastrum sequens im-
impo-

imponeretur. & Empl: Diach: S: 3 ss.
 Sper: Ceti 3i. Ol: Lil: alb: parum. Ms.
 f. Empl: molle in pannum lineum exten-
 dendum. Hoc bis in 24 horis recens im-
 posito, tandem paucorum dierum spatio
 indies subsidentes penitus levigabantur pu-
 stulae, & in gratiam redibat cum agra na-
 sus.

OBSER-

OBSERVATIO XX.

Tussis Convulsiva.

PUella quædam sex annos nata, Tussi suffocativa, seu *Hooping-Cough* vulgo dicta corripiebatur. Hujus tussis paroxysmos decies in die, præter propter violentos adeo sustinuit, ut iis instantibus ob expirationem nimis diu protractam, & tussificationibus crebris & contumacibus comitatam, & ea remittente, inspirationem admodum difficilem, & non absque erecta cervice & sonitu clangoso, cum vultus livore ductam, ob angustata exinde bronchia strangulationis periculo versaretur. Aliquando tussiendo pituitę tenacis offam rejecit à pulmonibus per se, aliquando etiam magnam ejusdem quantitatem vomitione simul contingente è Ventriculo, aliquando etiam inanis infestabat tussis alterutrorum experts.

Celebrabatur V. S. ad 3 vii. sine insigni aliquo levamine, postea leni præmissa purgatione Pulveres absorbentes, & acidum infringentes præscripti sunt sequentes,
& Ant: Diaphoret: Coral: rubr: succin: alb: præp: an. gr. vi. Pul: de Gutteta Ranar: hepat: siccæ: an. 3 ss. Ms. pro sex char-
 tulis

tulis, sumat unam tertia quaque hora in
 cochl: uno seq: Cord: superbibendo c: 3.
 B. Aq: Rutæ puleg: an. ʒ ii. Peon: c:
 ʒ i. Syr: fl: peon: q. s. Ms. Hisce per diem
 unum & alterum institimus, at nihil omnino
 inde profecimus. Postea suasi usum Syr:
de succo Puleg: cochleatim ad dies aliquot,
 quem admodum utilem antea non semel in
 hoc affectu observaveram, jam plane im-
 proficuum. *Vesicatoriis* proxime usi sumus,
 & revera non absque eventu felici, præcipuè
 durante ichoris, non autem diutius, profu-
 sione, & quæ proinde repetita fuissent a-
 liis in locis, modo non obstitisset parvuli
 pervicacia, vel potius lenitas parentum in-
 tempestiva. Plurimis igitur incassum hacte-
 nus tentatis, & omnibus fere medicamento-
 rum formulis in nauseam abeuntibus, menti-
 onem feci de vomitu, cui facile, cum tam in-
 gentem pituitæ viscidæ quantitatem à sto-
 macho frequenter inter tussendum rejici a-
 nimadvertissent, parentes consentiebant, ob-
 stante solum difficilis ejus exhibitione. Hanc
 facile superari respondi, cum furtive me-
 dicamentum quoddam fere insipidum æ-
 gro propinare in haustu cervisiæ tenuis cui
 indies assueverat, noveram; me solum
 anxium esse quid fieret de ægrota inter
 vomendum, cum quicquid eo pro potu por-
 rigeretur, tunc temporis illam certo recu-
 saturam excepta cervisiâ, præviderem; tan-
 dem

dem autem spe dubia rem aggressi sumus, exhibendo Hauſtum vomitivum ſequentem. & *Tart: Emet:* gr. i ſſ. f. *pul:* in hauſtulo cerviſiæ communis exhibendus ſub veſperam. Sumpto hauſtu ſepties vomuit, ſingulis vicibus eliminata immenſa phlegmatis ſupradicti copia, ne guttula quidem interea per integrū vomitionis tempus cujuſvis liquoris intus admiſſa, (idque auſpicatius quidem me iudice) cum vires neutiquam deficerent, & benignæ ſatis ſequerentur vomitiones. Mitior hinc indies aliquantulum facta eſt tuſſis, brevi autem ferociam ſuam reſumpſit, ita ut ſalus ægrotx in ancipiti verſari videbatur. Ego me omnem ſpem in vomitus repetitione collocare dicebam, modo tempeſtive, & prius quam vires nimis deſicerentur propinaretur. Annuentibus iis, ex eodem hauſtu ac prius denuo aſſumpto inſequabatur operatio ut prius, cum eventu maxime deſiderabili, elanguit enim quotidie tuſſis, & ægra ſaluti priſtinæ reſtituta eſt. Convulſiva & recte proculdubio, ſi cauſam ejus proximam, & immediate paroxyſmos (qui ſepe nihil omnino reſecto ſponte ſua recedunt) producentem reſpicimus, cum autem ex indole per vomitionem urgente tuſſi egeſtorum, utpote etiam ex ratione curationis ab uſu emeticorum, adeo ingentem feri acris & viſcidi in ſanguine nidulantis, & poſtea è
glan-

glandularum ductibus excretricibus per totam membranam bronchia pulmonum oblinentem disseminatarum exsudentis cernimus, magnopere ad id, tum quoad copiam ejus, & malitiam in hoc affectu medendo respiciendum esse existimamus. Plurima super hoc affectu differendi hic locum esse fateor, quomodo scilicet tussis hæc à Catarrhali seu ferina, utpote etiam ab ea quæ è frigore oritur, & etiam ab illa quæ Asthma non raro extra paroxysmum comitatur, notis veluti quibusdam caracteristicis discrepet; quæ vero cum longe diffusius & accuratius tractari mereantur quam patiantur, vel vires meæ, vel instituti hujus ratio, ab aliis agi mallet, qui pathologia omni ex parte, & data opera, exoranda, operam suam navant.

OBSER-

OBSERVATIO XXI.

De Pleuritide male judicata.

FOemina quædam gracilis, & rarioris corporis textura, pleuritide laborans propter anacatharsios defectum, secundum *Aph: Hip: Lib. 5. Aph. 8.* tandem em-pica fiebat. Per aliquot menses tussi, cum difficili anhelitu, quæ eam in extremam maciem perduxit, corripiebatur, sputum crassum, viscidum, & subpurulentum quotidie rejiciebat, & postea tandem cum intra terminum naturæ ordinarium juxta alterum *Aph: Hippocr: eisdem Lib: Aph: 15.* humores putridos ad Pulmones translatos ibique congestos, non eliminaverit, in hecticam, vigiliis, appetitu prostrato, summa & virium debilitate comitatam incidens, in extremam vitæ suæ desperationem redacta est. Ceterum hoc statu periculoso, cum vix ulla, ut dictum est, vitæ suæ spes superesset, de dolore in latere sub dextra mamma lancinanti adstantibus queri incepit, quem statim excepit tumor indies augescendo donec in apostema terminaretur. Circa id tempus quo maturationem acquirere, & in Apostema desinere tumor hic prædictus inceperit per triduum, vel quatrimum quic-

quicquid per os rejecerit, pus fuit merum album concoctum, & conglobatum at omnis fetoris expers; hinc commonefacti qui illam id temporis tractarunt medici, & chirurgi, de abscessu aperiendo in consilium ineuntes, id nulla mora interposita fieri convenerunt. Non citius ex apostemate aperto ad dies tres vel quatuor effluxisset pus ejusdem coloris & consistentiæ cum illo quod antea è pulmonibus rejici consueverat, quin penitus evanuerit tussis, febris, vigiliæ & quicquid illi molestum fuerat, & indies de statu deplorato vegetior & robustior facta est. Cum autem jam adeo convaluerat, & ulcus quotidie contractius ad consolidationem tendere videretur, num id tuto fieri liceret anxia, me super hac re consulendum voluit.

Quicquid hætenus de hoc casu chartis commissum est, ab ægrota, & chirurgo mihi narratum est, à quò dempto prius superimposito Emplastro, & extracto brevi quodam argenteo qui ulceri cavo insertus esset, quo satius per eum transfluerent qualescunque illic loci à toto corpore demanderentur humores tubulo, cum nihil vel parum humiditatis effluxisse conspicerem, statim eò sententiæ deveni ut metu omni semoto ulceris (si id contingeret) unionem permitterent, relinquendo aperturam fontanellæ more pisi continendi capacem, ita ut natura
de

de suo proposito tam sapienti, & salutifero neutiquam averteretur.

A quâ potissimum causa originem suam tulit hic tumor, cum post tot menses à primario morbo laterali supervenerit, præsertim cum abscessus thoracis cavitatem non intrasset, haud dictu facile est; quantum autem ego conjectura assequi possum, non aliunde quam à materia ista præmemorata crassa, & subpurulenta pulmonibus impacta quam toto isto spatio à morbi origine ad hunc usque diem sursum rejecisset. Si viarum per quas ex uno loco in alium hæc materia fuisset translata difficultas obijciatur, præcipuè, cum ulcus de quo mentio facta est, non intrasse pectoris cavitatem, examine à me quam sedulo facto, tum specillo, tum candelæ flammam ejusdem orificio dum quam fortiter expirationem moliretur egra, admovendo verisimiliū est; huic difficultati in promptu est responsio (*viz.*) quod iisdem viis quibus a tumore in latere suppurato pus ad pulmones translatum esset, & per expectorationem rejectum, ut prius notavi, retro à contabescentibus pulmonibus enatum transferri potuisse. Cujus sententiæ veritati stabiliendæ, quod scilicet humores extra arteriarum ora capillaria in partibus solidis existentes de novo reorbeantur seu intus suscipiantur potest instantia anno præterito satis notabilis

lis inservire, in generoso quodam, cui
post longam vasorum hæmorrhoidalium
intumescuntiam, & partium vicinarum in-
flammationem, accidit earundem sphacelatio
latius & profundius se protendens, quam
unquam ante conspexeram. Huic tam fœ-
tidæ carni moli, dum chirurgus, tum
cultro, tum medicamentis amoliendæ ope-
ram navaret, mihi jugiter per dies aliquot
præsenti, & quoniam æger de difficultate
urinæ inter meiendum quereretur matulam
inspicienti contigit, ut urinæ superficiei Te-
rebenthinæ oleum quo chirurgus copiose
tunc temporis in applicationibus suis ute-
retur innatans, cum cæteris adstantibus non
solum visu, quin olfactu persentirem, idque
per plures dies quotidie quamdiu istius
olei usum in vulnere tractando consenta-
neum fore chirurgus judicasset.

Hujusmodi humorum translationem,
quam cæco hoc naturæ ductu, vel viis
saltē ad sensum imperviis contigisse as-
serui, aliquibus forsan mere conjecturalem
& præcariam videri posse non diffiteor;
ut autem iis possibilitas facti de qua prorsus
fit quæstio, certius constet, Observationes
duas vel tres ex infinitis pene, idque ubi ma-
teria purulenta juxta strictum vocabuli *Em-
pyematis* sensum, extra sinum ubi prius col-
lectum esset elapsam, intra pectoris cavita-

*J. Galen:
in Progn:
Hipp: com:
2. Progn:
Co.*

tem effundebatur, & proinde longe difficilius, quam ubi vasorum sanguineorum lacera & apertiora erant ora, in ea admiffam fuisse cuiquam plane innotescat, subjungere non gravabor, excerptas ex *Ephem. Ger. An. 2. Autore Joh. Ferdin. Hertodi, p. 230. Obs. 146.*

Ita de individuo ab interitu conservando sollicita est natura, ut insolita etiam atque extrema, ne succumbat, tenet. Observavi cum excellentiss. Dn. D. Dominico de Marchettis dum adhuc Patavii studii medicis incumberem, quendam ex gravi & periculosa Pleuritide factum Empicum: Hic cum dolore gravativo, vix non opprimente, difficillimam duxit respirationem.

Ad quam tollendam ea adhibita fuere quae pus maturare, abstergere, evacuare, & simul vires corroborare apta nata sunt, sed frustraneo cum effectu: Ut tandem ipse etiam patiens metu mortis subitaneae sectionem (quam alias felici cum successu adhibitam novit) avidè & instantaneo sollicitaret; Quae operatio cum sequenti die opera chirurgica, pluribus in consilium vocatis medicis peragi debuisset, raro de mane Patientem visitantes, invenimus turpissima & purulenta per totum corpus scabie repletum, ab omni vero respiratione difficili & dolore gravativo liberum, immo sanissimum.

Habui

Habui & ego Brunæ simbriarum quendam ex pleuritide Empicam, qui pus in pectore contentum per secessum excernebat. Is adhibito frequentiori usu terebinthinae feliciter curatus, humiliter de facto mihi gratias egit.

Priori harum proflus consimilem nobis exhibuit Doctiss. *Jo. de Maralto*, Misc. Cur. An. 13. Obf. 146. In casu altero ab eodem *Cl. Marchetti* recensito.

Ultimam, quo nullus alius ambigendi locus relinquatur, nobis suppeditat Doctiss. *Willisus*, in cap. de *Vomica* ad finem, in illustri quadam *Fœmina*, quæ postquam ab apostemate intra pulmones rupto per anacatharsin non satis repurgaretur, fontanellæ in pectore secunda affensit, per quam, etiamsi superficiem tenuis solum penetrantem, pus idem ac prius per sputum continuo per aliquot dies rejicere solebat, quotidie excernebatur, valetudine sensim tandem restituta.

OBSERVATIO XXII.

De Scorbuto.

Generosus quidam anno triginta natus, temperamenti calidi, & habitus gracilis, etiamsi aere salubri & aprico, & quoad victum vel ad normam degeret, in atrophiam incidit, cum appetitus prostratione, spirituum subsidencia, & universali corporis debilitate; quibus insuper se adjungbant salivatio profusa, molestissimus tonsillarum tumor inflammatus, & uvulæ relaxatio, ita ut non solum admodum difficulter deglutiebat, quin continuo fere screatu, quo ingentem phlegmatis viscidæ quantitatem rejecit, dolorifico tentabatur.

Plurima sumpserat medicamenta à medicis in vicinia praxin exercentibus per spatium aliquot mensium, at incassum. Tandem *Londinum* petens me consuluit. Pulsus debilis & tardus erat, sanguinis statum depressum aperto indicans, somnus moderatus, urina furfure lateritio referta. Inter alia statum ejus prægressum spectantia, de quibus inter nos habitus fuit sermo, retulit se à multis retro annis eruptionibus quibusdam in manibus, præsertim circa digitorum juncturas squammosis fuisse obnoxium

noxium, post aliquam ibi moram, num intro recessione vel diffatione nescit, sponte & sensim evanescentibus; adjecit olim se plagis septentrionalibus & maritimis aliquandiu vixisse, & non raro transmari-
nis, ubi victus pro maxima parte è cibis salinis & induratis constabat. Sanguis ejus quorundam instigatione missus, coloris erat admodum floridi, sed sero perfusus copiosiori. Absque ullis ambagibus illum scorbuto, fecunda omnium malorum, de quibus querebatur matre laborare, pronunciavi. Morbo propter tot symptomatum inter se discrepantium varietatem adeo insigni, ut eo temporis intervallo quo primum increbuit, quoscilicet ad longinquas terrarum plagas, primum navigatio à populo littoribus septentrionalibus degenti navigatio incepta est, & quo ad tempora nostra est devolutus, cæteros omnes fere in se morbos amplo quasi gurgite absorbuisset videatur; Cum tamen eum altius attentiusque contemplanti vix aliud esse constabit quam cacochymiam sui generis, falsuginosam (*viz.*) & pravam sanguinis constitutionem, vel victus, vel Atmosphæræ, vel utriusque vitio præcipuè acquisitam, & pro variis quæ in corpore humano metitur stadiis, affectuum diversorum procreatricem. Tædium, & præter institutum meum esset, illum in singulis ejus spe-

a
 a
 ciebus & gradibus prosequi. Unum so-
 lummodo juniorum gratia monere liceat,
 quocunque scilicet demum statu, vel forma
 appareat, num scilicet in fieri, vel facto
 esse (*viz.*) utrum fructiones solum leviter
 afficiat, vel aperto Marte prælians eas quo-
 dammodo evertat, quocunque etiam cor-
 poris regione hostilitatis suæ notas expri-
 mat, certis quibusdam, & ei essentialiter
 appropriatis signis ita distingui posse, seu
 innotescere, quo minus nobis impone-
 re valeat, & sui diagnosin fidelissimam ex-
 hibeat. Si nempe sub forma morborum
 essentialium, & fixorum, quos ab humoribus
 partibus intime infixis oriri veteres dixe-
 runt, uti sunt Colica, Paralysis, Arthritis,
 Asthma, Hydrops, &c. prodeat; raro
 contingit quin vel maculas, vel pustu-
 las, vel uluscula in partibus corporis exte-
 rioribus, vel gingivarum aliquod vitium,
 vel saltem urinam coloris saturatioris, cum
 sedimento copioso & lateritii coloris, u-
 num scilicet vel plura horum symptoma-
 tum assidentia, seu *suæmodi* dicta, mor-
 bum primarium comitantia conspicias;
 cui etiam usu venit quod per intervalla bre-
 viora, & quasi accessionibus partitis inva-
 dat, nisi propter morbum jam invetera-
 scentem, veneno diutius incocto, aliter
 contingat,

Si morbos alia classis, qui scilicet a causa leviori & minus fixa & mobili, utpote à flatibus solum juxta veterum opiniones natos fingat hic affectus, quo quidem respectu magnam cum morbo hujus temporis, si unquam populariter grassanti necessitudinem habere videatur, vulgo *Vapores* dicto, à spirituum animalium crassi, vel motu, quovis modo male affectis dependenti, eum, ex urina si cætera supra memorata deerint symptomata, certissimoprehendens; hæc enim ex ejus colore intenso & sedimento furfurem lateritium referenti, vicibus saltem quibusdam, si non continuo sese in matulae fundo conspiciendum præbenti, affectum hunc insidiosum, & versipellem, ab aliis nervoso generi propriis, & ex urinae coloris limido signo quasi pathognomonico satis distinctis, palam manifestabit.

Breviter hæc &, ex compendio dicta velim, non quod solum à pluribus Auctoribus affectiones quas jam in numero symptomatum scorbuticorum posui, velut morbos primarios fuisse descriptas cum sanguinem solum attingunt, & cum ulteriores progressus, nervos & spiritus animales inquinando, fecerint, eas ut affectiones nervosas indiscriminatim cum aliis ab alia prorsus causa ortum suum habentibus, & solum vultu affinis de-

*Signum
= et*

scriptas fuisse animadverterim, quin etiam
 quo methodum magis appropriatam, & ab
 ea qua aliis omni scorbuti labe immunibus
 morbis in aliquibus saltem deflectentem,
 cuius commodum fieri potest exemplar in
 casu præ nobis vere quidem scorbuti in-
 dolem referenti, proponerem. & *Decoct: A-*
mar: ʒ iv. Tart: Vitr: ʒ i. Ms. f. Potio ma-
 ne sumenda, cum levi regimine, & repetatur
secunda vice post triduum vel quatrimum.
 & *Succor: Beccabung: Nast: Aquat: Hor-*
tens: Fumar: an. ʒ iv. Limon: ʒ ss. Vini
Rheni ʒ iv. Stent vase arctè clauso do-
 nec fiat debita per subsidentiam depuratio.
 Cap. ʒ iii. mane & h. quinta p. quotidie,
 diebus purgatione vacuis. Hac per septi-
 manam unam methodo persistens ro-
 bustiorem se sensit factum, ptialissimum im-
 minutum, & spem recuperationis effulgen-
 tem.

Tertia vice purgabatur aucta aliquan-
 tum *Sennæ* quantitate ut prius.

Hinc insistendo in cursu quo inceptus
 est indies carnosior & vegetior evasit, ita
 ut nullum hujus morbi symptoma præter
 tonsillarum tumorem eum affligeret. Quo
 igitur ei obviam irem, & methodum præce-
 daneam expeditiorem facerem sequentia
 cæteris jam præscriptis adjunxi, & *Rad:*
Torment: Bistort: Ireos fl: an. ʒ ii. Cort:
Granat: ʒ i ss. Hol: Malv: arbor: Prunel:
an.

an. m. ℥. Fl. rosar: rubr: Balauft: an. p. i.
 Sem: cydon: 3i. Coq: in aq: f: q. f. In Co-
 lat: 3 viii. Solu: mel: ros: 3i ℥. Alumusti
 3i. f. Gargar: tepide usurpandus. & Conf:
 fl: cich: cochlear: an. 3i ℥. Limat: chalyb:
 3ii. Tart: Vitr: 3 ℥. Rhabarb: rasparati
 3i. Syr: de Cich: cum Rhab: q. f. Ms. f.
 Elect. de quo sumat q. n. m. mane, & h.
 quinta p. quotidie superbibendo Succor:
 supra præscript: q. usitatam. Hæc fructu-
 ose sumpsit ad alteram septimanam nulla
 interposita purgatione cum alvus jam ob
 Rhab: in Elect: immistum per se satis re-
 spondebat. Postea Decocto Amar: f. f.
 adjecta Aq: Gent: c: 3i. ad aliquot dies
 ventriculi roborandi gratia adhibito plane
 convaluit.

OBSER-

OBSERVATIO XXIII.

De violentis, tum sursum, tum deorsum
evacuationibus purgativum medica-
mentum intempestive exhibitum se-
quentibus.

Vocabar ad Fœminam quandam qua
quinta post parturitionem septimana
ab assumpto medicamento illi a medico
quodam propinato, per quatrimum vom-
itionibus, & dejectionibus violentis, magna
virium jactura, liti vigilia contumaci, do-
lore ulceroso toti corpori coextenso, &
gutturis præfocatione supervenientibus,
magno imminente vitæ periculo laborasset.
Hisce symptomatibus coercendis, sublevan-
disque tutissima, efficacissimaque mihi vi-
debatur non obstante pulsus debilitate
methodus sequens. *℞ Ther: Androm: ʒ i.*
Lapid: Goar: gr. xv. Cast: Sal: volat: c: c:
rectiff: an. gr. vi. Ms. f. Bolus quam-
primum sumendus, superbibendo Haustum
sequentem. ℞ Aq: Rutæ Meliss: an. ʒ i ʒ.
Bryon: c: ʒ ii. Tinct: Cast: gr. xii. Sach: alb:
q. f. Ms. f. Haustus. Repetantur Bolus
& Haustus post 6 horas, si non dormierit.

Hisce non obstantibus ægram insomnem
evacu-

evacuationibus lassatam, & tantum non
exhaustam die sequenti reperi. Jam ideo
enema è jusculo ovino, cum Ovi unitis
vitello præparatum, quamprimum injeci
curavi, & Haustum unum & alterum vi-
ni rubri Gallici pane tosto parum tepesfacti
indulsi, unde se admodum refectam retulit.
Hac nocte Pilulas sequentes præscripsi.
℞ *Laud: Lond: sine odoriferis, vel Opii co-*
lati gr. iij. *Cast: pul:* gr. iv. *Sal: volat: c:*
c: gr. iii. *Syr: fl: Peon:* q. f. Ms. f. pil. ii.
h. somni fumendæ, & post horas 4 repeten-
dæ, si insomnis fuerit, superbibendo Hau-
stum sequentem. ℞ *Aq: Roræ Puleg: an.*
3 i. Bryon: c: 3 ii. *Tinct: Cast: sp: c: c:*
succinat: an: gr. iv. *Sach:* q. f. Ms. f. Hau-
stus. Hac nocte bene dormivit, & mane
sequenti symptomata fere penitus evanida,
& pulsus longe fortiorem inveni. Vini
Gallici usum libere permisi, & subinde u-
sum etiam Decoct: albi consului.

Et quò recidivam præcaverem, nocte se-
quenti pilulas sequentes exhibebam, ℞ *O-*
pium colat: Galban: colat: an. gr. ii. *Cast:*
pul: gr. iv. Ms. f. pil. 3. h. somni fu-
mendæ, mediocriter dormivit ad 3 vel 4
horas, quibus elapsis rediit Diarrhæa cum
sudore frigido, pulsu debili, & magna
virium exolutione, quapropter denuo
ad pilulas paregoricas quasi ad asylum
confugere cogebar. ℞ *Opii colat:* gr. iv.
Cast:

Cast: Sal: vol: c: c: rect: an. gr. ii. Gum: Tra-
gac: q. f. Ms. f. Pil. viii. Sumat ii. quam-
primum, & repetantur tertia quaque ho-
ra si non dormierit, superbibendo c. iii. Cord:
Perlatis sequentis, B Aq: Melissæ cerasi
an. 3 iii. Cinam: fort: 3 ii. Menth: 3 ii.
Marg: præp: 3 i. Sach: albiss: q. f. Ms. f.
 Cord. statim irrepsit somnus usque ad 8
 vel 9 horas magno ægrotae emolumento
 protractus; coeterum, mane sequenti licet
 eam valde resectam & vultu alacrem in-
 venissem, cum tamen pulsum ejus admo-
 dum depressum, & corpus sudoribus frigidis
 perfusum deprehenderem, opiatorum usum
 aliquantisper intermittere, & medicamen-
 tis Cardiacis, & spiritibus robur afflantibus
 rem aliquantulum committere satius esse
 duxi.

Cur autem id fecerim ratio in proclivi est,
 ob mutatam scilicet spirituum animalium
 constitutionē. Dum enim urgebant profusæ
 supra memoratæ evacuationes, æger non so-
 lum penuria, ast etiam spirituum animalium
 tumultu, & distractione laborabat, & proin-
 de cum a medicamentorum opiatorum usu
 in proprios suos tramites reducti fuissent,
 facta statim est uberior in viscera eorum-
 dem dispensatio, unde novo quasi robore
 adaucti, munia quæ languidè solum antea,
 jam denuo vegete, uti à fortiori pulsus vi-
 bratione

bratione, & majori virium constantia palam fuit, præstiterunt.

Postea autem cum opiatorum beneficio spirituum tumultus fuissent consopiti, & eorum excursus inhibiti, non eorum uti prius quæ tum apparebat pulsus debilitatem anomaliis, sed diminutioni solum eorum in præcordia irradiationis, à continua narcoticorum usu (num quod eos figent vel extinguant videant alii) exortæ deberi merito judicabam.

Pro dissimili igitur spirituum animalium statu, & conditione, dissimilem plane medicamentorum opiatorum eventum contingere cernimus, & proinde juxta illorum indicationes methodum instituere debemus.

Prout mecum igitur statuissem, sequentia præscripsi. *R Lap: Goan: Pul: e ck: c: c: an. gr. xv. Cast: gr. vi. Sal: vol: c: c: rectif: gr. iv. Ther: Andr:* (adhuc enim de ventris laxitate aliquantulum submesui) 3 ℥. Ms. f. Bolus quamprimum sumendus & quarta quaque hora repetendus, superbibendo c. iii. Julap sequentis, *R Aq: Meliss: Lact: alex: an. 3 iii ℥. Bryon: 3 ℥. Cast: nod: ligat: 3 ℥. Sp: Sal: Arm: gr. xx. Sach: alb: q. f. Ms. de quo sumat c: 4 vel 5 ad libitum. R Sp: c: c: 3 ℥. Cap: gr. x. vel xv. ex haustu Lact: alexit:* liberali quoties voluerit.

Die

Die sequenti, bis tantum sumpto medicamento supra præscripto, p. m. h. 6. eam invisi omnium pene symptomatum immunitatem, cibi que appetentem. Rebus sic stantibus illam consului, ut in usu Sp. c. c. solum persisteret ad diem unum & alterum, & quibus maxime delectaretur moderate uteretur cibis.

Unum autem hic forsitan notasse junioribus non ingratum erit, quod scilicet per totum hujus methodi cursum medicamenta omnia vulgo hysterica dicta qualia sunt, *Aq. Bryon. & Peon. c. Tinct. Cast. Galban. & Spir. omnes volatiles*, & id genus omnia, in nimis magna q. exhibita, agrotæ non solum ingrata, verum etiam molesta, & ventriculum subvertentia extitisse.

Pluribus aliis idem accidisse novi, num ob peculiarem spirituum animalium texturâ, vel quod illis, similiter ac tenellæ è quovis combustibili flammulæ enascenti accidat, quam lenis ventus accendit, fortis penitus extinguit, penes speculatores esto.

Adhuc autem manebat molesta illa gutturis strangulatio, ac si globus inibi perpetim volveretur, unde ægra etiam si ad somnum proclivis, insomnis fere reddebatur. Huic symptomati debellando, cum id nec cæteris Antihystericis intro sumptis, nec in nodulo circa collum gestatis, nec Emplastro

plastro umbilico applicato cessisse viderem,
ad chalybeata confugi. **R. Tinct: Chalyb:**
Amar: 3 ii. f. Haustus, mane & h. quinta
p. quotidie sumendus. Triduo huic me-
thodo tantum impenso plane curata est.

Videtur quod in hoc casu, cum
nos ad plus minus natum possumus
ambulationem, cum quibusdam eius locis
minis diu indubitem, tuncque sicut &
principium deinde tangit, ad hunc in-
terius diffusus, compendit in gra-
tu. phlegma, & sicut in
propter cerebri partem existeret, sicut
tunc subleuatur, venientia multa, sicut
per vias agnoscitur, & horumque etiam
frequentia & propter motum more natum
denique praesentis est.

Hoc statum mandant symptomata pre-
dicta, quod agitur agitur praesentia ad p-
tatem hanc, quae transiens, tandem
eripit hanc, univertum corpus colore
flavo & rubro debet. Non enim
ut autem in hoc conspectum debet hanc
morsuam digne, quae hanc rece-
tione symptomata, tunc hanc appo-
tate, virum robore & spiritum vigore, ut
ut hanc in hanc hanc hanc hanc hanc
longo hanc hanc hanc hanc hanc hanc
solus, plane, gratulandum, tunc
Illi naturaliter hanc hanc hanc hanc hanc
passum

OBSER-

OBSERVATIO XXIV.

De Ictero critico.

VIR quidam admodum robustus, & annos 30 plus minus natus, postquam ambulatione, cum quibusdam ejus sociis nimis diu indulisset, sæviante syrio & priusquam deferbuisset sanguis, adhuc sudoribus diffluens, compescendæ siti gratia pleniores aliquot, & supra modum liquoris cerevisiati haustus exsiccasset, spirituum subsidencia, ventriculi nausea, levi per vices ægritudine, & horroribus etiam frequenter & paroxysmorum more invadentibus præhensus est.

Hoc statu manebant symptomata prædicta graviter ægrum plectentia ad septimanam unam, qua transacta, tandem erupit Icterus, universum corpus colore flavo & subviridi defedans. Non citius autem se in conspectum dedisset hic morbus quam disparuere, quæ supra recensuimus symptomata, redeuntibus appetitu, virium robore & spirituum vigore, ita ut jam se longe melius habere, quam a longo jam satis tempore vaporibus affligi solitus, plane gratulabunde referebat. Pulsus naturaliter fere se habebat nisi aliquantulum

quantulum depressior, urina intense primo
micta rubebat, postea turbabatur, nycthe-
meri spatio contenta sua vix deponens;
nondum autem adhuc albescebant sedes
alvinæ, nec colorem suum ordinarium &
naturalem ullatenus exuissent.

Plurima, hic ut verum fatear, me in hac
historia anxium, & suspensum tenebant; &
quæ inter cetera minus notatu digna oc-
currerunt, primum fuit, quod fæces alvinæ colo-
re satis tincto, uti solebant, excernebantur.
Secundum, quod quæ Ictero supervenire
eumq; comitari consueverant symptomata,
uti sunt ventriculi ægritudo, & dolor foveæ
ejus quamplurimum insidens, status cor-
poris debilis & elumbis, spirituum frequens
& subitanea depressio, appetitus deprava-
tus, & alvi contumax pigrities, hic penitus
exulabant, novo eorum loco plane suppul-
lante totius hominis vigore. Hisce ita
se habentibus haud statim animo meo, quem
mihi scopum in limine curationis propone-
rem facile occurrebat. Unicum tandem
mihi dubia adhuc luce versanti præ cæ-
teris faciendum duplici ratione se obtulit;
primo, quod id tuto experiri liceret; secun-
do, quod me in certiolem quodammodo
morbi hujus a symboli diagnosin perducere
videretur. Hoc fuit Emeticum, & sequenti
formula ministratum. *R. Aq. Card. B. ʒ ii.*
Tart. Emet. gr. iii. Oxymel. scillit. ʒ ss.
I Ms.

Ms. f. Haustus. Sumpto hoc, statim vomitiones pro voto insequuta sunt satis copiosae, & cum iis, ultimis vomendi nixibus bilis uti solet purae, tum quoad colorem, tum saporem quantitas eximia. Cessatis vomitionibus, ingrediebatur aeger lectum se somno compositurus; cuius loco de repente crudelissimi supervenerunt dolores, singulas fere corporis partes praecipuo latus excruciantes, ita ut noctem integram insonnis, & jactabundus, ab ejulatibus vix abstinere potis transigeret, mane erumpente sudore & paulatim diminutis doloribus, in agram placidus per horas undecim irrepsit somnus. Postridie illum inveni optime valentem, at saturatius longe colore croceo tinctum.

Hinc omni ex animo de obstructione vasorum Cholodochorum, dempto scrupulo, quae non semel antea in quibusdam I. aericis insontia noveram, cujus & exemplum satis notabile in Infante qui ab extremorum in aquam frigidam immersione morbo hoc statim corripiebatur, occurrit *Misc: Cur: Dec: 3. An: 1. Obs: 86.* aliud prorsus de hoc affectu, quam quod vulgo hactenus obtinuit judicium ferre proclivis factus sum.

Sanguinem hujus prout plurium aliorum affectuum matrem feracissimam merito censei judicavi; Hoc enim quasi totius Continentis oceano primitus contineri, quic-

quicquid variis istius partibus hinc inde quasi totidem peninsulis, nam sub solidorum vel succorum specie, idque statu sano, vel morbido, quotidiano penso subministratur, vix licet dubitare.

Verum esse fateor, haud sensibus nostris adeo proximos se sistere distinctos magni huius fluidi succos gremio innatantes, prius quam à cæterorum consortio quilibet pro ratione partis secreticis determine-
tur; interea tamen eos singulos inibi prius extitisse, ab omnibus nisi Helmontianis quibusdam de fræcedine ab insito partium fermento enata, (cujus vi sola omnium sanguine indeterminate præexistentium humorum pro ratione loci vel partis ubi refidet fieri separationem autemant) etiam si sensibus nostris prorsus imperceptibile, somniantibus, concedi necesse est.

Integræ igitur & indelebata fluidi huius texture effectus est sanitas, quovis modo perturbata, morbus, pro varia humoris indole, & ægroti conditione sub varia ratione enasciturus. Biliosam sanguini partem omnibus cujuscunque temperamenti, vel complexionis fiat, inesse fatentur omnes; vix autem ejusdem indolis in omnibus existere pariter credamus; in quibusdam ærior & calidior quasi pene enixa existat, in aliis viscidior, inertior, & concentratior; quapropter quotiescunque

escunque ex quavis causa, vel extrinsecus, vel intrinsecus massæ sanguineæ mixturā taliter perturbari eveniat, ut pars ejus biliōsa seu retorrīda supra cæteros eam humores constituentes efferatior evadat, (non eo usque autem ut putrescat, tunc enim febrem accendi verisimile est,) brevi post, modo constitutio corporis sat valida sit, & natura sat potis è reliquo sanguine particulas has nocivas quasi è centro in corporis superficiem ejicere, similiter ac in febribus juxta Aphorismum *Hippocr: Aphor: lib: 4. aph: 62.* post diem septimum accidere aliquando consuevit, Icterus cum efflorescere; cum autem particulae biliōsæ alterius indolis sint, (*viz.*) viscosæ, & concentratiores, obstructionibus in glandulis secretioni humoris biliōsi dicatis pariendis aptiores, & etiam æger sit debilioris constitutionis, Icterus propriè sic dictum seu essentialē enasci cernimus.

Hinc facile explicatu venit, unde Mulieres (præcipuè constitutionis calidæ) hysterica Ictero superveniente critice judicantur, per se protinus pro maxima saltem parte evanescente, utpote à causa non adeo contumaci & fixa oriendo.

Hactenus quasi in transcurso, & præter instituti mei rationem, pathologiæ cum venia lectoris, non plane inutiliter uti spero, indulgi, ea potissimum ductus ratione, quod

quod exinde aliquantulū à se invicem discrepantes subnasei reperimus curativas indicationes, speciatim quoad evacuationes; utcunque enim eas leniter & raro procuratas, ferat hæc Icteri species quæ præ nobis est, utpote in constitutione sanguinis præfervida, ubi particulæ quæ propria sua indole leniter & sensim in bilem, natura nondum violata, secessuræ erant, jam à motu violento, seu exercitio immoderato supervenienti, (quo magnopere naturam in secretionibus suis peragendis præpediri, & velut interturbari certum est,) adeo copiose, & supra modum excoquantur, ut eas utpote sibi onerosas, & injurias, in corporis superficiem è gremio suo ejiciendas natura præmature moliatur: nihilominus tamen fortiores, & frequentiores, num sursum vel deorsum prorsus recuset, uti ex hac instantia ægroti nostri jam allata conspicuo fatis patet. Cum interea in ea hujus morbi specie, quæ ab obstructionibus gignitur, nihil æque profunt ac evacuationes, tum sursum, tum deorsum præsertim in principio curationis, & cum contumax & diuturnus sit affectus, modo non desint vires.

Nec solum in medendis hujusmodi affectibus cautela aliqua adhibenda est in evacuantibus, quin etiam in medicamentis vulgo alterantium classe repositis, caute & quoad caloris gradum cum aliquo discrimine

mine administrandis ; cum enim aliquibus sanguine viscidiori, & frigidiori præditis, præter evacuationes obstructionibus expediendis utiles, adhibenda insuper sunt medicamenta ex salibus fixis, & stimulo fortiori prædita, uti sunt Herbæ omnes amaræ, & eorum extracta, *Extr: Croci, millipedes, &c.* cum singulis quorum associari debet semper chalybs, absq; quo vix ullatenus in medendo proficere speremus, quotiescunque contumaciorem evasisse morbum cernimus. In aliis tamen ubi sanguis volatilior & acrior existat, ab iis abstinendum omnimode est, & eorum loco substitui debent quæ blandam & mitiorem sapiunt indolem, quorum uti ut jam digressionem finiam, & methodum in ægroto curando reassumam, specimen succinctè exhibiturus sum.

Postridie igitur post vomitionem peractam, & exinde productorum symptomatum sedationem, *R Herbar: Meliss: Fumiter: Taraxac: Cichor: integri, an. m. ss. Flor: Calend: p. i.* coquantur in *Seri Lact:* ℥ iv. lento igne ad horæ quadrantem. Postea adjecto *Becabunga aquat: p. i.* Stent clauso vase fictili infusa ad horam unam, f. colatura clara ad usum. Sumat ℥ ss. pro vice, bis in mane, & semel p. m. quotidie. Omne ejus potu insuper ordinario guttas aliquot sp: acidi *Salis Arm:* qui pro specifico

à quibusdam in hoc morbo (& in hoc istius genere proculdubio si unquam) perhibetur, instillari consului. Post hujus usum quatrduanum imminuta lixiviali ejus tinctura, fere ad colorem naturalem rediit urina; aliquatenus etiam de intensa sua flavedine remittente cutis superficie. Cum autem ægrè, & tardè restitui horum remedium solum ope videretur, ulteriori ejus usu intermisso, ægrum ad usum *aq: Tunbridgensium* relegavi, quæ cum ob earum ferrugineam virtutem quam maxime unioni & colligationi singularum partium sanguinem constituentium inserviant, hujus affectus, cujusunque demum indolis, curationi magnopere prodesse soleant, tum hæc potissimum ob vim earum mineralem à magna aquositate redundantia aliquantulum retusam adeo profuerunt, ut intra duarum septimanarum spatium æger pristinae sanitati restitutus est.

OBSERVATIO XXV.

De Hydrophobia.

Quidam è domesticis Primarii cujusdam viri, illum hinc in *Hollandiam*, illinc ad Oppidum vulgo *Reswick*, ubi tunc temporis summi Europæ Principes, vel eorum Legati pacis stabiliendæ causa congregarentur, proficiscentem assequutus, dum stabulo inter equos versaretur, à cane Danico, qui uti eventus comprobavit postea, jam rabiisse inceperat, fuit morsus, ad finem mensis *Oct.* 1697.

Ab illo tempore salute inconcussa adhuc usque diem Dec: (*viz.*) proxime sequentis 11 gaudierat. Hoc die, atque etiam per dies aliquot præcedaneos cogitabundus aliquantulum, & subtristis erat, & sub vesperam de frigiditate, & stupore quodam faciei molesto ea istius parte ubi morsus fui notam satis insignem reliquisset, querebatur; Noctem solito irrequietiore habuit, & die seq: Aquæ pavor eum incescit.

Primum affectus istius indicium se dedit in sua ab enematis injectione ~~abhorrescen-~~
aver- ~~tia~~; quo quidem casu vix ullum de salivæ
zaro- virosæ diglutiendæ metum propter quem
xm unice, & potissimum, rabie affectos a potulentis

tulentis abhorre aſſerit *Doctiſſ: Liſter*, ægrum occupāſſe ſuſpicari poſſumus, *Exercitat: Medicin: p. 151. 128. Philoſ: Tranſ: An. 1683. p. 269.* Cum enim ſuper lectum prono corpore jacens appropinquantem Pharmacopolam ad id exhibendum animadvertiſſet, & eum fiſtulam propius ad anum admoventem ſenſiſſet, de repente, motu velociſſimò, inſtar terrore agitati ſe ad latus lecti tranſverſum projecit; incaſſum poſtea bis vel ter ejuſdem adminiſtrationem Pharmacopola moliente.

Die Lunæ ab omnibus potulentis quibuſcunque penitus abhorreſcebat, ſed ſine delirio.

Hoc die mittebantur ſanguinis ꝓ xii.

Die Martis emeticum è *Tart: Emet: gr. iv.* in Bolo, at ægre & cum magna averſatione ſumpſit, quod ſtrenue operebatur.

Hoc die ad illum poſt meridiem accerſebar, quem atrociffimis paroxyſmis convulſivis agitatū reperi.

Eorum intervallis, uti etiam ſub eorum primo introitu ſatis animo conſtabat, omnes quotquot cū circumſtabant ſeriò monens, ne ad eum nimis prope accederent. Iis autem ingraveſcentibus ſermo ejus delirus & inconcinnus fuit, & demoniacum agere videbatur.

Organa reſpirationis, & deglutitionis præ cæteris partibus eminentius, & crebrius

br̄ius afficiebantur, ita ut nunc suffocationibus, nunc inanibus deglutitionis nixibus corripiebatur, simili plane modo ac in casu cujusdam Hydrophobici referente Domino *Abrab: de la prime Philos: Trans: n. 277. p. 1076.* & in casu alterius referente Domino *Joh: Clayton, Philos: Trans: n. 210. p. 132.* in quibus utrisque omnem prorsus aquæ metum ab fuisse, & iis solum diglutiendi & respirandi difficultatem (musculis earum usibus præfixis male affectis) accidisse legimus. Cæteri corporis musculi paroxysmatim afficiebantur, & accessionum tempore frequenter adeo valide convellebantur, ut illum in seipsum mire quasi in globum convolvi conspexerim, & tanta vi, à musculorum Antagonistarum actione, tam rapido motu corpus ejus, & artus in positionem contrariam detorquentium adigi, ut non obstante quatuor hominum robustissimorum eum in sedili affixum detinere conantium renisu, ad septem pedum distantiam versus ostium cubilis profliret, idque summo pedum impetu feriret.

Os suum in eos ad eum detinendum & regendum constitutos in paroxysmis aliquando iracunde admovebat, ac si illos canis instar dentibus peteret, at nihilominus ab omni morfu, rationis momentis morbi violentiæ præponderantibus, caute sese coercebat, nisi quod semel præ summa morbi

morbi violentia omnis animi libertatem vincente ancillæ pollucem momorderit, cui (ut id hic obiter notem) nihil accidisse mali quantum interrogatione sæpius facta assequi potuerim accidisse audiui hætenus.

Frequenter notavi caput ejus versus partem dextram, ubi læsus fuit à cane, fuisse convulsum, in qua è cicatrice satis insigni existit morsus vestigium, adeo autem ab omni dolore liberum, ut plane istius morsus oblitus esset, prius quam à disquisitione à me facta, nunquid, aliquid tale accidisset, istius recordatione animum ejus refricasset. Tantilli est signum illud præ cæteris pathagnumonicum & individuum à *Cl. L: Salio* (referente *D. D. Lister*) (ni forsitan sub ejus censu, doloris (*viz.*) parte olim morsa subnati, stupor à me supra notatus habeatur) recensitum.

Pulsus frequens erat, at ille neutiquam sitibundus.

Liquidorum qualiscunque consistentiæ fuerunt, num crassioris vel tenuioris, omne genus aliquantulum averfabatur, & eorum conspectum non sine notabili animi commotione, & fastidio sustinuit; Non autem usque adeo ea abhorrebat, quin cum illi eorum usum prodesse, modo ea intus admitteret, innuerem, ad id se paratissimum esse respondebat, & proinde vitrum liquore appropriato repletum suis manibus tenens

nens, & idem celeriter ori suo porrigens portionem ejus aliquam per gulam licet timide, & non sine lucta satis-manifesta trans mittebat.

Circa h. nocturnam 12, postquam panis tosti, & cervisia madefacti immensam quantitatem, nec tamen ad appetitus sui satietatem, avidissime devorasset, absque ulla fere agonizatione, viribus ejus à violentia & frequentia convulsionum sensim deficientibus, moriebatur.

Huic perinde ac plerisque aliis venenosæ indolis, & profapiæ morbis accidit, ut præ ratione veneni quo inficiunt gradu, magis vel minus hominibus iis correptis evadunt exitiales.

Novi ubi morsus canis rabidi cucurbitularum solum applicatione absque scarificatione, & postea *Theriac: Andr:* in alutam extensæ super vulnus impositione, meo consilio, vulnerato nullam omnino noxam intulit.

Novi etiam ubi morsus, etiamsi magno vulnere inflictus, imo forsan vel ob istam præcipuo rationem à multis jam annis infons & innoxius extitit; Admodum enim probabile juxta Doctiss: *Redi* Observationem in Viperarum moribus a Sanguine, ubi vulnus satis profundum extitisse contigit, exilienti, foras elotum fuisse venenum, etiamsi nullo alio quam qui aliis ordinario vulneribus familiaris est,

in

in hoc tractando apparatu uteretur Chirurgus.

Alibi morsus hujus venenosi labem mitius, & leviori gradu aspersam fuisse legimus ex Observatione *Abel Roscii* in *Fabrit: Hildan: Obs: 66.* qui sœminam à cane rabido morsam, & plurima eorum quæ affectum hunc insequi solent, symptomata cum variis eorum recidivis subiisset, nihilominus aquæ pavoris prorsus immunem vidit & tractavit.

Aliquantulum adhuc magis veneni hujus vim provectam cernere est in casu à *Cl: Viro Jo: Scimidio* relato *Misc: Cur: An: 10. Obs: 20.* ubi levis quædam hydrophobia, morsum insequabatur quibusdam intervallis; ubi scilicet adeo debilis erat veneni vis, ut naturam velitationibus solum semel quotannis morborum recidivantium more laceßere, non unico prælio commisso vincere valebat.

Adeo demum morsus hujus venenum aliquando intensum, & exaltatum est pro ratione gradus, quo rabiit ipse primum canis, uti de Tarantularum morfu refert, *Cl: Baglivus, in Dissertat: de Anatome & morfu Tarantulæ, cap: 5.* ut ab ejus infectione in corporis admissa, multo sœviora & citius sobolescent symptomata, aquæ pavorem, qui illis continuo adest quoties ulla omnino aquæ, vel aliorum liquidorum aliquo

aliquo modo idea ~~hætorum~~ animo occurrerit, uti in ægro nostro accidit, usque ad mortem comitantia.

Num autem huic affectui, cum ad hunc gradum evehctum est venenum (nam id sæpe in minori gradu adesse plane evicimus) solum competat hoc symptoma, quasi ejus pathognomonicon, altioris indaginis esse videtur, cum plurimi iique haud infima classis Autores sunt, qui idem quibusdam febribus indolis malignæ supervenisse asserant.

Ex horum numero sunt *Petr. Borel. Obs. lib. 3. Obs. 38. Eust. Rud. de Morb. Venen. p. 126. & ex ejus relatione Prosp. Alp. Abr. Merclin. etiam Misc. Cur. An. 16. Obs. 220. ubi Petr. Salmon, & alios eidem sententiæ, ex historia facti fidem facientes (eo referente) videre est.*

Num casibus ab iis citatis suspicari jure possit, Symptoma vel a morfu canino prius torsan oblito iis infecto accidisse, vel a Parentibus suis olim eodem morbo correptis transmissum fuisse, fateor me nescire; Interea autem haud difficilius mihi intellectu videtur, ut à duabus causis diversis idem producat effectus, quam quod duorum effectuum à causis diversis oriundorū fiat sanatio ab uno eodemque remedio, cujus tamen instantiam satis claram habemus in convulsionis cujusdam specie, viz. Antuum iniquitudine à Cl. *Horstio*, & aliis traditam, quam

quam æque à chorea seu saltatione in *St. Viti* facello (debito interea reservato *Sanctæ* honore & reverentia) ad modulamen organi, tunc temporis eo sine pulsari, composita fanari, ac convulsiones Tarantulæ morfu excitatæ, a citharistarum musica, prout incantamento, in Italiæ quibusdam regionibus plane abigi nobis ab Autoribus fide dignis perhibentur.

Plurimi in veræ hujus symptomatis causæ investigatione inter veteres, (quorum apud *Eust. Radium & Codronchum*, qui ultimus librum integrum, & ex professo de hoc affectu scripsit, recensio extat) paræque successu, ac de ejus curatione, cum semel invasit hydrophobia, solliciti fuerunt.

Hujus præcavendi gratia præ cæteris remediis obtinuisse consuevere ustulationes, juxta sententiam Cl. *Hildani* profunde factas, (quarum etiam escharis separatio, quo citius procurari possit eo melius,) & submersiones aqua frigida, præcipuo marina, eo quod nonnulli ex eorum usu incolumes vixisse repenti sunt. Veruntamen quoad hanc ultimam, cum alii post morsum, rabiei expertes citra ullam submersionem, uti prius annotavimus vixerunt, & alii postquam eam subierunt rabie hac affecti sunt, merito mecum dubitandum in hoc luctuoso symptomate efficaciam suam semper, & ubique exferat. Huic pluri-

plurimum attribuerunt *Helmontius*, tum Pater, tum Filius, (Viri proculdubio haud vulgaris ingenii) utpote non solum ad hoc luctuosum affectum præcavendum imo & sanandum, verum etiam ad Amentias omnes cuius causæ externæ originem suam debentes, modo ita peragatur, ut vi satis magna adacti, qui eam subituri sunt, intra aquam, quousque pene suffocentur, submersi detineantur.

Hujus autem effectus explicationem nihil minus quam causam hujus morbi ab iis assignatam, utpote principio suo solo *Aqua-igneo*, tenui admodum tibicine suffultam, omnino rejiciendam esse existimo.

Alterutro horum elementorum prædominium præ altero adepto morborum omnium rationem consistere Viri illi clarissimi asserunt, & proinde uti Ignis hujus vitalis inflammatione rabiem fundari, ita ab istius inflammationis extinctione à dimerensione sub Aquis facta penitus eam tolli credunt.

Principium hoc diu ante à celeberrimo Hispano *Gometio Pereira*, in libro de Novæ veræque Medicinæ experimentis, &c. excogitatū erat ad alias haud minores in Physica scientia Paradoxas explicandas, quomodo autem absque intuitivæ, seu abstractæ (uti vocant) tum unius, tum alterius (nam utriusque de hac magnopere se jactabant, & similiter etiam ut par est credere sapiebant) scientiæ beneficio

beneficio intelligi possint, mihi sane vix innotescit.

Quantum sane ad me attinet, si in re adeo abstrusa aliquid proferre ausim, hoc morbo correptis ob convulsiones musculorum diglutationi inservientium, (quas revera iis accidere ex canum ipsorum, hoc affectu laborantium ad lambendum multo minus diglutiendum impotentia, ut in observatione à Domino *Clayton* societati Regali communicata, ut supra notatum est facile nobis constet,) & internam tunc temporis febrilis caloris accensionem, semper præfocationis metum adesse persuasum habeo, ita ut cujuscunque rei, vel fluidæ, vel solidæ appulsum, utpote partium respirationi dicatarum cavitatem pertransituræ, & ita aeris ingressum impedituræ, etiam vel aeris confortiorem introitum (uti ex Obs: alia *Petr: Borel: lib: 1. obs: 74. & aliorum à me supra recensitorum apparet,)* magnopere reformident, & vel ab aliqua istius generis imaginatione penitus abhorreant.

Quantum spectat ad submersionem ipsam, & rationem qua ab hoc morbo sanantur aqua submersi, utpote eam revera maxime præ cæteris omnibus in hoc affectu efficacem, modo juxta præceptum *Helmontianum* satis strenuo peragatur, (quod idem ut supra notatum est, præcipit *Cl: Hildanus* de inustione cujus escharæ discessus

K

omni

omni arte accellerari debet) aliter enim parum unquam prodesse probabile est ut diro miserandoque ægroti nostri casu constet; ille enim in reditu suo per mare, facto naufragio, aquas nando trajecit spatio trium ad minimum milliarium, multoties interea opprimentibus undis submersus priusquam ad littus pervenerit, tum in eo præcavendo, tum postquam accesserit, profligando existimem; ita etiam benignum optatissimumque ejus eventum nulla alia prorsus ratione contingere credo, quam propter eximiam illam spirituum & humorum mutationem, quam renitente & averfante natura producit subita & invita in aquam præjectio; cui revera producendæ eam aptam natam esse satis ostendit Instantia nobis data à Cl: G: *Hogeri, Misc: Cur: An: 16. Obs: 48*, ubi in classe *Danica* plurimi febre admodum maligna correpti magnopere delirabant, ita ut maxime se dare in mare præcepites contenderent, quorum quotquot, spreta eorum qui eos custodiebant potestate in undas se præcipitassent, & postea ex iis erepti servati essent, ab omni morbo liberi statim evadebant, cæteris è contrario in sicco pereuntibus.

Magni facit in hoc affectu profligando vomitiones frequenter repetitas Dominus *Clayton* loco supra citato, quibus se plures liberasse, & quo nomine quam lubentissime
illi

illi gratulor; obiter autem interea me notasse contigit, virum illum quem ille se fassasse retulit, symptomate hoc funesto Hydrophobia (*viz.*) quantum saltem scriptis suis patet, correptum non fuisse.

Quoad medicamentorum specificorum genera, quorum operationis modus æque animi nostri, ac morborum quibus medentur causæ aciem fugit, eorum copia ingens extat in *Act: Philosoph: n. 187. p. 298. n. 191. p. 408. & Act: Haffin: Vol: 2. p. 275.* ad quæ, cum nulla egomet adhuc satis pro comperto habeam, quorum efficaciam in symptomate hoc profligando spondere audeam, lectorem lubens mittere vellem; sperans me, aliqua saltem ex parte meo satisfecisse officio in morbi neutiquam nisi infrequentia sua mortalibus faventi, historiam fideliter, etiam si minus accurate fateor quam fieri debuisset, narrando.

K 2

OBSER-

OBSERVATIO XXVI.

De Asthmate, vulgo Pulmonali dicto.

Fœmina quædam, 36 plus minus annos nata, optima fruens, tum corporis tum animi valetudine, tussi quam comitabatur continua sputi tenuis rejectio, per dies 15 vel 16 corripiebatur. Per totum hoc spatium tempestas anni æstuosissima erat, quæ statim novo suborto aeris statu, in nubilosam undique & pluviosam præceps vertebatur.

Cum hoc novi cœli status ingressu, ægram invasit paroxysmus Asthmaticus, ita ut jam omni prorsus suppressa sputatione respiratione adeo difficili laborabat, ut non nisi erecta cervice, & ope musculorum omnium pectoris dilatationi sublimiori interservientium duceret anhelitum.

Hisce angustiis posita, cum quarto abhinc lapide tunc temporis commoraretur, proprio suo consilio celebrabatur venæsectio ad uncias decem, cujus & aliquorum etiam medicamentorum Pectoralium usu, se à periculoso hoc affectu liberabat.

Excussio igitur paroxysmo rediit tussis, cum sputatione, ut antea; unde mihi verisimili videtur eundem humorum, qui
dum

dum pulmonibus infidebat, tussim provocasset, aliò translatus ibi effectum suum, juxta partis indolem (*viz.*) Nervos pneumonicos, eos in convulsivos motus irritando exeruisse. Spatio autem unius septimanæ cessanti sputatione de novo recrudescibat morbus, idque solito ferocius; denuo misso autem sanguine, & in usum etiam ascitis medicamentis pectoralibus plurimum relevabatur ægra; cum autem intra tres vel quatuor horas recidivam pateretur, me statim accersiri curavit.

Interrogata illa, num ex aliqua occasione natum hunc affectum memoria repeteret, etiam respondit, ab ingenti pluvix copia in se itinerantem inopinato irruenti, quoniam illius tum primum insultum pateretur. præcurrentibus semper, uti retulit, cephalalgia, tussi, calore & frigore quæ mutuo se invicem per vices, (uti frequenter affectibus spiritus animales spectantibus accidit,) per dies aliquot præcedaneos excipere solebant.

Primo meo adventu eam extra paroxysmum reperi, erecto corpore ob difficiliorē respirationem, cum tussi autem licet humidiori & benigniori aliquantulum confluentem.

Sanguis denuo priusquam illuc appulsem ad uncias duodecim missus fuerat, & clyster etiam injectus; urina palida erat, cum

autem arteriam fortiter vibrantem, & vires satis constantes, (licet parum per totum hactenus morbi decursum comedisset,) animadverterim, sanguinis incunctanter uncias duodecim extrahi curavi, unde longe liberior sequuta est respiratio; imo cum primum ad V. S. ægrota se accingeret, se stricti anhelitus remissionem eximiam persentiscere dicebat, spe solum (quantum fert conjectura) nec vana concepta, ejusmodi, ac ante ex aliis venæsectionibus, insequuti-ri levaminis.

Post missum sanguinem longe melius se habuit; & cum jam nil multum urgeret, nisi portio quædam phlegmatis viscidioris intra bronchia pulmonum laxependentis ~~collectio~~, nullo fane respirati-
onis impedimento, istius causa usum *Olei Lini* recenter, absque igne elicti è cochleari, ter vel quater in die leniter, & sensim diglutiendum, prout sibi necesse videretur, consului, unde quicquid illic adhæserit, ~~eam~~ libere satis postea per anacatharsin rejecisse observavi. Dietam ex hordeaceis, vel lactis una parte & aqua tripla ad medietatem cocta, & aliquando ex jusculeo pulli tenerioris concessi. Post biduum ex literis mihi transmissis illam omnis fere respirationis immunem esse rescivi, sputatione libere procedente; cum autem de inappetentia quereretur, *De-*
coct:

iam ~~id~~

coct: Amar: S. S. ʒ iii. cum Aq; Gent: c:
 3 vi. pro haustu, mane & h. 5. p. quotidie
 sumendum præscripsi. Hujus beneficio re-
 dintegrato appetitu, egra post aliquot dies se
 extra periculum poni, quantum illa judican-
 do valeret, me per literas fecit certiore. Die
 autē post literas receptas illam invisens, de-
 nuo sanguinis missionem suasi, indicantibus
 id pulsu citiori adhuc, & sanguinis conditi-
 one, qui pellicula tenaci & discolori instar
 pleuriticorum dum refrigesceret, semper te-
 gebatur. Post hanc V. sectionem omnis exu-
 labat pectoris angustia & tussis, persisten-
 te autem sputatione ita copiosa, ut eorum
 instar fere qui hydrargyro liti fuerant,
 salivam, nisi quod aliquantulum spumosi-
 or & tenuior erat, effuderit, imo aiebat nu-
 per sibi sputationis accessionem (nam per
 vices recurrebat) tam profusam contigis-
 se, ut intra quinque vel sex horarum spa-
 tium matulam eadem implevisset, & quoad
 tussim & respirationem se semper magno-
 pere exinde levatam sensisset: Unde facile
 colligere possumus hic humorum *per d. s. a. q. v.*
 accidisse, & prout ad distinctas corporis par-
 tes affluxissent, distincta produxisse sym-
 mata.

Similem hujus instantiam habemus nar-
 rante Cl: *Henrico Moinichen* in *Act: Medic:*
& Philos: Hassniens: An. 1671, & 1672.
Obs: 78. quam cum non parum ad hujus

affectus dilucidationem conferre videatur, huc transferre haud abs re esse videatur, *An. 1672. 10. Febr. vocatus sum ad C. S. gravi Cardialgia pressum, cum insigni respirationis difficultate, ac per molesto ventriculi sensu, addidit videri sibi mobile quid in Ventriculo oberrare varia circumvolutione ultra medium œsophagum crebro ascendens, quod respirationem jamjam intercepturum videbatur. Motum naturæ examinans, vomitionem statim exhibui ex Oxymelle simplici ac squillitico unde per repetitos vomitus magnam quantitatem mire gravis pituitæ rejiciens æger, statim liberius respirari occepit, & à tristi illo ventriculi sensu liberari, sponte per triduum succedente copiosissimo ptyalismo, ac si mercurialibus usus, postea ventriculo iterum corroborato satis recte valuit.*

Rebus igitur ita se habentibus, nil amplius agendum videbatur, quam quod leniter humores serosos & acidos quibus turgere videbatur sanguis, per glandulas intestinales deorsum sollicitarem, medicamentis non nimis irritantibus, vel agitationem sanguini inducentibus, hujusmodi, (*viz.*) *R. Decoct: Amar: cum Sennæ ℥ ii ℞. præp: ℥ iv. Syr: de Spir: cerv: ℥ ℞. Ms. f. Potio, mane seq: cum regimine fumenda.*

Sexies benigne operebatur, unde alacrior longe reddebatur, diminuta sputatione,
&

& penitus cessante lateris sinistri dolore qui pridie illam, si forte tussis urgeret, plurimum excruciasset.

Cum autem anhelitum adhuc crebriorem & aliquantulum impeditum præcipuè inter ambulandum, etiamsi intra cubile solum, motu leni & neutiquam laborioso, sputum etiam coctû, & nulla fere difficultate rejectû observaveram, mixturam sequentem nervosum genus solum respicientem, præcipuè cum frigida humidæq; constitutionis erat, continuato etiam Decoct: pectoralis usu, ut prius præscripsi, & *Aq: Meliss: Rutæ an. ʒ iii. Bryon: c: Peon: c: an. ʒ vi. Sp: c: c: gr. xxx. Tinct: Cast: gr. xx. Sach: alb: q. f. f. Julap: Cordiale, de quo sumat c: 3. vel 4. frequenter. & Sp: Sal: Arm: ʒ ʒ. sumat gr. xxv. in haustu aq: f. tertia quaque h. vel ad libitum.*

Horum usu, & Purgatione ter debitis intervallis repetita, indies diminuebatur dyspnea, expectoratione libera procurata, & ægra spatium duarum septimanarum penitus convalescente.

Postea autem securior quam convenerat facta, cum aeri aprico diutius quam debuisset, præsertim sub vespere se commisisset, statim cohibita propter pororum constipationem transpiratione, dolore lateris de novo corripiebatur, sponte sua cessante, regimine solum calidiori observata.

OBSER-

OBSERVATIO XXVII.

De Asthmate, vulgo convulsivo dicto.

Quædam sexagenaria habitus gracilis, at integra & inconcussa adhuc gaudens valetudine, audita cujusdam quem intime dilexerat morte repentina, tanto animi dolore correpta est, ut statim in uteri strangulationem, ut aiunt, cum gutturis præfocatione incideret. Post aliquot spatium dierum ei molestissimo hoc symptomate agitata supervenit sudor nocturnus adeo profusus, ut singulis noctibus indusium commutare cogeretur. Hunc excepit urinæ fluxus pariter immodicus, ac si diabete laborasset, & hæc duo symptomata alternatim illam afficiebant, unum nocte, alterum interdiu per aliquot dies, donec tandem deficiente sudore urinæ fluxus solum perduraret. Post 5 vel 6 septimanas symptomatibus his cessantibus, in aliud nihil minus grave incidit, dyspneam (*viz.*) media nocte inopinato eam primo levius aggredientem, cæterum post paucarum noctium decursum in Orthopneam savissimam mutatam, periodice certa quadam hora recurrentem, & ad trium horarum spatium continuo, paroxysmi more extensam, quo tandem

dem terminato, omnis prorsus pectoris angustia, etiam dum ambularet, vel exercitia domestica ut olim obiret, immunis evasit.

Diu molestissimi hujus affectus insultum nullo omnino, vel appetitus, vel somni, nisi instante paroxysmo, defectu, non autem absque magna virium debilitate sustinuit. Nulla omnino aderant huic affectui tussis à principio, nec aliqua febricitatio, vel in paroxysmo, à cujus invasione usque ad ejus exitum ægra sudore frigidissimo diffinuebat. Comitabatur etiam truculentissimum hunc affectum dolor ingens gravativus regionem ventriculi infestans, ac si pondus inibi gravè sustineret, & ejus absentia sensus divulsarum partium Abdominis superiorum ab inferioribus à se invicem, intercapedine inani quasi in medio relicta, quoad ejus perceptionem disternatarum.

Rarò, ut prius notatum est, tussendi conatu urgebatur, quod si forte id contigisset, phlegmatis visceri ascensum in superiorem asperæ arteriæ partem percepit, quod utcunque tamen niteretur, eliminare non valebat.

Primo igitur meo adventu, cum die præcedenti longe atrocius uti retulerunt adstantes quàm solebat, ægram infestasset paroxysmus, & eo magis, cum vel extra tempus consuetum me præsentem jam eam difficulter spiritum

spiritum ducere, præcipuè quoties se de loco in locum, licet gradu maxime suspenso moveret, animadvertissem (explorato prius pulsu, qui ultra quam quispiam facile crederet, emicuit) sanguinis missionem ad 3 x. consului, etiamsi quinquies, & eadem etiam quantitate antea intra spatium dierum 14 ea peracta fuisset; qui ejusdem coccinei erat coloris ac prius, & post ejus refrigerationem sero abundans, cujus ne guttula quidem in eo, qui prima & secunda vice fuisset extractus apparuisset; nec mirum, cum ex iis supra notatis satis liquido constet, sanguinem, ex immodico urinæ fluxu interdiu, & sudoribus profusis noctu maximam laticis sui partem disperdisse.

V. S. insequuta est liberior longe anhelitus, & nox tranquilla, ægra à paroxysmo, imo omni prorsus respirationis difficultate libera.

Mane sequenti emplastrum vesicatorium amplum inter scapulas apponi curavi, quod adeo efficaciter effectum suum fortiebatur, ut adstantium sententia, ex vesicularum cuticulæ inde enatarum disruptione seri semilibra effluerit. Enematis injectionem protinus etiam, cum alvus sicca erat, consului, & ejusdem loco (cum ob hemorrhoidum tumores enematum usus minus arridebat) *Mannæ* 3 i. *cum Tart: Vitr:* 3 i. in Aq. hordei propinari, quoties opus fuisset. Em-

Emplastrum etiam hystericum umbilico applicandum iussi, & *Sp: Sal: Arm: gut:* 60 frequenter in aq: f: q. f. propinari. Hac methodo insistendo integram septimanam, ab omni asthmatica affectione libera transivit. Die autem ab ultima V. S. octava denuo solito tempore, media (*viz.*) nocte recrudescente affectu, ægra ad V. S. quasi ad sacram anchoram, accersito chirurgus se recepit. Hac ad 3 vi. solum celebrata plurimum imminuebatur accessio, placido subsequente somno. Die sequenti pilulas sequentes præscripsi, & *Extr: Rud: gr. xv. Calomel: gr. xii. Res Jal: gr. iii. Ms. f. pil: iv. cap. primo mane cum regimine, & post biduum repetantur. Quater singulis vicibus operebantur, & per hos dies omnis penitus exulabat morbus anhelosus.*

Die autem ultimam purgationem sequenti mane aliquantulum velitari cepit hostis, & proxima nocte aperto Marte eam petiit, licet breviori paroxysmo.

Jam igitur cum nondum adhuc ullam serosi laticis ad respirationis organa contigisse, sanguinis compagem fractam admodum & debilitatam, morbum periodis certis interstinctum, celebrata etiam copiosa satis humorum per purgationes varias prægressas evacuatione, animadvertissem, peropportunum corticis Peruviani exhibitioni tempus adesse ratus, maxi-
me

me è re ægrotæ judicabam si ejusdem usum
 imperarem, & proinde absque mora ita
 exorsus sum. & *Aq: Lact: 3 ii. Bryon: c:*
Peon: c: an. 3 i. Cort: Peruv: veri & in-
tegr: subtiliss: pul: 3 i. Ms. f. Haustus
 mane & h. 6. p. sumendus quotidie. Ad
 triduum horum usu perstitit, quo tempore,
 num propria conjectura, vel quarundam a-
 liarum muliercularum suggestionem nescio,
 cum ad ejus cognitionem pervenerit, sta-
 tim eum abjecit, ita ut nullis denuo ad eum
 sumendum vel arte vel precibus adduci vo-
 luit; Utcunque fuit, ex levi quo illi indul-
 gebat tempore inducias ad dies decem cum
 morbo obtinuit, quo transacto die (*viz.*)
Aug: 17. cum a nuncio vocatus eam invi-
 ferem, & ejus querelam de contractione
 quadam hypogastrii altius gradatim assur-
 genti, quoad ejus perceptionem usque dum
 in pulmonibus, eorum strangulatione inde
 suborta, terminanti audirem, aliam prorsus
 methodum paroxysmorû insultibus demul-
 cendis solum inservientem instituere coactus,
 sequentia præscripsi, & *Aq: Ruta Meliss: an.*
3 i. Bryon: c: Peon: c: an. 3 i. Opii colat:
gr. i. Syr: fl: Peon: 3 ii. Ms. f. haustus sub
 introitu paroxysmi sumendus.

Post meridiem anhelosior ordinario facta
 est, & ita perstitit ad noctem quo tempore
 circa h. 11. invadebat eam paroxysmus.
 Sumpsit haustum uti præscriptum erat,
 duravit

duravit paroxysmus per horæ unius spatium satis violentus, postea autem sensim declinavit, & irrepenite somno penitus evanuit.

Die 18. circa horam decubitus ingruente paroxysmo sumsit haustum sequentem, & *Aq: Lact: al: ʒ ii. Bryon: c: ʒ ii. Opii colat: gr. i ʒ. Syr: fl: peon: ʒ ʒ. Tinct: Cast: gr. xii.* Ms. Hinc in somnum incidit paroxysmo inde prorsus fugato.

Die 19 licet anhelosior ordinario, tamen paroxysmi immunis erat.

Die 20. circa horam 11, metu accessionis futuræ, signis quibusdam ejus adventum præcedere solitis admonita, haustum prædictum sumpsit, cujus ope mitiorem eam longe sentiebat, nullam omnino contigisse credens, modo haustus plus virium (ut suis verbis utar) habuisset.

Die 21. tempore solito, at inopinato, nullo prorsus præcunte signo redibat accessio, diu atrociterque eam affligens, ita ut tardio rem jam paregorici effectum existimans, ad sanguinis missionem confugere coacta est, quæ ad ʒ iv. solum celebrata, immediate opem tulit; cum autem graviter impetu paroxysmi delassata fuerat, profusissimis semper eum comitantibus sudoribus frigidis, & gravi musculorum pectoralium dolore ob continuam vehementemque eorum, sæviente paroxysmo agitationem inducto,

Haustum

Hauftum ſibi propinari velit, cum *Opii* gr. ii. præparatum, quo ſumpto ſtatim in ſomnum placidiſſimum delapſa eſt, de repente ſoluto paroxyſmo.

Ab hoc tempore longe melius ſe habuit ægra, fractis quaſi morbi viribus, loco paroxyſmi vehementis & diuturni invadente ſolum, licet ſolito periodorum tempore, anhelitu crebriori & aliquantulum impedito, & uti aiebat profundius, vel ex imo pectore, hoc eſt proculdubio verſus pulmonum undique extremitates, ducto.

Jam etiam quod ſedulo notari velim, urina, quæ antea per totum ægrotationis decurſum palida & tenuis erat, è nervis excuſſo morbi fomite, naturalē colorem acquiſivit.

Cæterum cum ex morbi tædio admodum imbecillis, & vel cum ejus leviffimo inſultu conflictari minus potens facta eſſet, cum etiam in ſomnum ob ſucci nutritii inter ſudandum jacturam, & inordinatos ſpirituum animalium motus, minus proclivis eſſet, hauſtum paregoricum aucta etiam *Opii* quantitate præparatum, prout ſibi viſum fuerat, ſemel vel bis in ſeptimana ſumebat, indies robuſtior & vegetior facta; cum autem ſpatio aliquot dierum interjecto, dum ei aſſidebam, ingentem pulmonum loculis phlegmatis quantitatem hæſiſſe quoties tuſſiret, licet id rariffime obſervafſem, quod etiam ob ejus lentorem & viſciditatem

tem rejicere non valebat, usum sequentium illi consului, *R. Oxymel. simpl.* ʒ ii. sumat cochleatim bis mane, & toties post meridiem, *R. Ol. Lini sine igne expressi & per subsidentiam depurati* ʒ ii. sumat c. j. singulis noctibus cubitum itura vel sæpius pro re nata. Pro potu sit *Hydromel.*

Duas hic Lectori oculis subjeci Asthmatis instantias à se invicem, unico præcipue symptomate abludentes (*viz.*) sputatione, quæ ob eam essentialiter & omnino inter se, vel in specie discrepare vulgo creduntur, & nomina pariter dissimilia sortita sunt.

Harum una sicca, sympathica, seu convulsiva, altera humida, idiopathica vel vere pulmonica vulgo vocari solet, cum revera si penitius eas inspiciamus, utrasque unum & eundem esse affectum, quoad causam formalem maxima veritatis specie reperiemus, (nisi sub nomine pulmonici comprehendatur, si quod quoties accidat, ab extraneo vel præternaturali quovis corpore, partibus respirationi dicatis impacto, vel à quovis earum vitio conformationis oriatur, & proinde improprie ita, seu potius symptomaticum vocari debet) & nullam omnino hic obtinere distinctionem, nisi quam vel causæ occasionalis differentia, vel symptomati alicui supervenienti per accidens juxta ægroti temperamentum acceptam referamus.

L

Quoad

Quoad causæ rationem in primo harum casu, satis obvium cuius patet, illum affectum ab inopinato terrore spiritus animales in motus inordinatos & convulsivos adigenti profluxisse, cujus ultimum tandem insultum sustinebant Pulmones; & hujus Asthmatis sub nomine convulsivi, vel hysterici, vel flatulenti ubique fere instantiis sentent Authores, inde sententiam suam fundantes, quod hac asthmatis specie correpti nihil omnino exspuant, & in cadaverum sectionibus hoc morbo defunctis semper insontes reperiri solent Pulmones, & quod causa eadem aliquando affectus alios nervis proprios producit, cujus instantia datur insignis in *Misc: Cur: An: 7. Dec: 2. Obs: 133.* ubi se alternis vicibus excipiebant Asthma & Artuum convulsiones.

Horum autem ita asserentium observationes non omni ex parte ex historia medica veras & constantes reperiemus; Aliquando enim iis hac asthmatis specie affectis contrarium plane contigisse reperiemus, nimirum, ut æquè copiose, ac in altera specie humida vulgo dicta, parique etiam felici sorte, cum instantaneo (*viz.*) dyspnæa, quo semel sputatio inceperit, recessu, uti ex Observatione 88. *Misc: Cur: Decur: 3. An: 3.* attestante Cl: Sam: Anhornio facile lectori constet.

Post

Post diutinas enim cujuscunque fere generis convulsiones, nobilem quandam invasit Asthma adeo siccum ut fauces exarescentes liquidis jugiter humectare coacta esset, quod tandem uberi prorumpente salivæ rivo se subduxit, rursusque ex ejus recessu recruduit, eadem ad aliquot inter diversos eos affectus vices facta reciprocatione; Nec huic prorsus dissimilem habemus instantiam in foemina quadam asthmate convulsivo laboranti, cujus nobis exhibuit Cl: Floyer descriptionem in eximio tractatu suo de hoc morbo, p. 27. cui aliquando adfuerit sputatio aliquando non.

Quoad alteram, illam, æque obvium est à frigore suscepto provenisse, unde ob transpirationem impeditam, maxima exorta est humorum serosorum in massa sanguinea redundantia, qui postea in partes nervosas effusi, ob acrimoniam suam symptomata præcurrentia in affectu istius historia prius recensita peperere, tandem in paris vagi ramos qui pulmonum vesiculas aereas circumretiunt decidui, eos stimulis suis in contractiones urgentes, & proinde aeris transitû in vesiculas satis liberû & copiosum impediētes, accessionem Asthmaticam inducere, non prius desinentem, quam artis medicæ beneficio restituta est naturalis vesicularum expansio & constrictio. Huic Asthmati adjungit se socium sæpenumero

L 2

tussis

tussis humida ante, & post paroxysmum, pariter & profusa sputatio (aliquando autem non) unde ut supra annotatur, eam speciem Asthmatis nomine humidi, & pneumonici communiter insigniverunt, ac si ortum suum duceret à sero copiose pulmonum vesiculas inundanti; cum nihilominus luce meridiana clarius apparet, ejusdem fluxum vel decuplo majorem a frigore suborto excitatum & in pulmones suffusum, affectum istum nunquam produxisse. Imo nihil frequentius occurrit in praxi quam Asthmatis per urinæ vel alvi profluvium judicationem, & aliquando ob suppressam deorsum vacationem, eodem fere momento, nullo prorsus quo depluant serosi humores intra pectoris cavitatem concesso spatio, subnasci eundem affectum; uti Observatione proxima constabit, in viro graviter hoc morbo affecto, tandem ejus violentia extincto, & postea dissecto, nulla omnino tussi, vel materiæ cujusvis rejectione per anacatharsin comitante, quod fieri non potuit si humores illi in pulmonum loculos depluendo istum affectum produxissent. Verum est paroxysmorum intervallo ingentem non raro serosorum humorum affluxum per glandulas maxillares & sublinguales (ut in casu priori ubi foemina Asthmate humido (sic dicto) laborabat, annotatum est, accidere, partim ob

ob nimis sanguinis relaxatam ex feri redundantia compaginem, & partim ob ejusdem feri acrimoniam fibrillas nervosas per substantiam glandularum disseminatas invadentes, & eas in contractiones stimulantem, unde sanguis in suo per vasa reductoria circuitu magnopere impeditus, majorem longe per eorum vasa excretoria solito copiam serositatum sub tenui saliva forma profundere aptus natus est. Talem sanguinis constitutionem salinam claris satis indicibus, in casu isto proposito, Pulmones, mediantibus solum nervis afficere videmus, exuberantia ejus alibi, è glandulis (*viz.*) oris, saltem maxima ex parte, non iis pulmonum seu tracheæ prodeunte: Porro etiam, hic annotare liceat similem nonnunquam sanguinis statum à spirituum animalium crasi fracta produci, & quamdiu exitui serositatum per alia corporis emunctoria transitus, (*viz.*) per glandulas cutaneas, & renales concedatur nullo modo nervos affici, vel pulmones: hujus assertionis instantiam satis insignem in Observatione præcedanea habemus (*viz.*) 26^a. dum enim laborabat ægra diabete, vel sudoribus nocturnis, immunis prorsus erat Asthmatis, postea autem cum non diutius per glandulas secretionibus prædictis dicatas transitum invenerunt serositates, nervos pulmonum subintrantes

asthmaticam omni absque tussi, vel etiam sputatione affectionem producebant.

Clarius adhuc hujus assertionis elucescentem videbimus veritatem in casu proxime enarrando, ubi (*viz.*) à crasi sanguinis degeneri, quasi causa remota, postea ab humoribus occasionaliter in orgasmum excitatis, & tandem ab una parte ad aliam translatis, originem suam Asthma ducebat, nulla tamen omnino, ut supra innui vel tussi, vel sputo apparente.

Id quod hactenus pluribus imposuisse & falsum pro vero obtrusisse probabilius mihi videtur, est, quod cum post mortem Asthmaticorum, eorum cadaveribus frequenter magnam aquarum molem in pectore reperissent, statim similis aquæ portionem aliquam pulmones inundantem, & earum vesiculos adimplentem pro causa proxima asthmatis statuerunt; cum tamen illam frequenter nullum omnino cum pulmonibus commercium habuisse (*i.e.*) primario seu in primo suo ortu, & proinde ex illa non prius affectos fuisse pulmones liquido satis constet, quam in molem adeo immensam accreverat, ut præ istius copia jam causæ fixæ & solitaria rationem habenti spatium satis expansioni liberum non obtinuerunt. Hinc causa vera petenda est, proculdubio quod pectoris hydropem in foeminae cujusdam corpore quod dissectui nullo,

lo, dum in vivis, asthmate affectæ reperissem, cujus casus inter sequentes aliquot alios recensetur, & cui similem videre est in *Bonet. Sepulch. p. 420. & Eph. Germ. An. 3. Dec. 3. p. 248.*

Sunt qui Asthmatis causam antecedentem in cacochymia sanguinis serosa, febri Ephemeræ associata, & in fibrarum nervearum per membranos pulmonum externas & internas distributarum inflatione, causam formalem ponunt, in quorum numero habemus egregium virum D: D: *Floyer* in libro supra notato de Asthmate.

Quoad primam hujus hypotheseos partem, cum febrem eam (licet aliquando revera adesse potest) non raro à motu spirituum animalium inordinato contigisse, & aliquando omnino abfuisse viderim, haud eam cum Cl. illo Viro semper, & necessario requiri, ad istum affectum producendum existimo; Satis mihi videtur, si ob aliquam sanguinis, vel humorum dyscrasiam, labes aliqua particularis, vel per nervos respirationis organis inservientes prius forsan debiles & ad eam recipiendam prædispositos irruens, intra cerebrum spiritibus animalibus se immiscendo, eos in motus irregulares convulsiones producentes adigat; vel primo suo appulsu, quamprimum è sanguine per glandularum ductus ubique per bronchia pulmonum disseminatas secer-

ni contingat, teneras sensilesque membranarum pulmonalium fibrillas adoriendo, eas non pungendo, vellicando, vel quovis modo quoad qualitates sensibiles irritando (nam ita exoriretur tussis quæ semper fere abest) quin potius instar fumi seu halitus virosi è cryptis subterraneis erumpentis intra pulmones admissa, fibras eorum in statu constrictionis urgeat, detineatque, usque dum ex aeris attritu, vel caloris interni beneficio diffolata, liberæ aeris reciprocationi intra loculos pulmonum denuo locus satis amplius concedatur. Semel enim, animum meum subit, juvenem quendam, qui dum cellarium ubi cerviciæ novellæ quantitas in statu fermentationis inibi reponeretur, & vasibus amplis apertis adhuc despumationi relinqueretur, ingrederetur, sub primo fere ejus introitu adeo suffocationi proximum fuisse, ut non absque aliorum ope ex eo emigrare valeret, & postquam in aerem apicum ereptus prodiret, diu tussis omnis expers, ac si omnia (uti aiebat) intra pectus coarctarentur, mansit anhelosus.

Quantum ad fibrarum distentionem, ad mentem præfati Clariss. Viri. Si ita res in hoc affectu se haberet, necessario sequeretur (ita enim evenire, si causæ istius modus agendi juxta liges mechanicæ perpendatur haud obscure patet,) difficilior longe expiratio, quam

quam inspiratio, cui tamen plane contrarium contingere in paroxysmis Asthmaticis cernimus. Non quod impossibile, sit talem difficilis respirationis causam, licet ab illa à Cl: Viro assignata longe diversam, contingere, cum scilicet vel flatus crassiores vesiculas pulmonum ultra vim suam restitutivam distendant, vel musculi pectoris dilatationi ministrantes in suis contractionibus convulsivis supra modum detineantur; cum autem raro vel nunquam ita accidisse, vel vidimus, vel legimus, nullo prorsus jure illam pro causa in hoc affectu ordinario admittere tenemur.

Porro ignoscat mihi Doctiss: præfatus Vir, si conceptus suos de respirationis effectū, & usu, in Præfatione ad librum supra memoratum expressos, (ubi sanguinis propter causas ibi assignatas, per integrum inspirationis unius spatium per pulmones circulationem, intermitti asserat) hoc solum nomine minus liberè amplexus fuerim, quod eos experientiæ respondentes non invenerim. Diu enim est, ex quo primum Cl: D: D: *Hook*, orta inter doctos controversia, num motus præcipuè pulmonum, vel simplex aeris recentis ingressus magis ad vitam & sanguinis circulationem per pulmones conducere, experimentum fatis efficax & idoneum ad litem illam dirimendam excogitavit, quod videre est *Philosoph: Trans: An:*

1665. p. 539. Idem, cum circa vivisectiones ad quorundam aliorum ~~καρπομήνων~~ explanationem institutas versarer, (alio licet & aliquantulum diverso machinarum apparatu,) loco (*viz.*) follium primi, vesica bubula admodum ampla, & capaci tubulo instructa, & ad Trachæam adaptata usus sum, quam, per agitationem seu exsufflationem secundi, aere distentam, quamdiu voluerim, conservavi, ter vel quater pari utique eventu expertus sum. Quamdiu enim vesica aeris plena perstitit, & consequenter pulmones eo etiam replerentur, quanquam prorsus immotos libere satis eos pertransivit sanguis, neutiquam deficiente canis vigore, qui statim, quamprimum (*viz.*) detumuerit vesica, quasi exanimis jacuit, negata aeris recentis intromissione; imo etiamsi tunc temporis, subsidentibus prorsus pulmonibus, aperta prope ad ventriculum sinistrum arteria magna, ex ea vel pleno rivo effluerit sanguis per aliquod temporis spatium more salienti, postea autem languescente cordis pulsu, æquali prorsus tenore.

Pro hoc motu pulmonum, utpote ad sanguinis per eos circulationem absolvendam quodammodo necessario, aliquantulum facere ridetur experimentum à Cl: Viro D: D: *Musgrave*, in cane peractum *Philos: Trans: n: 240. p: 178.* de cuius veritate uti Doctissimi Viri neutiquam dubitare me patitur integritas

tegritas, ita etiam alicui aliæ præter pulmo-
num reciprocationum defectum ascribi de-
bere, me credere coget ejusdem experimen-
ti à me non semel coram quibusdam, iis-
que harum rerum haud imperitis, cum om-
ni fideliter exhibita circumspeditione repe-
titi contrarius prorsus eventus.

Ne autem, (ut ad ea quæ affectum ipsum
proprius tangunt, regrediar,) credat quispi-
am, me nullam omnino in hoc morbo feri
in pulmonem exsudationem fieri existi-
mare, cum plane constet, ægros post
excussum paroxysmum, portionem ejus
non exiguam rejicere, idque cum bene-
ficio, hoc solum contendo, id quod
rejici videmus non semper prius exti-
tisse, verum ob sanguinis circuitum impe-
ditum ibi deponi, pro maxima saltem par-
te, & eo nomine paroxysmum infestio-
rem longe reddere, & ab ejus rejectio-
ne postea longe faciliorem evadere respi-
rationem; cujus ulteriori confirmationi
quam maxime facit, *Obs: Carol: Rayger:*
Misc: Cyr: An: 3. Decur: 3. Obs: 137.
licet Cl: Vir causam pro effectu habens, id
non animadvertisse per incuriam videatur. I-
bi juxta humoris peccantis metastasin, nunc
urgebat Asthma, nunc Epilepsia: in cor-
pore post mortem dissecto repertæ sunt in
pectoris uno latere Aq: ꝑ v. quam Cl: Vir
utriusque affectionis causam existimat, quæ
si

si revera ita esset, vel continua perstitisset Asthma, vel aqua de uno loco in alium per vices transmigrasset; primum contra experientiam est, alterum impossibile.

Unicum tandem submonebo pro sententiae veritate stabilienda, quam nullis aliis argumentis nisi quæ ab experientia ducuntur, vel amplexus sum, vel fovi, nullis scilicet aliis remediis tam facile cedere hujus affectus paroxysmum, quam vel opio, vel phlebotomiæ; primo, quod spirituum excursionibus vesicularum pulmonalium contractiones causantes inhibeat; altero, quod pari ratione huic, ac aliis affectibus generi nervoso insidentibus prodest, vasa (*viz.*) in hoc casu sanguinea ob circulationem à contractione vesicularum impeditam, & ob solitam pulmonum refrigerationem à pariori & difficiliore aeris ingressu inhibitam, tunc temporis sanguine æstuantis nimis turgida deplendo.

OBSER-

OBSERVATIO XXVIII.

De Asthmate, & eo extincti Dissectione.

VIR quidam robustus, & subpinguis, annos sexaginta plus minus natus, at per viginti retro annos tumore pedum edematoso, licet absque ullo salutis suæ dispendio affectus, ex haustu à partibus æqualibus cervisiæ novellæ, adhuc spumantis, & cervisiæ diu in dolio senectute confectæ vulgo *Stale Beer* dictæ, composito, mane ad sitim restringuendam præfervida anni tempestate epoto, in alvi fluorem molestum, ad septimanam unam protractum incidit. Hujus coercendi gratia, singulis auroris haustu liquoris cujusdā vulgo *Punch*, dicti, cum subdupla q. succi Limonum, quo magis palato arrideret, admista, proprio consilio ventriculum proluebat. Cum autem minus hanc methodum votis respondere comperisset, vini vulgo *Clareti* dicti prius super ignem calefacti, ꝑi. integram exhausit, qua statim exhausta, brevi restringebatur Diarrhæa, eventu autem prorsus infelici, hinc enim difficili respiratio-
ne propediem corripiebatur, quæ singulis noctibus circa h. secundam exacerbata, eum per tres vel quatuor horas misere excruciat.

cruciabat. Paucula rure ubi habitabat sum-
sit medicamenta, ex quorum usu vix ul-
lum levamen percepit nisi ex solutione *Gum*
Ammoniaci in *Oxymelle* simplici facta, un-
de promptius aliquantulum phlegma dum
tussiebat rejecit. Parum autem urgebat
tussis, idque uti retulit ille, non ex aliqua
in ejus accessione morbi provocatione,
quin potius propria voluntate, quo spiri-
tum liberius duceret, excussa uti sperebat,
aliqua humorum portione quos pulmones
tunc temporis opprimere credidisset.

Tandem *Londinum* veniens, opem meam
petit, *July* 26. Pulsu explorato, eum nullo
observato ordine intermittentem reperi. V.
S. igitur quantocius hora una ante ingressum
ejus in lectum, hac vespera qua ad me ve-
nit, & (cum habitus erat Athletici) ad 3 xiv.
consulebam, & ad aliquot plures ni obste-
tisset hydropis metus, consuluissem, noctem
sequentem habuit absque ulla dyspnææ
imminutione, quod mirabar. Die au-
tem sequenti longe melius se habuit, mino-
ri longe inter ambulandum anhelitus diffi-
cultate urgente. Hoc vesperi *July* 27.
portionem Emeticam sequentem propinavi.
& *Aq: Card:* 3 iii. *Oxym: Scillit:* 3 i *Tart:*
Emet: gr. iii. Ms. f. Potio. Sumat quampri-
mum, & si nulla vel parca nimis vomitio
insequatur, in suppetias veniat *Salis Vitri-*
oli

oli 3 ss. bis vel ter distinctis vicibus ex
 haustu liquoris Possetici repetenda.

Hisce non obstantibus immotus persti-
 tit, & loco vomitionis tota medicamenti
 vis deorsum ferebatur, insequentibus 5 vel
 6 alvi dejectionibus. Noctem sequentem,
 obrepente somno, quietè transivit paroxys-
 mi expers, & mane vegetior factus, è cu-
 bile exiens, res suas uti solebat hilariter
 expedit.

Usum *Gas Sulph*: consului ad sanguinis
 cursum aliquatenus sufflaminandum, quo-
 minus in paroxysmo vasa pulmonalia di-
 stenderet, cujus cochleare unum in haustu
 aq: f. cum pane tosto præparatæ, mane, &
 5. p. quotidie sumpsit.

29. Omnia faustò procedebant respira-
 tione longè liberaliori facta.

Jam autem cum nihil ægri rebus utilius
 esse duxi, quam si ventriculum, & infimi
 ventris viscera (præcipuè cum appetitum
 prostratum animadvertissem) exhibitione
 emetici ab humoribus ibi impactis liberare
 molirer, idque magis cum eadem opera hu-
 morum feroforum è toto corpore expur-
 gatio commode procurari posse videre-
 tur, omni mora seposita sequens exhibi-
 tum est, *R. Aq: Card: Ben: 3 ii. Tart: E-*
met: gr. v. Oxymel: Scillit: 3 vi. Ms.
 Vomitus copiosa insequuta est, cujus eti-
 am promovendæ gratia, haustus aliquot

Tinct:

Tinct. Carduata in iunxi distinctis & debitis vicibus exhauriendos.

Post vomitionem optime dormivit, & die sequenti (*viz.*) 30. ambulationes per plateas etiam per arva voluptatis gratia absque ulla notabili pectoris constrictione sustinuit.

31. Hoc die, de novo, pectoris angustiam percipere incepit. Pulsus celer nimis & exiguus erat, aliquantulum etiam intermittens uti alias consueverat. Nullus autem omnino calor, quin potius frigiditas ad tactum sentiebatur.

Hac nocte Bolum & Pil. sequentia præscripsi. & *Calomel* gr. xxiii. *Const. Anth:* 3i. *Syr: Viol:* q. f. Ms. f. Bolus hac nocte h. somni sumendus, cum haustu ex aq: *Lact: al: & Syr: Viol:* composito. & *Pil: Coch: Min:* 3i. *Res: Jal:* 3ß. *Ol: Majoran:* gr. ii. Ms. f. Pil. v. mane sequenti sumendæ cum regimine. Hodie (*i. e. Sept. 1.*) septies dejecit copiose.

Noctem transiit infomnem ob anhelitus difficultatem.

2do. Respiratio difficilior quam pridie erat.

Hac nocte dedi Haustum seq: & *Aq: Lact:* 3iii. *Diacod:* 3i. Ms. Nihil omnino dormire potuit, somnolentia solum, cum plurimis infomniis gravatus.

Respi-

Respiratio autem liberior solito erat uti etiam die sequenti.

4°. Hoc mane, aucta dyspnea, proprio V. S. celebratur consilio, ad 3 solum vel 4 uncias, unde aliqualem virium debilitatem percepit, respirationem autem longe liberiores.

5°. E frigore suscepto plurimum ingravescbat anhelitus difficultas, suppressa etiam expectoratione quæ alibi, etiam si non multum rejecit, facilius esse consueverat.

6°. Hodie consului usum Decoct: Pectoralis & Ol: *Lini* alternatim, aliquoties fumenda, quorum usu liberius ad biduum procedebat anacatharsis.

8°. Hac nocte injecto prius clystere saccharato sumpsit Haustum seq: & Aq: *Lact: Al: 3 iii. Diacod: 3 vi. Laud: liq: gr. xii.* Ms. f. Haustus h. somni fumendus.

Sumpto hoc Haustu statim obrepit somnus, & licet aliquoties insomniis variis intervenientibus abrumperetur, tamen per totam fere noctem ad horam septimam matutinam excurrit, cum magna spiritum refectione, & quod notari debet, (cum hactenus impune nunquam id præstitisset) nulla prorsus accidente respirationis impedimento, quoties à somno excitatus se in alterum latus reclinare conaretur.

9°. Hodie usum Decoct: *Amari S. S. ma-*
M

ne, & h. 5. p. quotidie fumendum præscripsi, unde bene se habuit, & hac nocte dormivit 4. vel 5. horas continuas.

10°. Optime se habuit, appetitu aliquantulum restaurato. Gressum autem nondum absque aucta & frequentiori anhelitu sustinere potuit.

Hac nocte nihil omnino dormivit, & levi quovis in lecto motu, difficultate ut olim anhelitus tentabatur.

11°. Hodie sub vespeream injiciebatur enema, & nocte sequenti aliquantulum melius dormivit.

12°. Appetitus rediit, at difficulter adhuc, inter ambulandum præcipue, respirabat.

13°. Hoc die cibos solito magis appetivit; adhuc autem mansit dyspnea, quoties ambularet.

Indies ex usu Decocti Amari augebatur appetitus, cum virium refectione. Dieta ex ovis sorbilibus, carnibus pullorum, jusculis hordaceis, & similibus coctioni facile cedentibus, & sanguinem minus accendentibus erat instituta. Pro potu erat Aqua, cum pane tosto præparata, & vino optimo Gallico rubro colorata.

Supervacanea, si non nocua mihi videbatur medicamentorū in corpore senili & debili multorum accumulatio, præcipue cum morbi causam prorsus inexpugnabilem (quantum conjectura assequi potuerim) judicarem.

rem. Ita ut tutius illi fore ducerem, si in
dieta solum ex esculentis & potulentis iis
quæ illi maxime arriderent, modo innoxia
esse experiretur, per dies aliquot insisteret.
Mecum consensit agra, intermisso omni
tum medicamentorum usu præter *Deco-
ctum Amarum*, bis in die, ad duas septi-
mans.

Appetitus per totum hoc spatium satis
viguit, exiguo interea expletus. Cæterum
indies instabat dyspnæa, noctu quotidie ex-
acerbata, ita ut agrè admodum somnum
capefferet, licet tussis omnino exers.

27°. Die hujus mensis 27 iterum me ac-
cessivit, jam enim dyspnæa accessionibus
frequentioribus & brevioribus, utpote duo-
bus vix momentis durantibus tentari ince-
pit interdium noctuque infestantibus, præ-
quarum tyrannide non nisi erecto situ illi
respirare licuit.

Jam etiam augebatur unius pedis tumor,
ita ut rigidiore istius tendines inter eun-
dum sensit.

28°. Ad hoc usque tempus indies pejus
se habuit, anhelitu erebriori reddito, ita ut
vix se in sedili movere possit, quin suffo-
cationis periculum subiret.

Aliquando tenuè & spumofum, sed raro &
non nisi magno conatu cum vomitionis nixu
conjuncto sputum hæcenus rejicere solebat,

quod jam maxime glutinosum & crassum factum est.

Nihil omnino huic affectui contulit aliquoties *Sper: Cet: juxta Celeber: Timæi* præscriptum, ne quidem in expectoratione facilitanda, aliquoties in calidæ cervisiæ haustu exhibitum. Cum autem adeo crassum & viscidum in pulmonibus hæsisse phlegma observassem, usum *Oxymel: simpl:* aliquando per se, aliquando cum *Gum: Ammon: in Acet: solut: commisti* haud infructuose suasi.

Uteunque autem hisce in expectoratione promovenda profecerimus, ad usum denique opiatorum præ sævitia paroxysmorum confugere coacti sumus, & proinde sequentia præscripta sunt.

R. Aq: Lact: Alex: Cinam: h: an. ʒi. Oxymel: simpl: ʒ. ss. Opii colati gr. i. Ms. f. Haustus h. 5. p. fumendus, & 9. repetendus. Hisce sumptis magnopere in somnum proclivis evasit, cujus tamen beneficium denegabat illi importuna nimis & frequens spirationis difficultas, vicies unius horæ spatium intercurrentes, quarum intervallis instar sanorum, dum scilicet immotus restabat, leni, & æquali tenore spiritum suum ducebat.

Tandem autem vi medicamenti cedere coactus in somnum per horas duas, idque
boup c M bis

bis vel ter distinctis vicibus protractum
lapsus est, quo spatio tamen uti mihi ad-
stantes narrabant, non omnino dyspnææ
per accessiones quasdam, licet minori longe
gradu immunis fuit.

30. Hac nocte, omisso pægorico insom-
nis prorsus ob pectoris angustiam solito
more cum crebro infestantem jacuit, elu-
cescente autem die, pulvinaribus apte capi-
tis reclinationi, vel inclinationi prout ma-
gis sibi expedire videretur, accommoda-
tis, sedens in cubili erecto collo somnum
suaviter per horam unam & alteram capef-
sebat. Hinc mire refectus liberalius respi-
rabat, & ex usu *Oxymel*: cum *Gum. Amm*:
commisit: (unde aliquid semper levamen sen-
sit,) facilius glutinosi phlegmatis aliquantu-
lum rejiciebat.

Biduo vix elapso, tibiæ utriusque intume-
scentia magnam in molem augebatur, quam
longe expeditior sequebatur respiratio, ita
ut cubitum in lecto, cum aliquali saltem
spiritus tolerantia per totam noctem susti-
neret.

Tibiis totis Empl: *Diasap*: applicandum
consului, unde faciliorem earum extensio-
nem obtinebat.

Clysterem Terebinthinatum injici cura-
vi, qui ter vel quater operebatur. Diæ-
tam, qualem sibi maxime in votis esset, ob-
fastidium ciborum quo jam premebatur,
permisi.

Urina rubra & pauca per totum morbi stadium haecenus permansit.

Oct. 4. Per has quatuor vel quinque dies ab omni medicamentorum genere abstinuit, pro cibo, illum qui sibi maxime iucundus videretur, eligens, & pro maxima parte Lac cum triplici Aquae coctum ad medias, quod, utcunque suaderet contrarium frigida ejus constitutionis ratio, quotidiano sibi usu utilissimum alimenti genus esse, tum quoad nutritionem, tum pulmonum intemperiem didicit. Frequenter etiam jam id quod per anacatharsin rejecit sanguine permixtum erat, & nonnunquam sanguis sincerus licet in exigua quantitate.

Hinc indies ingravescente morbo, & fatiscentibus viribus se prorsus paregoricorum usui, absque quorum ope vel singulis momentis instabat strangulationis metus, addiebat, unde semper remedium praesentaneum sensit, adeo libere respirando, ac quisquam alius, usque dum eorum vis penitus expirasset.

Jam autem sanguinem ipsum pro maxima parte, non autem spumofum, ut è pulmonibus solet, rejecit; De dolore ulceroso circa pectus querebatur, & ab aliquot diebus per vices delirus, die mensis 13 ad plures commigravit.

Corticis Peruviani usum in Asthmate cuiusvis speciei periculosum reperi, postquam inveterascente morbo, pulmonum textura fibrosa glandulosaque adeo debilitata fuerit, ut humoribus lentescantibus recipiendis retinendisq; apta evasit; tunc enim morbi primarii effectus, seu productum, pro morbo novo, cui alia plane methodus per aliquod saltem tempus adaptari debet, habendum est.

Vomitoria è mitiorum classe admodum proficua per experientiã esse didici, celebrata prius V. S, præcipuè in principio, & instante plethora, modo diu fatis, debitis pro ratione virium concessis intervallis, in eorum usu persistat æger, associato etiam iis medicamentorum usu quæ sanguinem corroborant, humorumque vinculum conservando, quo minus inidoneum insalubreque spiritibus animalibus subministretur pabulum, impediunt.

Caute adhibeantur chalybeata, eaque maxime diluta, præcipue in temperamentis calidis.

Thermarum *Batban*: potum in constitutionibus humidis & phlegmaticis admodum utilem fuisse novi, prius evacuatis per medicamenta lenitiva sæpius repetita humoribus visciditate & acrimonia præcantibus, quæ primis diebus ab aquarum usu fermentescere apti nati sunt.

Ad coercendam saltem seu mitigandam morbi hujus sævitiam acida cujusvis generis, utpote etiam salia essentialia, seu neutra, cum guttis quibusdam sp: acidorum commista, magnopere inserviunt, uti sunt *Gas: Sulph: Sp: Vitr: Nitri, Suc: Limon: Aurant: &c. Sal Prunel: fl: Sal Arm: Nitrum purum, Sal Arm: ipsum &c.* in quantum sanguini, qui tempore paroxysmi vasa inflare aptus natus est, frenum injiciunt, & quasi in minus volumen constringunt; & ob eandem etiam forsitan rationem præ cæteris, diætam è lacte vel lacticiniis in paroxysmis protrahendis, & diminuendis, modo sedulo adhibeatur cura ne alvus nimis tarda sit in fecibus egerendis, hic, præsertim in macilentis convenire observavi.

Errhinorum egregie utilem nuper in viro diu atrociterque morbo hoc vexato usum reperi, cum jam adeo rari mitesque eorum beneficio ejusdem insultus facti sunt, ut seipsum quasi à manibus tyranni vindicatum inde existimet. Hic autem notandum est, illum pulverem, in hoc casu sibi familiarem, à *Tabacco* solum primum cocta & postea ficcata præparatum, è pyxidula artificiose huic usui adaptata tanta vi innares suos admitti, ut per earum summities usque ad fauces pertingendo, non solum membranam pituitariam ubique partes ista oblinentem à mucosuo, qui mora len-

lentescens, in indolem pravam' corruptamque, & sanguini præterlabenti infestam degenerasset, frequenter & copiosè screando liberet; quin una etiam eademque opera, eam eorundem humorum recentium è sanguine jugiter subministratorum receptioni habilem reddendo, illorum usitatum in partes respirationi quovis modo inservientes, num scilicet per glandulas cerebri, vel pulmonum, ingressum præcaveat.

Quoad causam hujus affectus essentialem, vix est ut istius ablationem speramus, priusquam, felici quodam auspicio, alicui innotescat medicamentum aliquod, morbos alios ejusdem genii vel indolis, ubi scilicet τὸ θεῖον Hippocratis arti medicæ potissimum adversetur, perdomare valens; uti sunt Caducus, Apoplexia convulsiones, &c. cum non immerito hunc ex eorum classe, conjectura haud inani, primum Cl. Helmontius esse suspicatus est.

Corpus defuncti die mortem sequenti mane aperui, cujus viscera adhuc calorem aliqualem retinebant, & in eo quæ mihi observatu præcipuè digna occurrere, calamo fideliter exaravi; ea potissime ratione ad id agendum ductus, quod nihil æque nobis in causis morborum rimandis facem accendere, & consequenter nos in eorum curatione feliciter exequenda instruere rectius existimem.

Dis-

Dissectio Prima. Oct. 14. 1701.

Observata in corpore Asthmatici die mortem sequenti dissecto.

Pylorus admodum crassus erat & schir-
rosus, uti etiam duodenum, usque ad
locum ubi ei adnascatur Pancreas.

Pancreas etiam admodum durum & schir-
rosus erat, propter cujus duritiem glomeres
ejus instar viperarum renum oculis se siste-
bant inspiciendos.

Glandule Mesenterii eodem modo eti-
am afficiebantur.

Hepar per totum ejus superficiem colo-
re flavo, & subviridi, ob ductuum bilifero-
rum obstructiones variegabatur.

Vesicula fellea bile subnigri coloris, &
consistentiæ tenacis erat plena, adeo ut
difficulter ullam ejus portionem per du-
ctum ejus biliarium, digitis eam fortiter com-
primendo exprimere potui, forsan etiam
huic difficultati contribuere potuisset inte-
stini eo loci schirrhosi durities, ut supra
notatum est.

Renes & cætera sani.

In medio ventriculo.

Pulmones in dextro latere Diaphragmati
adnascebantur, & istius lateris cavitas aqua
salis

falsi saporis replebatur. Hinc difficilis in istud latus decumberet.

Pulmonum istius lateris lobi dissecti sanguine penitus oppleti erant.

Lobus istius lateris superior, parte ejus superiori durior erat, & cultro divisus instar carnis sanguinolentæ apparebat.

Lobi Pulmonum sinistri pleuræ undique adhærebant, nec cultro ab ea commode separari potuerunt; dum autem eos digitis à pleuræ avellere conarer, post factam levem cultri acie eorū separationem, externam unā pleuræ laminam fortè detrahebam, in cujus superficie interna plurimas disseminatas reperi *glandulas*, & unam præ cæteris magnopere tumefactam, quarum obstructione non raro contingere pleuritidem vix licet dubitare.

Ex hujus lateris lobis profunde cultro vulneratis effundebatur præter exiguam sanguinis portionem, *aqua* tenuis & ob summam ejus *spumositatem* subalba, quam quoties digitis vesiculas pulmonum comprimendo urgerem, in magna copia exudantem reperi, & post *bronchiorum* apertionem copiosè illuc irruentem.

Primo hujus aspectu, eam pro causa morbi primaria suspicabar, & aliquandiu ita suspicari perstiti, donec ex aliorum corporum cachecticorum sectione, ubi idem vidissem, commonefactus, suspicionem falso
uti

uti postea patebit, fundatam animadvertissem.

Polypus exiguus in *arteria coronarie* ostium per aliquod spatium se protrudebat.

Foramen Ovale occlusum omnimode erat, ob tenuitatem autem valvulæ ejus, (ex cujus inferiori parte sursum versa, & internodio *Loweri* (quod hic satis conspicuum erat,) accreta, ejus revera, ut infra fufius explicabitur, occlusio fit,) satis, si illud oculos inter & lucem objicias, conspicuum.

Tubulus arteriosus brevior, & crassior ordinario.

Duæ *costarum* ex una latere, & tres in altero *cartilagine* in osseam plane substantiam (unde haud parum respirationem impeditam fuisse credo) degenerassent.

In tertio Ventriculo.

Semotis membranis cerebri exterioribus, in dextra corticis ejus parte apparebat *Hydatis*, nucis moschatae magnitudinē æquans, feri pellucidi plena, adeo profunde inibi sedens, ut ad fundum ejus facile conspiceretur corpus callosum summe albicans, ad latera ejus undiquaque apparentibus *corticis cerebri glandulis* cineritii coloris, & magnitudinis præternaturalis, aliter enim vix oculis nudis detegendas sese præbuisent.

Ventriculi omnes sero parum flavescenti replebantur.

Plexus

Plexus choroeidis utriusque glandulae admodum tumescebant fero plene, & *Lymphæductus* sinistro præsertim latere ob eorum distentionem ampli, cum valvulis pulchrè oculum oblectantibus sese viui obtulere.

Protuberantia annularis horizontaliter dissecta, *Strias* quas primum mihi observasse contigit, more in *Anatomia* mea de *Cerebro* descripto & delineato, planè exhibebat, ne autem irritò unquam opere cultro eas exigenter, adstantibus, admonui quod prima, & secunda sectione laminatim facta, *fibræ* alterius prorsus ordinis conspiciuntur, (*viz.*) longitudinaliter decurrentes, profundioribus autem eodem modo factis sectionibus, *fibræ*, de quibus sermo est, in conspectum veniunt, super *protuberantiam* transversim incedentes.

Testes natibus, contra quam ordinario fit, erant majores.

Glandula Pinealis calculis pluribus albis & asperis erat plena.

OBSE-

OBSERVATIO XXIX.

*De Convulsionibus in Infante, cum illius
postea Dissectione.*

PARVULA annum ætatis unum agens, in gravissimas convulsiones circa faciem præcipuè incidit, quas semper præcedebat ejus livor insignis ad nigredinem vergens, totius corporis inhorrescentia & frigus ubique perceptibile. Venæ sectionem, in paroxysmo vocatus, celebrari præcepi, unde propediem remissere convulsiones, pristino corporis calore, cum vivido vultus colore redeunte. Clysterem sequentem, loco purgationum ob teneram ætatem, & ad qualemcunque in sanguinea massa commotionem evitandam, quæ sæpissime de novo morbi fomitem suscitare solet, ad humores acres seu viscidos ullibi imprimis viis stabilientes eliminandos, quamprimum injici curavi. & *Decoct: com: cum Colocyntid: integr: p. i. præp. ʒiv. Sachar: rub: ʒi.* Ms. Inde ter copiosè dejecit, nullo omnino morbi insequente insultu, ad quem in futurum præcavendum Antispasmodica sequentia præscripsi. Capiti raso applicetur *Emplastr: Ceph:* juxta Pharmacopæam *Bateannam* præparat: ; f. fontinellæ in utroque brachio,

chio; applicetur *Empl: Epispasticum* inter
 scapulas latissimum quamprimum. & *Pul:*
de Gutteta ℥ i. *Sal: Volat: c: c: rectiff:* gr. v.
Fol: Auri n. ii. *Ol: Cinam: Chym:* gr. i. Ms.
 f. pul: distinctis chartulis & reponendus,
 umat unam in cochl: una seq: *Cord: quar-*
ta quaque hora superbibendo c. unum,
 & *Aq: Puleg:* ℥ i ss. *Peon: c:* ℥ ii. *Tinct:*
Cast: gr. xii. *Syr: infus: Flor: Peon:* ℥ iii.
 Ms. Per triduum ab omnibus convulsioni-
 immunis perstitit, quo spatio peracto re-
 cidivam patiebatur, & cum jam admodum
 debilitatum animadvertissem, ab omni eva-
 cuatione abstinendo in spiritibus demul-
 cendis totus conquievi. & *Aq: Ruta* ℥ i ss.
Peon: c: ℥ ii. *Laud: liq:* gr. xii. *Sach:*
alb: q. f. Ms. f. Cordiale, de quoumat
 c. unum tertia quaque hora; hinc fugatus
 denuo fuit morbus, & eadem methodo ad
 diem unum & alium observata admodum
 bene se habuit æger, & ita se habere ad in-
 tegram septimanam perstitit. Tandem, de-
 nuo invadente morbo, V. sectionem fuasi;
 prius autem quam chirurgus venam pertu-
 disse exiit è vivis ægrotus.

Dissectio Secunda. Maij 27. 1700.

V *Esicula fellis* admodum apparebat am-
 pla, usque ad summam rigiditatem
 distenta, qua non obstante facile erat bilem
 intus

intus contentam leviter comprimendo per
vesicæ collum protrudere; unde conjectura
fuit, convulsionibus forsan obnoxiam a-
deo, dum æger esset in vivis fuisse cervicem
vesiculæ, ut bilis vix exitus pateret.

Pancreas tumidum & aliquantulum infla-
tum videbatur, exiguis per totam ejus super-
ficiem glandulis confertim dispositis lucu-
lentius quam unquam nudis oculis antea
observassem, in aspectum venientibus.
Num à sanguinis lentore, quasi à causa
continenti, vel à ductuum excretoriorum
coarctatione, à fibrarum tenerarum convul-
sione secundoario causata provenit hæc glan-
dularum intumescencia nescio.

Glandulæ Mesenterii solito aliquantu-
lum majores erant.

Ren sinister tumefactus, & inflammatus
undiquaque erat, absque ulla pelvis vel ure-
teris obstructione.

Ovarium in longitudine unciam unam,
subducta quarta ejus parte æquabat, gra-
cile & colorem sub rubri.

Tubæ unciam unam, cum quarta ejus
parte æquabant.

Inter *Tubæ* extremitatem, ubi *fimbriæ*
ejus *foliaceæ* incipiunt, & *ovarium* per
membranam quandam *alis vespertilionum*
similem, ea una connectentem, intercede-
bat quarta pars unciae.

Medio

Medio diviso *Uteri* fundo foramen *Tubæ* ne minimum intro specillum admittebat.

In secundo Ventriculo.

Capsula Cordis aqua plena erat.

Cordis Ventriculi ambo sanguine referti.

Auricula dextra ob ingentem in ea sanguinis molem stagnantem adeo distendebatur, ut ad cordis ipsius magnitudinem ferre accedere videbatur, inani prorsus existente sinistra, & (quod mireris) turgescen- te etiam sanguine vena Pulmonali.

Hinc aliquid ponderis conjecturæ quam ab aliquot annis fovi circa usum cordis auriculæ sinistrae accessisse censeo, (*viz.*) illam à natura destinari quasi diverticu- lum ad aliquam solum sanguinis por- tionem excipiendam, dum ventriculus si- nister systolem pateretur, & eam statim, i- stius incepta diastole ventriculi, cum reliquo per pulmones transeunti denuo ei red- dere. Admetiri hanc auriculam singulis e- jus systolis cordi sanguinem, in propor- tione ventriculo adimplendo commensura- ta, hætenus tradiderunt omnes quotquot de corde tractaverunt; Quod si verum es- set, hic haud inanis extitisset, vel quod idem est, vix eam insalutatam sanguis in ventriculum præterfluxisset; quicunque

N

autem

autem exiguitatem ejus respectu alterius eam scilicet triplo dimenso seu proportionem superantis inspiciet, statim eam ad id præstandum inhabilem omnino judicabit; quicumque etiam eo tempore, Venæ pulmonalis juxta suum in cor ingressum, ubi unus truncus, isque insignis existit, amplitudinem satis adnotaverit, & longe secus quam in vena cava prope cor accidit, unico eoque pleno alvo in ventriculum inbians, nullus de immediato inter venam pulmonalem & ventriculum finistrum comæatu dubitabit. Quo demum fine hæc à natura ita facta sunt alibi, imposterum forsitan detur occasio magis opportuna inquirendi.

Pulmones hic illic lividi erant ob sanguinis stagnationem, quod solenne est.

In cerebro ventriculus dexter aqua refertus erat, sinister vacuus, claro satis indicio aquam ventriculis statu sano non competere, uti olim in *Anatomia Cerebri* retulimus.

Plexus choroeidis glandulæ admodum tumidæ, & sero refertæ erant, ita ut cum per totum cerebrum manifesta satis seri extravasati indicia extarent, affectum hunc ab ejus intra nervorum fibrillas depluvio ortum suum tulisse admodum credibile fuisse videatur.

Arte-

Arteria & Vena quas primum observavi,
& in *Tabula* ad calcem *libri* supra memo-
rati inserta depictæ sunt, idem foramen cum
pari nervorum 8° transeuntes, quasi stran-
gulatæ, & sanguine oppletæ apparebant.

N 2 OBSER-

OBSERVATIO XXX.

*De Convulsionibus in Pueris, cum ejusdem
postea Dissectione.*

Accersēbar ad Puerum temperamenti sanguinei, & ad hunc ætatis annum (*viz.*) quintum, cujusvis morbi expertem, jam autem convulsionibus, artus ejus distinctis intervallis alternatim extorquentibus, & earum absentia viscera interna torminibus afficientibus correptum. Digni præ cæteris atrocius morbi insultum patiebantur, ita ut excusso paroxysmo, per dies tres vel plures, incurvati, inter se contorti, & inflexiles persisterent.

Venæ sectiones, purgationes, fontinellæ, vesicationes, & plurima quæ peculiarem vim contra hunc morbum fortiri creduntur medicamenta, qualia sunt *Cast: succin: Peon: rad: & Sem: pul: de Gutteta*, &c. jam diu ante meum adventum incassum adhibita fuerant à medico doctissimo, qui hoc tempore ad quendam ægrum à civitate hac longe degentem advocatus fuerat.

Aliquando Lotium satis libere, imo copiosè reddebat, aliquando parce admodum, vel nihil, toto nycthemeri spatio. Pulsus satis fortiter micabat, & vires constabant, parum autem appetivit, & quod ingesserat

ingesserat frequenter cum magna phlegmatis saburra rejiciebat. Hinc cum vomitionem illi usui fore judicarem, *Tart: Emet:* gr. i ss. in haustu illico propinari consului. Ter vel quater vomebat, ingenti copia humorum viscidorum singulis vicibus eliminata. Sequenti nocte aliquantulum melius dormivit, sed mane proximo ingravescebat affectus, adeo ut ob pedum musculorum contractiones continuas non omnino ambulare valeret. Proximo loco igitur ad paregorica confugere coactus, sequentem haustum præscripsi. & *Aq: Rutæ* ʒi. *Peon: c:* gr. xii. *Syr: Fl: Peon:* ʒ ii. *Laud: sig:* gr. iv. Ms. f. Haustus quamprimum sumendus, & quarta quaque h. si opus fuerit, ad tres vices repetendus. Post primam dosin melius se habuit æger, non solum evanescentibus paroxysmis, quin etiam contorsionibus, tum manuum, tum pedum, naturali jam eorum statu restituto.

Continuari Haustus paregoricos ad biduum bis in die suasi, quorum usu ab omni morbi insultu prorsus liberatus, pristina salute ad dies quatuor vel quinque misellus fruebatur; Postea alvo sicciore existente exhibita est potio sequens satis mitis, & quod facile crederet quispiam, omnis periculi expers, (*viz.*) & *Aq: fenic: dul:* ʒ x. *Syr: fl: Persic:* ʒ vi. Ms.umat quamprimum cum regimine. Operationibus hu-

jus Potionis quæ admodum lenes erant, & torminum expertes, vix peractis, de novo intonabat affectus, dire quaquaversum singula corporis membra succutiens, adeo spiritibus à levi medicamento hujus commotione irritatis, ut opium vel dupla quantitate exhibitum, vix ad eos in ordinem redigendos suffecerit. Tandem autem fatigante paroxysmi violentia post exhibitam exiguam Bolum è *Theriaca Androm:* cum *Castor:* granis aliquot præparatum, subortâ ventriculi nausea, ingentem humorum vitiosorum copiam, cum sanguine coagulato evomebat. Hinc de interno ardore, (quem pluries à motu sanguinis convulsionibus vel quovis alio in circuitu suo modo impedito, in ægris, nullo omnino existente febre, accidisse observavi,) querebatur, & omnia medicamenta averfatus, Aq: frigida avidissimè potum expetiit, cujus potum liberaliter illi concessum, non solum sibi jucundum, verum etiam utilem variis indiciiis testabatur. Postea, cum eum ab omni genere *testaceorum* abhorrere, & magno cibi cujusvis fastidio laborare animadvertissem, aceti vinosi usum ad quantitatem unius cochlearis subinde, (*viz.*) semel quarta quaque hora consului, quo mire reffectus videbatur, velitationibus morbi quibuscum adhuc aliquantulum conflictebatur, in totum evanescentibus, & pristino redeunte

unte appetitu. Hoc statu salubri integram septimanam permansit, quo spatio temporis finito de novo recrudescebat morbus, convulsionibus per tres vel quatuor horas idcirco partes exteriores, ut solebant misere excruciantibus. Finita autem illic tragedia, molestissima suboriebatur, aliorum spirituum animalium facto impetu, tussis, ex qua, licet id quod rejecit sub forma pituitæ coagulata in terram expuebatur, statim tamen in salivam tenuiorem dissolvi videbatur.

Per plures dies brevibus solum ex opii exhibitione concessis induciis, invicem se excipiebant convulsionibus & tussis, quorum indies invalescentium tyrannide tandem oppressus, post dies aliquot misere convulsus succubuit.

Dissectio Tertia. Mart. 27. 1699.

CAusam morbi in cerebro forsan repertū iri existimans, ejus primo apertionem institui, cujus nihilominus singulis perlustratis angulis, nihil omnino suspicioni meæ favens deprehendi. Ne guttula quidem vel Aquæ, vel Sanguinis extravasati apparebat; Vasa sanguinea, & cerebri moles, quoad vel ejus partem corticalem, vel medullarem, prorsus secundum naturam se habebant. *Sinum longitudinalem* arctius quidem futuræ

longitudinali adhærentem quam solet ordinario, inveni; cum autem nullam omnino alicujus sanguinis ullibi stagnationem inveni, istius conformationem nihil ad hunc affectum contulisse merito judicavi.

Viscera medii ventris prorsus etiam inculcata.

Nihil etiam omnino in *Thorace* præternaturale inveni.

In imo ventre sequentia occurrerunt.

Glandulæ mesenterii solito majores erant, earum aliquot fabæ majoris magnitudinem superantibus.

Protuberantiæ plurimæ in intestini *Ilii* convolutionibus conspiciebantur, seriatim dispersæ, intervenienti spatio circiter palmæ latitudinis, nucis moschatae magnitudinis; quas cum aperuerim ex interna intestini tunica rugosa flatu verisimiliter distenta, in spatio medio inter valvulas conniventes ex utroque latere adjacentes, formatas deprehendi.

Hinc torminum intestinorum subinde infestantium ratio satis innotescit, non à quavis spirituum explosione pulveris pyrii instar oriundorum; ita enim, inter intestinorum tunicas, ob fibras eorum motrices a spiritibus irritatis in explosiones adactas, & materiam morbidam à seipsis amoliri conantes, *cavitates* hæ seu *Protruberantiæ* contigissent; sed potius à flatibus, vel prius
exi.

existentibus, vel ob sanguinis circulationem in tunica intestinorum intima, propter vasa inibi à morbi violentia convulsa impeditam postnatis, & præ intestinorum contorsionibus ab ulteriori, vel sursum vel deorsum descensu coercitis. Hinc enim admodum familiares in affectionibus hysteris sunt rugitus intestinorum, ventris inferioris intumescencia, præcordiorum inflationes, & plurima istius generis symptomata ab eadem causa natalitia sua ducentia.

Renem dextrum urina tumescentem inveni, ita ut ureteris istius initium inde prodicens instar sacculi prominuli magni apparebat, reliquo ejus usque fere ad vesicam, quæ etiam plena erat urina, ad magnam insuper amplitudinem distento, prope autem ejus insertionem in vesicam denuo coarctato; ita ut proculdubio hanc urinæ collectionem ex ureteris sola convulsione primum accidisse, (cum postea apertione facta nihil intus cavitatem ejus obstruens repertum esset,) jure existimemus. Id quod me maxime admiratione perculit, fuit, quod adeo arcte interni ejus conniverent parietes, ut ne lotii guttula pertransiret, cum vel per tenuissimam rimam id permeasse potuisse satis nos erudiet sequens historia. *Corpus* cujusdam calculosi de febre, tunc temporis populariter grassanti, mortui, olim memini me secuisse, cujus unus ren
om.

omnino calculis obstructus erat, uretere ipso penitus lapidibus, nisi quibusdam locis, ubi ob omnem prorsus urinæ fluxum impeditum penitus coaluisset, obturato, cujus etiam erat alter ren multis calculis & arenis refertus, & istius etiam ureter uno calculo, in quadam cavitatis ejus parte artiori (nam inequalis admodum est ureterum cavitas) vesicam urinariam versus, eum obturanti, adeo obstructus, ut vix specilli exilis apicem admitteret; non obstanti qua angustia, lotium libere satis reddidisse, & non nisi ex aliqua sex rebus præternaturalibus errore commisso, Ischuriam unquam sustinuisse novi.

OBSER-

OBSERVATIO XXXI.

De Hydrope cum Dissectione.

Filiæ cujusdam Pistoris annos quinque plus minus natæ, vel à nativitate valetudinariæ, cum totum fere vitæ suæ curriculum quamplurimum morborum insultu oppressum, & vix ullo (modo brevitate excipias) levamine delinitum percurrisset, tandem succrevit hydropis ista species vulgo *anasarca*, seu aqua intra cutem nuncupata. Plurima à quodam medicastro ex hydrogagorum violenter purgantium genere (uti à domesticis excepi) in morbi initio propinata fuerant, unde exoluto magis indies partium robore, primo *anasarcica* post *ascitica* ægra facta est. Jam igitur cum eam ocus in mortem ruituram affines præviderent, aliunde opem nimis sero jam anxie quæsiverunt; prius enim quam illuc appulisset, è vivorum consortio misella erepta est.

Corpore dissecto, in eo, quantum permetteret male parentum collocata pietas, sequentia observata sunt.

Dis-

Dissectio Quarta. Dec. I. 1701.

Sinistro corporis latere, super quod se recumbere pro maxima parte consueverat, cum id longe altero tumidius conspexeram, detracta prius cute, particulariter è dextro thoracis latere, & caute remoto musculo pectorali, (quæ etiam utraque admodum spongiosa & aqua madefacta erant) sublatentium ingentem vesicularum majorum & minorum numerum aqua turgescientium, & quaquaversum continua serie dispersarum reperi; ita ut membranarum istarum expansionum, quibus cum musculis committuntur *Costæ*, texturam vesiculosam esse exinde ediscebam.

Eodem modo ac spatio prædicto, reperi-
tus erat ingens Vesicularum numerus aqua refertarum in Inguine, & partibus ei vicinis, per panniculi carnosissimi in cellulis pinguedinis crassitiem quaquaversum dispersarum.

In cavitatis abdomine feri ad libras quinque vel sex plus minus fluitabat, minori longe quantitate quam eorum corporibus fieri solet, qui ascitide primario afficiuntur. Ibi enim pro maxima parte incidit in ventris cavitatem totius sanguinis feri depluvium, sensim indies cum maxima partium ceterarum extenuatione auctum.

Omentum

Omentum sanum erat, fundo ejus super ventriculum ad Diaphragma retro verso.

Pancreas magnopere indurabatur.

Hepar maculis viridis & subalbi coloris invicem commixtis per totam suam superficiem variegabatur, integra sua substantia prorsus exsucca, ramis *Portæ* & *Cavæ* utrobique plane vacuis, in quorum aliquibus adaptata fistula cum inflassem, transivit libere, tum ad cor, tum ad portæ truncum flatus.

Vesica biliaria omni prorsus bile destituta erat; ita ut facile in *acinosis* hujus visceris *glandulis*, ubi omnis fit succi hujus secretio, totalem obstructionem accidisse, primario deficiente nativo calore, seu quovis alio modo lentiscentibus humoribus, concipiamus; unde non solum hujus separationem, quin etiam sanguinis *Portæ* cum *Cava* com meatum omnem (utcunque duarum harum communicatio per ramorum suorum extremitatum ampliorum utrinque ab alterutrisque per totam *Hepatis* substantiam dimissorum anastomosin contingat) impeditum fuisse, cum maxima veritatis specie conjiciamus. *Vesiculæ* hujus tunica interna *holoserica* vulgo dicta, glandulis ubique confertim erat obsita, quadrupla proportionem ordinario majoribus, colore rubro notatis, ita ut obstructionem iis etiam accidisse facile credamus.

Obli-

Oblinebatur hic illic hæc *tunica* interna exigua humoris gelatinosi portione palidi coloris, & ad gustum insipidi, adeo, ut contra Cl: & Expertiss: Viri *Ruyfch* sententiam, in Responsione ejus ad Epistolam quartam D: *Frentz*, uti etiam plurium aliorum ante illum, longe mihi probabilius videatur, eò succum hunc à ductibus harum glandularum eructatum à natura designari, quo scilicet tenera sensilisque vesiculæ hujus membrana interna a bilis amaritie acri, & spiculosa protegatur, quam ut ab iis portio quædam istius fecernatur.

Glandularum conglobatarum ad inam hepatis adnexarum Lympheductus, (quod mirabar in hoc viscere exsucco) lymphæ erant turgidi, ita ut hic potius per canaliculorum seu capillarium arteriarum extremitatum parietes, propter magnam in hoc statu sanguinis debilis, & in partes secedere proclivis, circulationis tarditatem, usque ad dehiscentiam fere distentas, feri hujus in cavitates corporis transfudationem, quam lymphaticorum rupturam suspicarer.

Splen quoad molem recte se habebat, at quoad colorem non sublividi purpurascens erat coloris, quo natura sana fortitur, verum tum extus tum intus obscuro & subatro-rubescens. *Vesica urinæ* fere vacua erat; cætera in hoc ventre sana.

Thoracis cavitate continebantur aquæ plus minus libræ duæ. *Pul-*

Pulmones sanguine scatebant ; cultro divisi, & digitis compressi, humorem album aquosum & spumofum è suis vesiculis, per totam suam substantiam, & per bronchia, in asperam etiam arteriam, cum eam aperuissem, copiose exspuebant. Hinc tussiculæ, qua sæpius infestabatur, in propatulo erat causa ; cum tamen interea, etiam si in cavitate pectoris tanta erupuit aquæ copia, vix unquam spirandi laborasset difficultate.

Abundè intra *pericardium* scatebat aqua. *Foraminis Ovalis* pars pendula in embryone, hic, ut semper in adultis, superna & inversa erat.

Adeo hic putruissent humores, ut licet post horas octodecim à morte corpus dissecuerim, vix ei absque maxima molestia ob graveolentiam insuetam vix naribus ferendam adstare potuerim.

OBSER-

OBSERVATIO XXXII.

De Femina inter parturiendum mortua, & postea dissecta; uti etiam de cordis in Foetu ex Utero ejus exempto & vasorum ejus structura; unde ex propria quasi occasione nata, brevis & succincta quaedam anatomica adjicitur de sanguinis per cor, & pulmones, in Embrione ante respirationem circulatione Dissertatio.

Fœmina quædam tempore ordinario à natura parturitioni dicato, num propter obstetricis infœtiam, (non diu enim facultatem istam exercuisset) quæ tempore aquarum (uti vocant) eruptionis, insequutur partus prænuntiæ, laboranti non satis tempestive & uti convenerat, succurrisset, vel aliquarum partium istarum dispositionem naturæ moliminibus contranitentem, (nam primipara erat) me fateor nescire, præmature absque foetus exclusione moriebatur.

Hoc certum est, Obstetricem, cum primum ægram oneri succumbere, & vitam ejus periclitari vidisset, debuisse ab aliis hac arte instructioribus opem quæsisse, ita ut si non uterque, alter saltem Deo favente à morte fuisset vindicatus.

Utcunque fuit, cum ad cadaver inspiciendum vocarer, summopere valde gaudebam

nam me tandem opportunitatem nactum
fuisse qua plurima ad historiam naturæ,
dum in prole nutrienda, & in lucem eden-
da versatur illustrandam ediscerem; non
diu autem dissectioni incubuissem prius
quam utcunque reluctantem res aliorum
me ab opera mea divellebant, & spem meam
nimis magna ex parte fefellerunt; cæterum
quem progressum ante meum discessum fe-
cisset, vel potius quantum solum incho-
assem tecum Lector communicare non gra-
vabor.

Dissectio Quinta.

No: 7. 170

CApud *Infantis* uteri cervicem solum
transiisse ulteriori ejus progressu de-
negato, intra vaginam immisso digito vel
ex tactu innotescebat, quod etiam cum e-
am aperuissemus, oculo videndum palam
fitebatur.

Postea, apertis prius *Abdomine*, & *Ute-
ro*, & acie cultri diviso *osse pubis*, media
sui parte, ubi substantia cartilaginea interve-
niente extremitates ejus coalescunt, & femo-
ribus non sine magna vi à se invicem di-
ductis, (utcunque de ejus dehiscentia prom-
ptissima exitui foetus magnopere faventi
quam multi somniarunt,) foetum situ in-
verso, (*i. e.*) clunibus ejus & tergo nobis
obversis, manu sua dextra brachiū sinistram
ample-

amplectentem; cum pedibus reclinatis jacentem, ex involucris suis, cum *placenta* ab *Uteri* interno pariete, (qui quaquaversum duos digitos pene crassitie transversos sua æquabat,) absque vel unius guttulæ sanguinis missione dum illam leniter digitis separabamus, exemimus.

Tumor ingens occipiti ejus insidebat, quem, facta apertione, sanguine coagulato repletū invenimus, à quibusdam vasibus sanguineis, dum uteri cervicis angustis contractū & strangulatum Infantis Caput hæsisset disruptis, probabiliter ortum suum ducens.

Tumor magnus & durus unam *Scroti* medietatem afficiebat, quem *herniam* primo aspectu aquosam fuisse conjiciebamus; cum autem eum cultro strictius explorassemus, vento solum intra tunicā *vaginalem* distentum, & proinde dato exitu per incisionem statim evanescentem invenimus. Digitum meum in aperturam factam inferui, experiri lubens, num ullus flatuum istorū intra hanc tunicam vaginalem contentorū commeatus cum cavitate abdominis intercederet; nullum autem omnino istiusmodi communicationem reperi, *processu* illo *peritonei* vulgo dicto, (qui istius membranæ lamina exterior est,) vasa spermatica vaginæ instar in eorum ex abdomine exitu arcte completente, & cum iis usque ad testiculos protensa, at absque ulla infra abdomen, eo loci

ci ubi ex eo primum egredi incipiunt, apertura, (interiori *Peritonei* lamina spermaticorum vasorum exitum firmiter occludente) naturaliter se habente.

Hactenus solum in pauculis his *Unius* corporum inspiciendis procedisse propter rationem supra allatam concessum est. Quapropter ut damnum hoc, quantum in me esset, aliquantulum saltem refarcirem, Cor *Embryonis* cum pulmonibus vasculisq; appendis exsecui, si quid inibi lateret, quod quovis modo circa partium istarum functiones me erudiret, horis successivis postea lustraturus.

Primum igitur in aquam *Pulmones* projecit, qui carnis instar, rubri & densi statim ad fundum descendebant.

Foramen ovale ex *venæ cavæ* trunci ascendente, ubi ad auriculam dextram appropinquat, immediate citra *Tuberculum à Lowero* sic dictum (se hic ascendente inter & descendente istius *Venæ truncum* projiciens, quo absque mutua oppositione utrique rivi sanguinis facilius in cordis ventriculum labantur) extremitate excavatur, sese in *arteriæ venosæ* seu *pulmonalis venæ* finem aperiens, ubi vas istud sanguinem suum pleniori alveo post infantem natum è pulmonibus refluxum effundere solet. Unde evenit ut huic *foramini* occludendo post natum infantem, dum *valvulam* quandam *foramini prædicto* appositam, & proximo loco describendam

dam præterfluens, cursu suo naturali ad foraminis marginis ejus arctius adigendo aliquantulum, (licet alio artificio omnino, quam hætenus creditum est quod suo loco statim demonstrandum venit, id domum negotium à natura peragatur) inserviat.

Hujus *foraminis* cum sanguine per id profluenti habes delineationem prout ejus structura se habet in *fœtu* hoc præ meis manibus ante respirationem nato, in prima *Figura a b.*

Valvula hæc prædicta à superiori marginis foraminis parte, & ex illo istius latere, quod auriculam sinistram aspicit, enascitur, deorsum propendens tali latitudine, qualis veli instar, si quovis modo applicetur, vel propellatur ad *foraminis* circumferentiam, eam contegere valeat, ut videre est in *Fig: prima c c c.*

Inferiori hujus parti *chordulas* quasdam rubras & fibrosas, quibus ad *venæ pulmonaris* parietem alligari videbatur in *vitulis* adnatas semper conspexi, & ita unius eorum corde à me præparato conspiciendæ veniunt, in *hominibus* autem semper absentes.

Obturatorum iri hoc *foramen* post foetus nativitatem à *valvula* jam descripta, dubitavit nemo; de modo autem seu ratione qua fit, à nemine quod sciam scriptis proditum est. Quam idcirco, cum miræ exinde naturæ in operationibus ejus juxta regulas

las mechanices solertia Lectori his rebus se addicenti illucescat instantia, hic loci inferuisse, haud supervacaneum esse duximus.

Recordemur igitur *Tuberculi*, de quo supra mentionem fecimus, & alii præter eum à *Doct: Viro* assignatum, nec minus necessario usui id inservire reperiemus; utpote, cuius ministerio occlusionē *foraminis* prædicti, quo à minori breviori; ad majorem longioremq; circulū ducat sanguinē, natura, quamprimum respirare inceperit Infans, absolvit.

Copia igitur mihi facta *Infantis* alius furtiva venere geniti, & à matre crudelissima post dimidiam horæ quadrantem (uti confessus est ante obitum) suffocati, (eius dissectionis postmodum narrationem integram habebis,) *Cor* ejus cum singulis vasis sanguineis primum inflavi, & eodem etiam tempore *pulmones* per *tracheam* eos quotidie de novo insufflando, idque ter vel quater in die, (aliter enim vix omnino inflati manebunt, & utcunque sedulo id coneris, admodum imperfecte eos tandem inflatos habebis,) & aeri aprico, utraque (*viz.*) tum hoc, tum illos suspensa usque ad omnimodam exsiccationem commisi; quæ sane prius *Spir: Vini* perfusa, & condita, eleganti forma gaudentia, uti etiam adulatorum, tum *hominum*, tum *brutorum* mecum domi servo cuilibet, cui id volupe fuerit, inspicienda.

Postea apertis cordis hujus Infantis auriculis, *foraminis valvulam* situm alium, & ab illo qui in prioris Infantis corde cernitur, & in priori *Fig:* delineatur, plane diversum, uti in hac *Fig:* secunda per explicationes ejus manifesto satis patet.

Inspectis his *Figuris*, annotatisque earum explicationibus, succinctior, longe intellectuque facilius erit sermo quem super hoc naturæ negotio instituturi sumus.

In prima *Figura* conspicuum est, sanguinem in *fœtu* nondum respiranti, modo plane declivi à venæ trunco ascendenti prope ad auriculam per *foraminis* partem inferiorem è transverso directe illi patentem, in *venæ pulmonalis* extremitatem prope ad *auriculam* sinistram, statim ad sinistrum *ventriculum*, illinc per *aortam*, & inde in corpus universum trahendum, dum fœtus in utero, sit & Pulmones immoti persistent, transmigraturum.

In *secunda*, videmus *foraminis* aperturam, quarta sui parte, præter propter respectu ad ejus circumferentiam habito, cum valvula, ab imo suo situ, dextram versus altius aliquantulum scandentem, in *Infante* recens nato, & per paucula momenta respiratione uso; unde colligere est, quod sanguis è venâ cava illuc appellens, & aperturam istius *foraminis* è tramite suo pristino aliorsum (*viz.*) a litera *c.* in prima *Fig:*

ad

obtinu
ipse rep
erj.

ad literam *c.* in *secunda*, deflectentem reperiens, in auriculam jam alveo suo inhiantem, cum sanguine reliquo à superiori seu descendenti *Vena cava* trunco refluo, per partem foraminis jam clausam novo incepto cursu decurrat.

In tertia *Figura*, foraminis apertura, adhuc altius suspensa cum valvula, juxta naturalem suam dispositionem in *fœtu* tres septimanas nato, (cujus viscera penes me sunt in *Sp. Vini* præservata) delineatur.

In quarta, foramen cum sua apertura, & *Valvula* plane inversum, uti in corde *adulti* quod præparatum habeo, apparet; ubi ejus apertura supra tuberculi marginem inferiorem è latere *Vena pulmonalis* penitus se recondit, cum *valvula* eidem proculdubio tractu temporis, prorsus, ni aliter quovis impedimento intervenienti contingat, firmiter adhæsuræ. Est ubi dehiscenciam intra *valvula* hujus extremitatem & *tuberculi* marginem prædictam superiorem conspexi, licet, uti ab autoribus quibusdam vere observatum est, rarius contingentem; cum enim ad summum tatem in *Figura* quarta notatam ascenderit *apertura* cum *Valvula* plane inversa, ad rivum sanguinis è pulmonibus transmissum magis exponitur (ut conspectis *figuris* constet) quo factum est ut exigua forsan sanguinis portio continuo illac irrepando,

pendo, *valvulam* eo loci ab omnium margine *tuberculi* cohæſione, vel per totam vitæ humanæ ſpatium impediatur.

○ Absoluto jam negotio quod ſuſcepimus in *foraminis* huius ſitu, ſtructura, & mutatione demonſtrandis, quoad foetum humanum ante, & poſt ejus nativitatem, ultro ſe offert occaſio, ut aliquid de ejus uſu, utpote etiam de ratione integrorum cordis vaſorum, ſtructuræ, & fluidorum per id tranſcurrentium in foetu, modo ab eorum qui in adultis conſpicitur plane diverſo, in medio proferam; Idque eo lubentius, cum ob hanc hactenus vix ſatis perſpectam anſa data eſt, *Monſieur Merry*, Chirurgo Parienſi, eidem & anatomico peritiſſimo munus plane novum huic *foramini* aſſignandi, & iſtius ſuffulciendi *anſa*, magnopere circa cæterorum cordis vaſorum ſtructuram, & officia, hallucinandi.

Id autem vix auſpicatius fieri poſſe judico, quam ſi *Dom: Merry* ſententiam prius expoſuerim, poſtea aliorum contra eam objectiones recensuerim, & tandem quid egomet circa hanc controverſiam cenſeam, breviter ſubjunxerim.

Aſſerit Cl: Vir quod juxta communem opinionem de ſanguinis circulatione in foetu per Cor, Arteria *Aorta* magnitudi-

ne

M. Merry, *De la Circulation du Sang du Fœtus par le tron Quale. Extrait des Regiſtres de l'Academie Royale des Sciences.*

ne excedere debet *Arteriam Pulmonalem*.

Posito enim secundam eorum sententiam totam sanguinis molem è vena cava allatam ad Cor, ~~mediantibus~~ *foramine ovali* cum auricula & ventriculo sinistris, per Arteriæ aortæ truncum illinc revehi, dempta exigua istius portione, tertia (*viz.*) totius (ut illi affirmant,) ventriculum dextrum intrantis plus minus parte, & per *canalem communicationis* in truncum aortæ descendentem deflectentis, necesse est, ut *Aorta* longe amplior existat *Arteria pulmonali*.

Cum autem è contra ex autopsia, uti ait, sibi constaret, *arteriam pulmonalem* aorta bis esse ampliorem; statim contrà hætenus receptam in corde foetus sanguinis circulationem insurgens, aliam plane novam, & à vero aberrantem è cerebro suo effinxit, quæ sic se habet.

Totius sanguinis in tres partes divisi in ventriculum dextrum è vena cava allati, & *foramen Ovale* omnino prætervecti, pars una eaque maxima per *canalem communicationis* (quæ ad aortæ magnitudinem fere accedit, idque vere, uti in *Fig: 5.* explicatione patet secundum illum) in ejus truncum descendentem transit, partes reliquæ duæ per arteriæ pulmonalis ramos binos per pulmones circumferuntur, quorum portio illa residua, quæ per *aortam*,
(cujus

(cujus (uti ait ille) diameter duorum arteriæ pulmonalis ramorum diametris unitis, non prorsus respondet,) revehi non potest, è *vena pulmonali* per *foramen Ovale* omni valvula, juxta positionem suam destitutam, Ventriculum dextrum intrat, illinc in arteriam pulmonalem denuo, ut prius per pulmones, insalutatis prorsus vel *aorta* vel ventriculo sinistro, continuatò deinceps hoc privato, & ab altero reliquoque sanguini communi separato per totum gestationis tempus circuitu, rediturus.

Huic novæ hypothesei concinne fabricatæ & priori dudum receptæ prorsus contrariæ (& ut mihi sane probabile maxime videtur) nodo illo quem *arteriæ pulmonalis* præ *aorta* in *fœtu* magnitudo nexerat solvendo apprimè compositæ, utcunque majoribus difficultatibus implicatæ, scriptis opposuere Cl: D: D: *Verheyen* & D: *Bussiere*.

Prior, missa omni quæ ex instituto duarum arteriarum tubulorum quoad eorum amplitudinem quovis modo (*viz.*) per insufflationem, seu alicujus liquoris injectionem examine desumatur, utpote admodum in se incerto, argumentatione, *valvule* præcipuè quæ *foramini ovali*, pro operculo inservit, existentiam à D: *Merry* negatam, & insuper ejus structuram communi opinioni maxime faventem; deinde *foraminis* ejusdem magnitudinem insignem, utpote

utpote tantillæ portionis sanguinis solum reductioni quam per id admitti statuisset D: *Merry*, minime respondentem, magno sane animi acumine, cum aliis quibusdam rationibus levioris momenti contra illum urget.

D: *Bussiere*, postquam valvulæ situm, ad sanguinem, uti contra D: *Merry* sententiam omnes hætenus statuerunt, è *vena cava* intromittendū idoneum demonstraverit, & rationem qua *Aorta* eandem sanguinis quantitatem eodem temporis spatio, etiam si angustioris sit capacitatis, modo nifus ejus ratio, seu vis pulsifica fortior sit, quo vas aliud minori nifu donatum eam transmittere valeat, etsi ampliolem cavitatem sortiatur, optime explicuerit; tandem *arteriæ* utriusque peripheriam eandem, vel suffragante experientia attribuendo, se penitus D: *Merry* hypothesin *arteriarum* istarum inæqualitati præcipuè innitentem unico isto argumento inexpugnabili sustulisse contendit.

Satis omnino ad omnes à M. *Merry*, hypothesis suæ suffulciendæ causa allatas rationes diluendas a præmemoratis Cl: *Autoribus* fuisse dictum, quam libenter fateor. Parùm autem, vel nihil, quantum mihi observasse contigit, ad eam, quæ maxime interea momentum habere videtur, difficultatem enodendam; unde scilicet eam *Arteriæ Pulmonalis* quam ei revera inesse in *Embrione*, cavitatis amplitudinem cernimus

mus si non duplicem ad *Aortam* secundum *Dom: Merry*, saltem *Dom: Bussiere* consentiente æqualem, imo aliquantulum, (omnimoda experientia facta edoctus) asseverare audeo, majorem (uti inspecta *Fig: 5.* constat) accedisse contigit, cum sanguinis longe minorem quantitatem per eam reduci, quam per *Aortam* juxta communem opinionem omnes hactenus strenuè constanterque statuerunt.

Verum omnino esse concedo quod eodem temporis momento possit eadem quantitas liquoris per angustiores canalem, ubi vis impellens per eum fortior extiterit, quo per alium ampliorem liquorem vi minori adactum transmittentem transire, juxta rationes à *D: Bussiere* in loco prædicto supra datas; Minoris autem hic longe momenti esse hoc argumentum mihi videtur, quoniam nullam omnino rationem video, quod postquam tam copiosæ sanguinis portionis per *Arteriæ pulmonalis*, & canalis arteriosi amplitudinem, uti ex supra allatis pateat, receptioni, præsertim cum etiâ per particularem vaporum conformationem infra tradendam, pariori per Pulmones sanguinis circulationi (quo maxime videntur veteres collimasse) (restitu adhuc in utero existente) natura prospexerit, adeo immensam istius quantitatem per aliâ semitam longe minus accommodatâ, (*viz.*) cavitates Auriculæ & Ventriculi sinistri angustiores transferri, vel veteres vel ulli eorum affectu contendant. Pauca

Pauca igitur ad istius difficultatis solutionem, seu dilucidationem, ab iis prætermis-
sam, eorum qui veritatem solum colunt
gratia hic subnectere visum est.

Eaque ex partium accurata inspectione
exprompta, de quibus sermo jam est &
controversia; viz. in *fœtibus* humanis
aliquibus ante respirationem mortuis; ali-
is aliquot momenta solum temporis post
nativitatem respirantibus; aliis diem unum
& alterum natis & denatis; aliis tribus
septimanis natis; aliis adultis; quorum
omnium corda cum vasibus suis appensis
aliquot inflata & siccata, alia humida in
spiritu vini infusa, alia ex injectione ceræ
præparata, alia corpore integro sanguine
adhuc turgida, & in eo statu diutina spi-
ritu Vini immersione indurata, apud me
servantur.

Primò igitur advertendum est, *valvulam*
supra dictam *foramini ovali*, seu potius
rotundo appensam, ejusdem margini undi-
quaque adnecti, servata solum quarta plus
minus parte ad imum istius *foraminis* aperta
sanguinis transcursui dicata; ita ut haud
adeo magnam sanguinis quantitatem, ac
hactenus suspectum est, juxta communem
opinionem per eam transmitti posse, &
proinde majorem longe quam antea ad *ar-
teriam pulmonalem* ascendere merito con-
cludamus. Cui argumento stabiliendo max-
ime

ime facit *Canalis arteriosi* constitutio, qui etsi naturali sua proportionem cum vacua est, non prorsus juxta D: *Merry* ad *Aortæ* magnitudinem venit, uti cuiquam facile cui volupe fuerit eam, seperatis prius membranosis expansionibus eam cum *arteria* pulmonali & *aorta* connectentibus, caute denudatam, oculis contemplari apparebit; liquore tamen quovis repletam, eam quam proxime primo suo præcipue egressu ad arteriæ istius cavitatem accedere reperiet. Hoc cum primo animadvertissem, & curiositate excitatus eam cultro aperuissem, internam ejus tunicam laxam, & parum rugosam, & proinde cuivis liquori impetu quovis injecto facile cedentem reperi; adeo ut longe majori sanguinis oneri, quam olim veteri *hypothesi* innixi crediderunt, revehendo à natura comparatam esse jure autumemus.

Secundò attentionem nostram meretur, *Arteriæ pulmonalis* ramorum duorum structura, ab aliis quod sciam nondum animadversa. Hi enim statim ab eorum ortu qui à parte hujus *Arteriæ* trunci interiori est, è regione canalis communicationis adversa, non solum admodum a se invicem utrinque, dextrorsum scilicet, & sinistrorsum, maxima fere distensione inter se facta recedunt, quin etiam admodum in suo transitu declives evadunt prius quàm pulmones ingrediuntur. Ita ut ab aliquo tempore vix mihi per-

persuaderem, ullam omnino sanguinis portionem pulmones illac ingredi posse, præcipuè, cum è directo vas ei adeo amplum adflare ad sanguinem illuc adductum excipientdū (*viz.*) *Canalem Arteriosum* adspexerim. Cum igitur viam illam adeo deviam & impeditam sanguis invenerit, & ob *Valvularum semilunarium* renitentiam facile regredi nequiverit, *Arteriam* hanc non potest, quam aliter accidisset, non reddere intumescentiorem. Imo, ut verum fateor, ex hac vasorum conformatione (quæ omnem scilicet per pulmones sanguinis circuitum præclusisse, mihi primum videbatur,) adæquatam satis difficultatis hujus enodationem, cur scilicet *Arteria* hæc cavitate tam ampla donaretur, præsertim, cum Cl: aliquot *Viros* in eadem fuisse sententia, jamdudum mihi innotuerat, me invenisse credideram, & vix alicujus momenti apud me fuit communis objectio, quod aliter (*viz.*) haud satis aperta per tam longam *fætus* in Utero moram sanguinea vasa mansissent; cui rejecisse satis esset, quod vesiculas aereas absque ullo aeris aditu satis apertas, per totum id spatium cernimus manere. Cum autem mihi non omnino consonum videbatur, vel aliorum, vel mei ipsius conjecturis in re nondum experientia probata fidere, statim ad istius trutinam me contuli modo sequenti.

Embri-

Embionis vitulini *Arteria pulmonalis* ramos (qui secus quam in homine tres sunt, duo majores, unus longe illis minor) è primo eorum à trunco suo egressu filo ligavi, postea eos *pulmones* ingredientiés à pulmonum substantia denudavi, tandem facta levi in uno eorum apertione, sanguinis, statim copiosam sponte subsequi vidi effusionem, eamque parcius vel liberius, prout postea *pulmonum* lobos digitis levius vel fortius digitis comprimerem, effluentem; & quod mirabar, admodum spumofum uti in *hepatis embionum* sanguine olim observaveram. Utcunque autem de sanguinis circulatione per hóc viscus certior factus sum, nullus dubito quin admodum lento gradu fiat; cum ob conformationem vasorum supra narratam, tum ob *pulmonum* substantiam tunc temporis adeo densam & compactam, ut instar glandularum ad tactum dura & nodosa sentiatur; Nec sane quomodo per pulmones circulatio sanguinis apte fieri potuit, concipere valeam, nisi vasa sanguinem excipientia, durante tempore gestationis, coincidentibus tunc temporis *Pulmonibus*, longe ampliora & capaciora existerent, uti revera vel visui satis perspicuo apparent, nondum expansionem passis pulmonibus.

Concessa autem tardiori hóc per pulmones sanguinis transitu, quo fit ut minor longe

sanguinis per eos quam si eorum substantia laxior ratioreque fuisset singulis *Ventriculi dextri systolis* percurrat; propter eandem rationem, a confertiori ejus in hanc *Arteriam* influxu, necesse erit, ut *trunco* ejus amplitudo major accedat.

Aliam *phænomeni* hujus rationem a laxa & tensili arteriæ pulmonalis tunica mutuemur, & quæ unica *Cl.* illi Viro, egregie videtur imposuisse; hinc enim evenit, ut quovis modo *arteriam* hanc, (*viz.*) vel flatu, vel simplici quovis liquore vel cera repleveris, inde molem sibi naturali fere duplam adsciscat, uti in *arteria* hac cæra præparata apud me videre est; quo autem certius de facto constaret, experimentum feci in *arteria pulmonali* adulti, ubi simili prorsus modo rem se habere inveni; bis enim saltem hinc vidi *aortæ* trunci diametrum illum arteriæ pulmonalis superasse.

Ultimam, eamque non levissimam mihi liceat adnectere, providum (*viz.*) naturæ scopum; hinc enim cautum est ne sætupostea in lucem edito, a longe uberiori sanguinis quantitate huic arteriæ allata, ab utriusque scilicet, venæ cavæ truncis reflui, & celeri ejus appulsu, cessantibus jam *foraminibus rotundis*, & *Tubuli arteriosi* officiis, *arteriæ* hujus parietes subito disrumpantur.

Diffectio Sexta, (viz.) Embryonis ordinario partus tempore nati, & post minuta septem denati.

Dec. 22. 1701.

INtestinum *Colon* tribus, plus minus unciis ultra *Cecum* in totali sua circumvolutione, & tandem in ejus descensu tribus vel quatuor factis circumgyrationibus, prope *Cæcum* facibus subflavi coloris, & consistentiæ pulstem referentibus replebatur, quæ colorem intense viridem per integrum *Rectum* usque ad *Anum* exhibebant, unde *Meconii* nomen vulgo nactæ sunt.

Mesenterium intestinum *Jejunum*, & *Ileum* ubique colligans à sua terminatione ubi incipit *Ileum* sursum demum ad originem suam ascendere videbatur, & ab eodem loco terminationis suæ (viz.) ubi *Ileum* in *Colon* ascendit, membrana quædam illi continua, longe autem gracilior, *Colo* adnasci, vulgò *Mesocolon* dicta, quæ quidem potius mihi videtur esse quædam *Membrana Peritonei* productio, ubique *Colo*, imo *Intestino* etiam *recto* è vertebrali regione protensa, & *Mesenterio* propriè sic dicto videlicet *Intestina tenuia* invicem connectenti, loco supra indigitato connata.

Vesica Biliaria exterius coloris erat subrubri.

rubri. Leniter eam, & quam caute fieri potuit, ab hepate separavi, videre lubens, qualem mihi aspectum præberent radices ejus vulgo sic dictæ. Ne guttulam quidem sanguinis vel alicujus alius liquoris ex iis stillare deprehendere potui. Fibrillarum seu furculorum instar mihi apparebant & ~~granulata seu~~ glandulosa *fecoris* substantia erumpentes, & ad vesicam protensa. Iatus in ea continebatur exigua solum humoris viscidæ & gelatinosæ portio ad gustum plane insipidi. Eundem in Embryonibus *viscerulinis* pro ratione ætatis magis vel minus, insipidum sæpe expertus sum. In iis parturitioni proximis flavioris coloris, & gustus amarioris.

Interna ejus membrana glandulis parvis confertim conferebatur.

Nullam prorsus *Bilis* ex hisce subministrari glandulis portionem (ut Cl: aliquot viri suspicati sunt) prout supra adnotavi etiamnum me credere auctumo, & exortam circa hanc rem inter quosdam peritissimos Anatomicos controversiam plane fuisse (iis nempe animalibus ubi hepatis *Vesica fellea* adnascitur) mihi videtur Experimentum sequens, à Cl: Viro *Jos. Zambecario*, factum, in Experimentis ejus circa diversorum viscerum constitutionem, & diversis animalibus exactis, & Viro Dr. *Redi* dictis *Misf. Cur. Decur. 3. An. 4. in App.*

Put this in the 62 = rata

orum

p. 104. ubi foveam hepatis totam à *vesicæ biliarie* leni divulsione relictam cujus externis labiis postea adhærescebat *Intestinum*, bile extravasata refertam invenit, absque eo (ut istius verbis utar) quod eidem bili particula aliqua extravasati sanguinis immixta appareret.

Ductus ejus in duodeno intestino unciae unius cum dimidio latitudine infra *Pylo-rum* ubi transversim sub fundo ventriculi, ad latus sinistrum *Intestinum* jejunum introituum vergere cepit, cum exigua protuberantia quam in adultis nunquam observavi, terminabatur.

Pancreas coloris albi erat, è plurimis glandulis minoribus, quoad superficiem ejus conflatum. Longitudo ejus quatuor uncias æquabat, latitudo unciam dimidiam. Ductus ejus seorsim à ductu bilario exiguo intervenienti spatio, & eodem intestini latere, cum protuberantia etiam exigua, uti ductus bilarius terminabatur.

Mesenterium quod à vertebriis lumborum superioribus exortum eo loci ubi duodenum flexim sub ventriculi fundo serpens, cum *Jejuno* communicat, intestinorum gracilium circumvolutiones quasi in centro colligit, & suspendit, glandulis quamplurimis scatebat, quoad magnitudinem inter se discrepantibus, maximis earum (quales sunt ex quæ in *Ilei* vicinia existunt) vix pisum superan-

superantibus, omnibus *Mesenterii* centro quam ejus limbo propioribus.

Diaphragma musculis duobus utrinque è parte sua infima, & postica prodeuntibus, & in *Tendines* duos albos, teretes & validos desinentibus *Vertebrarum* decimæ tertiæ firmiter alligabatur.

Glandule renales seu *Capsula atrobilariæ* vulgo dictæ in *Embrione*, & in adultis ad aliquot menses, *renibus* non solum in eorum superiori parte instar *Cotyledonum* arcte adhærent, verum etiam productione membranæ eos ex omni parte circumambiunt. In parte superiori ubi instar cotylæ eos arcte tegunt longe crassiores sunt; in suo descensu, eorum limbis exterioribus substantia sua glandulosa at eolocaliquantum superiori earum parte longe graciliori leviter adhærent; postea foliacea & tenui expansione *renes* integros amplectuntur.

Diaphragmati parte sua inferiori arcte satis adhærent hæ *Glandule*, & eorum *dextra* etiam hepatis.

Sinistra, parte sua superiori firmiter *spleni* adnectebatur, & etiam *Pancreati*, quod cultro separare necesse est, priusquam omnino in conspectum veniat.

Substantiam eorum glandularum instar conglomeratarum se habere plane deprehendi, ex qua cultro dissecta succum pro-

dire aquosum instar earum glandularum videbis.

Facile eas tota sua substantia à renibus separavi absque alterutriusq; lésione, cum quibus communicare vasorum tenuium interventu more eodem, ac *pia mater* subjacenti cerebro plane conspicies.

Ranum insignem ab arteria & vena emulgenti renibus his succenturiatis transmitti semper observavi.

Glandulae duae exiguae conglobatae immediate hepatis subiacebant, quarum una ei per productionem *Mesenterii* affigebatur, altera (*viz.*) superior alia pariter productione simili *ventriculo*, eo loci, ubi eum ingreditur *oesophagus*.

Ventriculus substantia quadam crassa gelatinosa palidi coloris replebatur, portione ejus quae pylorum versus substitebat reliqua longe tenuiori expurgatiori, & translucida existente, & eodem statu per intestina omnia gracilia persistenti.

Ventriculi interna membrana microscopio spectata visui *glandulas* pene innumeras albas sibiimet prope adstantes, & per totam ejus superficiem quaquaversum disseminatas exhibebat.

Pylorum nil nisi ventriculi membranae interioris portionem duplicatam, unde durior aliquantulum ad tactum sentitur, in Duo-

deni principium dimissam & laxè propen-
dentem, esse plane conspexi.

Vena umbilicalis hepatis sinum medio
ferè transitu intrans, magnam inde sanguinis
partem per *Tubulum venosum* immédia-
te in *venam cavam* prope diaphragma, par-
tem aliam & proculdubio majorem in *Por-
tae* venæ ramulos per totum hepar disper-
sos transmittit; cum enim *sinum* istum a-
peruissim, statim in eo insignia quædam
foramina, quinque vel sex ex utroque ejus
latere exsculpta, quæ specilli immisione pri-
mum, postea ulteriori prosecutione fa-
cta per totum hepar pluribus subdivisio-
nibus distribui, plane detexi. Ultra hos in-
signiores ramificationes è *sinu* etiam pro-
diere innumerae fere aliæ parvulae, vix se-
tam porcinam admittentes.

Tubuli venosi diameter, cum eum disse-
cuissim, vix quartam *sinus* diametri par-
tem æquare reperi.

Sinus ipsius longitudinem duarum fere
unciarum habuit, & latitudinem semunci-
alem.

Venæ portæ ingressum in hepar, cum a-
libi in embrionibus *vitulinis* indagarem, a-
lium prorsus ejusdem quam hæctenus quod
sciam ab aliis observatum est, conforma-
tionem adnotasse contigit; Primo enim
suo in hepar appulsu utriusque ibi truncis
ejus unitis (qui longe minores sunt, in em-
brionibus)

brionibus quam adultis, proportionem utriusque etiam quoad corporis molem habita,) immediate post ejus ingressum *finum* quendam componit illi plane similem quem *Portæ* finum nominamus, solum aliquantulum minorem. Ex eo emittuntur ramus unus magnus deorsum, alius sursum, alius antrorsum prioribus minor, ex his procedunt plures aliæ ramificationes undique per jecur dispersæ. Hisce ita dimissis, antè alveo majori, quod reliquum est sanguinis in *finum* magnum supra descriptum deponit.

Constantem hujus hanc *Portæ* conformationem in variis foetibus vitulinis observavi; fateor autem ejusdem existentiam in humanis embrionibus, haud pari fiducia me posse asserere, cum id in schedulis meis speciatim & expresse notatum non inveni; forsàn quod aliis majoris tunc temporis momenti inquirendis describendisque, quoties iis tractandis versarer, penitus defigebar, si autem memoriæ ullatenus in hac re fidendum sit, de ejus existentia vix dubitare licet.

Substantia quædam rubra exigua *Portæ* utrinque inferius adhærescebat, num ejusdem cum hepate substantiæ, vel alterius particeps nescio, postea forsàn temporis progressu Jecoris *πύλαι* nominanda.

Vesicularum seminalium ductus terminationibus

nationibus ex utroque latere *rostri Gallinae* *protuberantia* quædam adstrabat, uti ductibus *bilario* & *pancreatico* ut supra annotatum est; nullus autem extillabat liquor utcunque valida vel vesicularum vel prostaticarum facta compressione.

Vesica urinaria parum urinæ in se continebat, & spiritu inflata paululum solum ultra eam quam possidebat amplitudinem distendebatur.

Thymus ter magnitudinem ejus quam in hominibus ordinario cernimus, superavit. Subrubri floridique erat coloris, originem suam à suprema sterni parte ducens, cui medio ejus descensu firmiter adhærebat; reliquo ejus descensu liber super cordis basin incumbebat, ad mucronem ejus processibus suis lateralibus (nam protensior est partibus ejus lateralibus quam medio) fere porringens, qua ejus parte media scilicet eum connectit. Ossis sterni *mediastinum*, per eum longitudinaliter transcurrens.

Intestina 20. pedum longitudinem exequabant.

Urachi è *vesica* exitum per stylum & statum (utcunque certo eum cuivis eo modo indaganti successum spondeat Cl: *Needham*, p. 94.) tamen incassum etiamsi omni diligentia id fecerim inquisivi. Tandem eam *Aq: f. repletam* (cujus tria cochlearia integra capiebat) fundo deorsum filo suspendi,

di, quam totam spatio tridui per urachum in vas suppositum lente & guttatim transisse reperi. Hinc de perforatione *Ura-*
chi factus certior eam setarum, & gracilio-
rum specillorum immissione ulterius inqui-
rendo prosequabar. Cum autem nullo mo-
do cum detegere valuisssem, demum inver-
sa prius vesica, & intruso subtus digito, in
rugosa ejus membrana versus fundum eo
loco ubi de ea procedit *Urachus*, papillam
quandam oculis detexi, cujus apicem for-
ficibus cum abscississem, statim oculis meis
incurrit ejus perforatio.

Huic intrusum specillum facile in *Ura-*
chum transivit, & postea adaptata fistula
insufflatoria eam cavitate pennæ anserinæ
& amplius donatam deprehendi, cujus in
vesicæ urinariæ apertionem ob internæ ejus
membranz lubricitatem & laxitatem, vel
saltem peculiarem quandam conformatio-
nem nondum mihi notam vix oculis, di-
gitis, vel stylo, statu suo naturali depre-
hendere unquam possumus.

Pulmones rubri & sanguinei coloris sunt
in aqua (ut supra) subsidentes. Quo mi-
hi certius constaret, num sanguis per eos
circularetur ante respirationem (sunt enim
qui negant) denuo hic in *fetu Humano*
ut antea in *Vitulino*, arteriam pulmonalem fi-
liligavi prope cor, postea è foramine cuspi-
de scalpelli in uno ejus ramorum facto spon-

re sanguinem, & libere, & majori vel minori abundantia juxta quod vel leniter vel fortiter pulmones digitis comprimerem effluentem, ut olim conspexi.

Pulmonum substantia interna illam glandularum conglobatarum quam proxime emulatur.

Interstitia, quorum mentionem facit *Malpighius*, lobulos determinantia, hic facile se præbent conspicienda per se, distinctius autem si pulmones juxta ejus monitum semiinflatos reddas.

Fortiter aerem per *Tracheam* in pulmones insufflando, sæpe quibusdam in locis membranam externam à substantia pulmonum separatam, & quasi in vesiculas quassidem expansas & aere plenas observavi, earum instar quas in *Dissect: 29.* infra exhibenda in pulmonibus viri de febre tertiana mortui difficulter aliquando inter dormiendum ducentis spiritum, inveni, quem in retrocessionem difficulter admodum, vix omnino exterius cum digito facta expressione adigere valebam.

Auricula sinistra cordis vix quartam amplitudinis partem dextræ æquabat, de cujus conformationis ratione antea in alia Observatione aliquid notavi, plura imposte- rum data occasione additurus: Obiter hic notando quod in *Vitulis* (Ovibus etiam ut memini) *Vena axillos* (quæ in illis sinistror-
sum,

sum, immediate sub *Aorta* ad octavam *vertebram* deorsum descendit, aliter, & modo plane contrario quam in homine) postquam à loco isto fursum ad costam quintam in conspectu ascenderit, sensim deflectens, sanguinem suum vel in *auriculam* finistram, vel in *venæ pulmonalis* finem fundere videtur, unde haud inani prorsus forsan conjectura innotescat nobis ratio, quod in illis animalibus *auricula* ista proxime ad magnitudinem *dextræ* accedat, licet quoad fibrarum carnearum ordinem, & cordi adhæSIONem multum ab ea abludat.

Ultra *tunicam mucosam* palatum superius terminantem, ex cujus medio pendet *Uvula*, prope ad ductus duos in nares patentes utrinque conspicitur *foramen* satis amplum, *canaliculum* conficiens cartilagineum semuncialis, & aliquid amplius longitudinis, per fissuram inter *ossis cuneiformis*, & *temporum* confinia paulo cis foramen sextum rotundum basi calvariæ, (per quod intrat arteria carotidis ramus utrinque per *duram matrem* insumptus,) excavatam, productum, & in *Tympano* terminantem. Margines hujus canaliculi membrana *Palati* laxa & fungosa undique obducuntur, ita tamen ut in eum facilis aeris ingressus concedatur. Hunc in dextro latere humoribus saniosis plenum reperi, qui cum inibi immisisssem stylum copiose exeso tympano

pano in parte ejus inferiori effluxit; aliquid hujus humoris etiam in sinistro ductu offendi, sed tympanum integrum erat.

In capite omnia naturaliter se habebant. Nulla omnino aqua in ventriculis, vel ullicubi innatante.

OBSER-

OBSERVATIO XXXIII.

De Testiculi sinistri Hydrope cum Dissectione.

AGrotanti Foeminæ cuidam quadragenariæ vultus floridi, & aliter vegeti, immenso Abdominis tumore diu oppressæ, & jam vomitionibus profusissimis, cum ingenti spirituum languoribus laboranti advocatus, remedia quæ maxime ei prodesse sperabam, uti sunt cordialia cujuscunque generis, & opiata unde symptomatum aliqualem mitigationem ægra percepit, præscripsi; quibus tamen non obstantibus viribus fractis & sensim deficientibus post biduum amplius vivere desiit.

Dissectio Septima. Jun: 18. 1698.

Aperto Corpore sequentia adnotavi.

Omentum in carnosam plane pro maxima parte degeneraverat substantiam, & in media sui parte portio ejus per rupturam *Peritonei*, eo loco ubi vasa umbilicalia ingredi solent, factam transiverat, & sacculum amplum externe formaverat, quam per incisionem examine facto, variis cavitatibus distinctis liquoribus diversis maxime

me inter se discrepantibus, aquosis (viz.) gelatinosis, pultaceis, & lacteis refertam reperi.

Ex hoc sacculo prominulo per sex circiter septimanas ante obitum exsudasset continuo per foramina quaedam externe satis conspicua humor, nunc tenuis, nunc crassior, unde quotidie facto dispendio, vires magnopere fuisse diminutas, cum illi tunc temporis medicinam facerem, animadvertissem.

Ovarium sinisterum in ingentem molem excreverat, ex variis liquoribus distinctis tot loculis contentis compositam. In aliquibus erat humor mere aqueus, in aliis gelatinosus, in his sebi instar, in illis cremoris instar lactis; In multis locis substantia glandulosa conspiciebatur, in aliis plane carnea; quod tandem maxime observatu dignum fuit, hi varii liquores & substantiae mire non solum inter se complicabantur, sed etiam in alterutrorum gremio inclusi quasi distinctis folliculis continebantur.

Vasa huic mole sanguinem asportantia admodum ampla erant, exportantia admodum exigua modo gravidarum plane contrario. Hic enim maxima ex parte deficiebat humorum advectorum, retro circulatio.

Quod proxime in hoc corpore nostrae se

se subiecto notitie fuit viscerum in eo
 status, quibus sane primo adstantium inuicem
 ob situm eorum adeo à naturali deflecten-
 tem plane abfuisse videbantur.
 Iecur enim cum intestinis sub Diaphrag-
 mate, in sinistro hypocondrio, tam alto
 ascendisset, ut illam thoracis partem sub
 mammilla sinistra iacentem ictu transfige-
 re in faucio Diaphragmato impossibile pla-
 ne credidisses.

Causa mortis tam subitanæ spatio
 (vix) bidui contingentis oculis statim se
 videndam obtulit. Eo enim in loco ubi in-
 testinum *Duodenum* sub *Colon ventriculorum*
 prope, ille de recto suo itinere transcurrit,
 ob loci angustiam, & superincumbentis
 molis huius pondus, penitus sphacelatum
 repertum est; unde vomitiones immanes
 cum extremis cruciatibus, & spirituum
 languoribus non nisi cum morte desinentes
 subortæ sunt.

Pendebat ovarium hoc cum integris hu-
 moribus, libras 3½, cui æquale quoddam
 pondus à nemine, quod sciam hæcenus
 observatum est.

Alterius ovarium magnitudinem natu-
 ralem longe superabat, unica ei adhiere-
 te promiscua lymphæ tenuis semilibram
 continente vesicula.

Uterus interea optimè constitutus est.

Tuba

Tuba istius lateris cum testiculo crassitiem ordinariam subdupla ratione superavit.

Dum aliquot *Vesicularum* prædictarum manibus contrectarem, conspexi substantias quasdam teretes, & albas, longitudinis disparis, quasdam unciam unam, alias duas, alias tres æquantes, at crassitie haud multum discrepantes; quas si microscopio observaveram, vermes sui generis extitisse forte reperissem, non autem tunc temporis aliqua in mentem meam de iis venerat suspicio.

Q OBSER-

OBSERVATIO XXXIV.

*De Femina Lue Venerea ab Infante
lactato infecta.*

Femina quædam ab infante quem lactasset, cujus matrem morbo venereo laborantem, haud ita pridem restitueram, & cujus historiam alibi tradere decrevi, eodem morbo afficiebatur.

Ulcus cariosum maxillæ sinistræ inflabat: mollieties quædam lata & quasi inflata; in bregmate sinistro, osse proculdubio subtus carioso (ut postea constabat) conspiciebatur. Extremitatibus *Ossis humeri & Cubitus* ubi invicem articulantur adhærebant nodosæ quædam *protuberantie*. E *Tibia* dextra malleolum versus, magnæ circumferentiæ nodus se extrinsecus extruserat, & omnes hæ partes hujusmodi male affectæ præcipuè internoctu, dum lecto incalescebat, doloribus carnificinis excruciabantur.

Spatio trium vel quatuor annorum salivationes varias per inunctiones, & fumigationes, sudationes etiam frequentes & profusissimas juxta cujusque genium quos super hoc affectu consulerat frustra subiisset. Tandem magnopere debilitata ad me venit. Ego illi virium suarum debilitatem

litatem (de ita revera se res habebat) ob-
jiciens, & modo eas lactea Dieta, vel ejusvis
alius methodi beneficio forte recollegisse
rescirem, opem pollicitus blande illam remi-
si. Postea ullius moræ pertæsa, se ad Chirur-
gum contulit, & illum primo adventu mo-
nuit, se denuo aliam salivationem subire
sub ejus auspiciis, utcunque reluctantæ illo,
paratam & determinatam venisse, utcun-
que se haberet eventus. Precibus & pretio
ille victus tandem auscultavit, & omnibus
ut solent prævie dispositis, denuo inuncti-
one mercuriali curatio incepta est.

Ptyalismus regulariter oriebatur, & per
septimanas tres ita procedebat, post quod
spatium Diarrhæa invadente ego accersitus,
quovis modo illi succurrere conatus sum,
& aliquoties morbum medicamentorum ope
cohibebam, cum autem multoties recidivam
pateretur, majori indies virium è morbi
contumacia facto dispendio, supremum di-
em obiit.

*Post mortem horarum paucarum spatio
corporis partes ubi virus insederat inspexi-
mus, & sequentia paucula observavimus.*

Dissectio Octava. Jul: 3. 1701.

Partes Ossis humeri nodosas licet inæ-
quales, & asperitatibus notatas, ac antea
cum caries eas infestaverat, nihilominus

sanas penitus & *periosteo* de novo involutas invenimus, unde plane constat ossa carie affecta insensibiliter sanari posse, nulla omnino interveniente partium ea immediate involventium solutione. Dico posse fieri, non quod author alicui essem, ut semper hisce casibus id committeret simplici naturæ molimini, cum longe citius tutiusque chirurgicis auxiliis id effectum vidimus.

Caries *ossis bregmatis* eadem facie, ac dum in vivis erat ægra, apparebat, aspera (*viz.*) & nigra, toto nempe illo spatio quo nudum aeri exponebatur cranium, aperto autem capite non solum ad trium digitorum transversorum latitudinem circum circa sub *pericranium*, licet absque ulla *ossis* istius coloris naturalis mutatione (ob denegatum proculdubio eo loci aeris ingressum) se diffudisse, quin etiam per singula integumenta, imo usque intra cerebrum ipsum penetrasse cernimus. *Dura Mater* nigra, & sanie ichorosa difflebat. *Pia Mater* etiam ita exesa conspiciebatur, ut per rotam *corticis* subjacentis substantiam similiter exesam usque ad *medullam globosam*, quam etiam vitiose coloratam reperimus, virus transiverat. Et quod vix conjiceret quisquam hisce non ostantibus ægra interea expers erat omnis doloris, & aliquarum animalium functionum læsionis, per totum morbi hujus decursum.

Sinus

iii Sinus frontales ampliores utrinque unus, quam unquam in corporibus humanis observavi, septo ostio interclusas, gelatina, seu humore mucoso istius instar qui è membrana narium pituitosa emungi ordinario vidimus repletas, & ductu satis amplo utrinque distincto in superiori nasi parte inter ossa ejus squammosa, (quæ dum probam argenteam per hos ductus demitterem, nuda, erosa membrana glandulosa seu pituitosa, quæ aliter ea integere solet offendi) terminantes. *Membrana* etiam quæ intus hos sinus oblinet, vix oculis vel digito patebat, num ob naturalem ejus tenuitatem vel exesionem incertus sum, cum *cavitates* has non satis hactenus rimatus essem.

Pia Mater, usque in superficie Ventriculorum interna firmam & tenacem digitis contrectandam se monstrabat, ultra quod unquam viderim, vel denuo accidere credam, nisi tam brevi spatio post mortem cadaveris inspicendi concedatur copia.

Nullam omnino aquam in cerebri ventriculis, ne quidem in infundibulo, vel flatu detegendam invenimus, nec unquam in cerebro eorum, qui affectuum aquæ extravasationem non necessario parientium expertes moriuntur, uti olim innui, observaveram.

Hoc frantum licet, **foeminae** gracilis, ju-
venis, & **exigua** **statura**, **crassitie** omni-
a **quae** **unquam**, (& **ea** **non** **pauca**), **ha-**
ctenus **me** **secuisse** **licuit**, **magnitudine** **lon-**
ge **superabat**, **omni** **etiam** **vel** **futura** **ve-**
stigi **expers** **erat**.

OBSER-

OBSERVATIO XXXV.

De Febre quotidiana lethali.

A Geersebar ad Architectum quendam febre quotidiana per aliquot septimanas gravatum, & tantum non confectum. Vomitus statim lenem, cum nondum penitus deficerent vires, præscripsi, qui effectum satis benignum habuit; Postea cordiali in Ventriculi solatium præscripto usum Cort: Peruv: consului. Nulla de ejus integritate suborta mecum suspitione, cum de Pharmacopola cui è longo jam tempore adsueverant, probitate, & in arte sua peritia, satis sibi (ut mihi libere retulerunt) constaret. Post triduum me vocarunt de novo rebus agroti pessum euntibus. Hominem moribundum reperi, non ita diu postea mortuum. Pulverem, cum ejus specimen in cortice integro exigerem, cariosum & nullius pretii inveni, ita ut nullam omnino efficaciam contra hunc morbum, (& proinde in ejus delectu maximopere cavendum est) efficaciam obtinuisse experientia hac vice, ut sæpius ante ediscerem:

Q4. Dis-

Dissectio Nona. Nov: 13. 1701.

Ventriculus cujusvis liquidi vel solidi
expers flatibus magnopere disten-
debatur. *Vasa* ejus quaquaversum admo-
dum sanguine turgebant. *Hepar* coloris e-
rat subviridis instar olivæ, admodum au-
tem sanum.

Vesica felle liquor coloris erat subviri-
dis, ejusdem propemodum ac *Hepatis*.
Consistentia ejus viscida erat, nihilomi-
nus per cervicem ejus levi facta compres-
sione facile satis transiens.

Ductus ejus in *Intestinum* patebat qua-
tuor digitorum latitudine infra *Pylorum*.

Pancreas subalbi erat coloris admo-
dum sanum, versus illam ejus extrema-
tem qua ad splenem alligabatur maculis
quibusdam albissimis notatum.

Latus ejus inferius undique pinguedine
tegebatur.

Altera sua extremitate versus *Intestinum*
gracilefcebat, & postea incrassata mollior
evasis ejus substantia.

Ductus ejus in *cholodocum* apertus e-
rat, at succum pluries frustra id conatus
nullum exprimere valebam.

Renes bene constitutierant.

Testiculi ne quartam ordinariæ suæ mag-
nitudinis partem sortiebantur, sinistro vix
ad

ad avellanæ communis magnitudinem attingente, uterque flaccidus ac si è pelliculis, quibusdam invicem convolutis solum compositus, cum tamen uxorem haud decimam à puerperio septimanam transiisset, & infantulo satis vegeto ubera sua admoventem conspexeram.

Epididymi cum vasibus *deferentibus* naturaliter, quoad magnitudinem & conformationem se habebant.

In Thorace.

Thymus major quam in aliquo istius ætatis antea unquam vidissem.

In Pericardio exigua aquæ portio.

Pulmonum lobi in sinistro latere duo & tres in dextro ut solet.

Lateri unus *lobus* tenaciter adhaerebat.

Loborum extremitates cor contegentes utrinque versus mediastinum albæ, & penitus exangues flaccescebant; superius autem cor versus maculis formæ irregularis coloris albi & cerulei invicem instar marmoris commixtis splendescabant; *loborum* initia sanguine adeo constipabantur, ut ibi per aliquod spatium plane livebant.

Dissecta *Pulmonum* profundius substantia, confertim erumpebat ab ejus quaqueversum *Vesiculis* liquor spumofus, coloris quibusdam

quibusdam in locis aliquantum flavescen-
tis; aliis albescentis; qui apertis bronchiis,
ut supra in alia Observatione recensitum
est, copiose in ea distillabat.

Plurimis in locis in principio *laborum*
in externa eorum membrana conspicie-
bantur elevationes quædam istarum vesti-
cularum instar (quarum in *Dissect.* sexta
mentionem feci.) semuncialis latitudinis,
aere, (ut ex earum sectione constabat) so-
lum plenæ.

Aorta omnis penè sanguinis erat ex-
pers.

Polypus ex *Auricula* dextra in *ventricu-
lum* dextrum, inde in *Arteriam pulmonalem*
ad sextam unciarum longitudinem trans-
currebat; unde proculdubio oriebatur
magna illa qua frequenter premebatur in-
ter dormiendum respirationis difficultas, è
qua vix ante liber evaserat quam suspiria
satis profunda multoties repetita duxisset.

Foramen Ovale superna ejus parte sum-
mitate erat apertum.

Protuberantia Cl. Lowero primo obser-
vata cultro divisa, post internam ejus mem-
branam dissectam substantiam pinguedino-
sam solito durioris substantiæ exhibebat,
at nunquam deesse, variæ licet crassitie
(prout magis vel minus pinguedine abun-
dent homines) uti jamdudum observavi.

Unicum hoc loco hæud inutiliter omni-
no

morte committavit. Urine
 debilius facta post quadragesimam vitam cum
 Hinc omnia patata erant; ceterum indices
 tunc, tunc.
 to augtorem, prout illis commodum vide-
 rem repetitionem, & domi ejus aliquid
 & p[ro]inde ejus-
 R. comidescere omnia symptomata post
 tio, ut etiam vomitionis.
 nus exiguus, insignis etiam doloris tenui-
 A. vii. gr. viii. quem sedans est som-
 pat, nocte igitur sedant haustu adjecti
 M. s. haustus. Tamen vel nihil dormie-
 R. M. s. haustus: 3 i. s. P. dicat: 3 i. s.
Item haustus haustus haustus
 post clasteris injectionem (alvus enim erat
 sanguinis ad puncta nuda consiliu, &
 exarido, & vigiliis portantes; missionem
 comitabant febri illis continas stomachi
 presciterat immans Cephalagis, & quam
 violenter incidit, quam per aliquid dies

OBSERVATIO XXXVI.

De Apostemate Ventriculi mortifero.

A Ccersebar ad Puellam sex annos natam, quæ spatio semestri per vices stomacho ægrotaverat, & postquam tandem de variolarum spuriarum, vulgo *Swine Pox*, convaluerat, in vomitionem violentam incidit, quam per aliquot dies præcesserat immanis Cephalagia, & quam comitabantur febris, sitis continua, stomachi ægritudo, & vigiliæ pertinaces; missionem sanguinis ad paucas uncias consului, & post clysteris injectionem (alvus enim erat sicca) haustum Paregoricum sequentem.

R. Aq: Lact: alex: ʒi ss. Diacod: ʒ ss.
Ms. f. haustus. Parum vel nihil dormiebat, nocte igitur sequenti haustui adjeci *Laud: liq: gr. viii.* quem sequutus est somnus exiguus, insignis etiam doloris remissio, uti etiam vomituritionis.

Recrudescabant omnia symptomata post narcotici vim difflatam, & proinde ejusdem repetitionem, & dosin ejus aliquanto auctiorem, prout illis commodum videretur, suasi.

Hinc omnia pacata erant; cæterum indies debilior facta post quadriduum vitam cum morte commutavit,

Urina

Urina quæ per totum morbi decursum parca, erat magnum deponebat sedimentum consistentiâ puris referens, & subflavi coloris, at sub finem parcius adhuc reddebatur.

Die sequenti Cadaver aperui, quo sequentia occurrebant.

Dissectio Decima & Ultima Mart: 17, 1700.

Aperto *Abdomine* conspiciebatur *Ventriculi* fundus sinistrorsum summopere inflammatus, & paulo ulterius ubi versus splenem vergens, mediante *Omento*, isti *pancreatis fini*, qui spleni alligatur quodammodo incumbit, puris ingens quantitas per aperturam quandam ulcerosam duos digitos transversos longam, ibi loci ex *Apostemate* rupto factam, ingens effundebatur, quæ omentum interjacens adeo erossisset, & penitus consumpsisset, ut vasa à *Ventriculi* fundo, *omento*, & *pancreate* exorta *venam splenicam* ingressura nuda oculis subiciebant.

Pancreas altera extremitate sua quæ latior est, *Duodeno* adhærebat, & hic loci portionem sui quandam à se determinatam, (uti non semel antea observavi) ac si esset alia glandula substantiæ cum priori prorsus similis, versus *Pylorum* ascendentem dimittit.

Hepar

Hepar sanum erat.

Vesicula felle bile turgebat, & digitis compressa liquorem suum facilem in *Duodenum* transmissit.

Ductus Cholodocus isto Intestino insertus vix unciam unam a pyloro distabat, quod antea mihi conspexisse haud contigit; nullum autem bilis in ventriculo reperire potui vestigium; aliter forsan non levi conjectura morbum ab istius acrimonia originem suum tulisse credidissem.

Porus biliaris ductum communem introibat digiti unius latitudine ante ejus in Intestinum insertionem.

Ren sinister spleni inflammato (cui sepe vidi annexum) vicinus admodum tumebat & inflammabatur. Inde paucitas urinae per totum ægrotationis spatium, quæ etiam sedimentum ejusdem coloris & consistentiæ, cum pure ex apostemate effuso deposuit.

Aperto *Duodeno*, quicquid bilis ibi reperiebatur intense flavescerebat, etiamsi eodem tempore quicquid à *Vesicula felle* per compressionem fundebatur viridis erat; adeo, ut credibile est, bilem istam vel ab admissione cum altera bile à *ductu hepatico* huc confluenti, vel cum *succo pancreatico*, vel cum utrisque colore fuisse mutatam.

Ventriculus nihil in sua cavitate habuit, nisi materiæ purulentæ aliqualem portionem.

Membrana

Membrana ejus interna humore mucilaginoso admodum seatebat.

Vena coronaria ventriculi cum suis distributionibus deorsum tendentibus instar arborum ramificationum eleganter apparebat, stagnante in iis sanguine ob ventriculi parietum inflammationem, & figuram illam ab egregio *Vesalio* delineatam exactissime referebat.

Glandule Mesenterii naturaliter se habebant; *cæcum* intestinum tres uncias longum erat.

P. 568.
Fig. 14.

Capsule atrobiliarie tota sua substantia concava renum summitati adhærebant. *Sinistra* quæ istius lateris reni adnasccebatur inflammata etiam erat, *dextra* à rene avulsa albida apparebat, & per mediam dissecta pelvim quandam, in qua exigua sanguinis erat portio, exhibebat.

Inflammati erant *Pulmonum lobi* utrinque in suo exortu, ubi dissecti interne admodum sanguinolenti apparebant, itidem & flatulenti.

Pericardium plurimum in se aquæ continebat.

Glandule œsophagei numero erant quinque, quarum quatuor quæ minores erant, œsophago in suo descensu versus *pulmonum* initium adhærebant; altera quæ cæteris simul unitis major erat, castaneæ nucis majoris magnitudinem habuit, & phaseoli figuram, *pulmonum* substantiæ eo loci ubi aspera

aspera arteria in bronchia bifurcatur, continuabatur, & forsan cum in tumorem insignem excrescere à morbosa aliqua causa contingat, anhelitus strictioris causa existat, uti accidisse videtur in casu in *Misc. C: Decur: 3. An: 3. Obs: 115.*

Esophagus infra *pulmones* descendens *Aorta* adhæret mediante *Pleura*, quam cum ab *Aorta* separaveram, eo ejus latere quo ei adhæsit, uti etiam in *Dissectione* prima cujusdam *Asthmatici* alia membranæ istius parte supra observavi, p. 171. glandulis quamplurimis toto suo ductu ubique confitam inveni, num lymphæ cujusdam reductioni solum, num per ductus in altera illius interna (*viz.*) superficie terminantes humectationi ejus juxta *Cl. Stenonis* sententiâ, vel halituum aliquantulum condensatorum admissi, uti recentioribus quibusdam placuit, inservientibus, quas & *Peritiss: Vir Fr: Ruysch*, se mentis solum acie hætenus vidisse ait, me nondum satis compertum habere fateor.

Externa corporis superficie variis in locis conspiciebantur foveæ à variolis supra notatis relictæ, longe ampliores & profundiores quam solent esse aliæ à variolis genuinis relictæ, & absque ulla rubedine etiam si recenter factæ.

Ligatis

[24]
Ligatis *Vena Cava* trunco descendenti &
Arteria pulmonali altera *canalis* seu *Tubuli*
arteriosi exitum, dum *cava* truncum ascen-
dentem inflarem, flatum fortiter ex *Aorta*
in *carotides* & *cervicales Arterias* erumpen-
tem conspexi, & vice versa quoties *Aor-*
tam inflaverim, ligato etiam *Tubulo arte-*
rioso, ventriculum dextrum, cum *auricula*
ejus inflatum reperi; hinc *foramen Ova-*
le apertum aliqua ex parte certo nove-
ram, & postea comprobatum habui.

Hoc etiam obiter observavi, nempe dum
Cor, cum vasis suis inflarem, spiritum e
Vena cava libere in ventriculum sinistrum,
& *Aortam*, prætermissa *Auricula* sinistra
transiisse.

Cum interea dum inflaverim *Venam pul-*
monalem, flatum non solum pertransire in
Auriculam sinistram, & *Ventriculam* eti-
am sinistram quod facile est, sed eti-
am mediante *foramine Ovali* fortiter in
Auriculam dextram & *Ventriculum dex-*
trum.

Etiam à trunco *Aortæ* descendentis fla-
tum in *Ventriculum* sinistrum & *venam*
etiam *pulmonalem* non obstantibus utri-
usque earum *valvulis* permeasse obser-
vavi.

Vasa intra cerebrum sanguine plurimum
turgebant; cum autem nullam prorsus
functionum animalium per integrum mor-

bi stadium lesionem annotassem, quæ o-
lim lingua vernacula circa Partis hujus
structuram publici juris feci, si ab ullo hac
vice ulteriori ejus scrutinio prosequendo
desistam, mihi veniam, uti spero, possint
impetrare.

FINIS.

ERRATA.

Pag. 5. l. 12. *leg. accrescens*, p. 7. l. 24. *l. demum*, p. 9. l. 17. *l. instructuore*, p. 37.
l. 13. *l. nullam*, p. 49. l. 10. *l. profuso*, p. 52. l. 7. *l. rigitate*, p. 83. l. 2. *l. co-*
nabari, p. 83. l. 8. *l. putrilaginosus*, p. 96. l. 22. *l. lecto*, p. 98. l. 13. *del. &*, p. 99.
l. 16. *l. lipochymia*, p. 60. l. 15. *l. vomitiones*, p. 61. l. 9. *l. festinationis*, p. 109. l. 4.
pro singul. simulet, p. 120. l. 22. *pro abhorrescentia l. averfatione*, p. 211. l. 8. *del.*
granulata seu, l. 30. *pro exfectis l. exsectorum*, p. 213. l. 29. *l. eorum*, p. 215. l. 15.
pro hos l. has, p. 219. *pro alium l. aliam*, p. 217. l. 18. *l. magis protensus*.

INDEX.

INDEX.

A	<i>Reticulorum tumor in Rhumatismo.</i>	Pag. 24
	<i>Acidum peccans in Ictero.</i>	45
	<i>Actuum impotentia post febrem.</i>	80
	<i>Aquarum chalybeate usus in tempore febris.</i>	ibi
	<i>In eorum usu cautio.</i>	82
	<i>Apostema in latere post Pleuritidem.</i>	94
	<i>Apostema Ventriculi ruptum aqua pavorem non semper adesse ex morbo venenoso canis rabidi.</i>	126
	<i>Asthma Pulmonalis.</i>	132
	<i>Asthma convulsivum.</i>	138
	<i>Asthmatis omnis una causa.</i>	143
	<i>Acidorum usus in Asthmate.</i>	159, 168
	<i>Thermarum Bathoniensis usus in Asthmate.</i>	167
	<i>Auricula dextra Cordis maxima diffensio a sanguine.</i>	177
	<i>Auricule sinistra proportio ad dextram.</i>	178, 21
	<i>Ardor febrilis internus a Convulsionibus.</i>	182
	<i>Acidorum usus in nausea Ventriculi.</i>	182
	<i>Conjectura circa rationem exudationis feri in Ascite.</i>	199
	<i>Arteria pulmonalis magnitudo.</i>	204
	<i>Hypothesis cujusdam circa circulationem sanguinis in Embrione.</i>	209
	<i>Arteria pulmonalis ramorum structura in Embrione.</i>	206
	<i>Arteria hujus constitutio in Embrione & adultis.</i>	209
	<i>Providus natura scopus in fabrica hujus Art.</i>	ibi
	<i>Aqua spumosa in pulmonum vesiculis exundans.</i>	233
	<i>Renis inflammatio per consensum.</i>	237
	R 2	Bili

INDEX.

B

Bilis in cholera non semper in culpa.	p. 8
Bilis vesica non obstructa in Ictero.	118
Bilis status duplex	119
Ejus status in Embrione.	
Unde in vesicam adducitur.	

C

Cholera.	p. 1
Inter colicam biliosam & choloram differentia.	2
Inter Colicam hysterica & choloram differentia.	ib.
Cholera causa.	4
Convulsiones aliquando causa primaria cholera.	8
Cacamentorum in certo ordine & cum terminibus fluentia.	9
Chalybis usus in mensibus nimis & inordinate fluentibus.	ib.
Causa Mensium inordinate fluentium.	10
Cura istius morbi.	11
Convulsiones à Dne venerea producta.	12
Cephalalgia ab eadem causa.	ib.
Cephalica medicamenta quid prosint in isto morbo.	14
Cura ejus.	16
Cruris dolor.	21
Calamel: usus in Rhumatismo.	27
Convulsiones fluctuantes in Diarrhea.	30
Convulsiones ventriculi in Diarrhea.	31
Catheteris immissioni in Vrethram febris superveniens.	37
Colica cum intestini tumore externo.	46
Ejus cura.	47
Colon flatu distentum Colica causa.	46
Cervisia tenuis & aliorum liquorum refrigerantium usus in internis caloribus male prohibitus.	ib.
Convulsiones post febre.	81
Corticis Peruvio usus in Asthma.	141

Costa-

INDEX.

<i>Costarum cartilagine in substantiam osteam conver-</i>	173
<i>sa.</i>	
<i>Convulsiones violenta causa mortis.</i>	174
<i>Conjectura circa Auricularum cordis magnitudinis</i>	
<i>discrimen.</i>	177
<i>Convulsiones causa mortis.</i>	180
<i>Convulsiones & Tussis mutuo se invicem excipientia.</i>	183
<i>Sinus Capsula Atrobilaria.</i>	238
<i>Calculosi dissecti Historia.</i>	185
<i>Conjectura circa rationem seri transudantis in Asc-</i>	
<i>tide.</i>	190
<i>Condis & ejus vasorum structura in Embryone.</i>	197
<i>Circulatio sanguinis in fœtu.</i>	200
<i>Canalis arteriosi conformatio in Embryonibus.</i>	206
<i>Ejus usus.</i>	ib.
<i>Canalis ex ore in Aurem transitus.</i>	220
<i>Cerebrum ulcerose affectum absq; sensuum lesione.</i>	228
<i>Cerebrum putredine affectum.</i>	ib.
<i>Cranii crassities.</i>	230
<i>absque suturis.</i>	ib.

D

<i>Differentia inter Choleram & Colicam Biliosam.</i>	p. 2
<i>Differentia operationis ejusdem Medicamenti</i>	9
<i>Diarrhea.</i>	17, 66
<i>Dolor cutaneus.</i>	21
<i>Ejus subjectum.</i>	ib.
<i>Ejus causa formalis.</i>	22
<i>Ejus cura.</i>	ib.
<i>Distinctio inter Corpora Pyramidalia & Glandulas</i>	
<i>sudorificas.</i>	22
<i>Dolor in Rhumatismo absque ullo tumore in princi-</i>	
<i>pio.</i>	24
<i>Diarrhea torminosa albi coloris.</i>	30
<i>Diarrhea in morbillis.</i>	48
<i>Dolor colicus post febrem.</i>	81
<i>Diglutitionis difficultas in Hydrophobia unde.</i>	129
<i>Diabetica dispositio in Asthmate.</i>	138
<i>Diarrhea in Asthma mutata.</i>	157

INDEX.

<i>Dissectio Asthmatici.</i>	170
<i>Dissectio Puella convulsiva,</i>	174
<i>Dissectio Pueri convulsivi.</i>	183
<i>Dissectio Hydropici.</i>	187
<i>Dissectio fetus post pauca momenta suffocari.</i>	210
<i>Ductus cholodoci terminatio in Embryone.</i>	212
<i>Diaphragmatis situs in Embryone.</i>	213
<i>Dissectio Faemina Hydropis testiculi affecta.</i>	222
<i>Duodenum sphacelatum causa mortis.</i>	224
<i>Dissectio hominis febre tertiana extincti.</i>	232
<i>Dissectio Faemina Lue venerea affecta.</i>	227
<i>Dolores nocturne in Lue venerea.</i>	226
<i>Dissectio Puella ulcere ventriculi affecta.</i>	236

E

<i>Emericorum usus in Tussi convulsiva Puerorum.</i>	p. 92
<i>Empyema.</i>	94
<i>Emerici usus in Ictero.</i>	
<i>Experimenta circa sanguinis per pulmones circulationem,</i>	153, 154
<i>Erthrinorum usus in Asthmate.</i>	168
<i>Experimenta quaedam circa Canalem arteriosum & ceterorum Cordis vasorum magnitudinem,</i>	206
<i>Experimentum circa sanguinis transitum per pulmones in Embryonibus.</i>	208
<i>Embryonis Dissectio.</i>	210
<i>Experimentum circa bilis vesica exortum</i>	211
<i>Experimenta quaedam in cordis vasibus Embryonis per flatum facta,</i>	239, 240

F

<i>Febris in Rheumatismo non nisi post secundam</i>	p. 28
<i>notata,</i>	p. 24
<i>Febris</i>	

INDEX.

Febris intermittens partium dolorifica irritationi superueniens. H 37

Feces alvine albae in Ictero hysterico. 41

Febris vaporosa. 56 *Ejus cura.* ib.

Febris maligna sanatio per submersionem. 130

Fœtus hœrens in ejus transitu ex utero. 193

Fœtus situs in Utero. 194

Foraminis ovalis situs & structura. 195

Ejus Valvula. 196

Ejus Valvula usus & structura. ib.

Foraminis ovalis usus. 197

Apertum aliquando aliqua ex parte in adultis. 200, 234

Ejus situs mutatio. 235

Fœcum intestinalium conditio in Embryone. 210

Foraminis ex ore in Anres transiens situs & structura. 220

Fœmina ab Infante Lue venerea affecto & lactato infecta historia. 226

G

Glandularum intestinalium usus. P. 34

Glandula mesenterii indurata. 170

Glandula Pleura. 171, 240

Glandula pinealis lapidibus referta. 173

Glandularum internæ Membrana Vesica felle liquor qualis. 190

Usus ejus. ib.

Glandula Mesenterii in Embryone. 212

Glandula Renalis structura & situs in Embryone. 213

Earum succus. ib.

Earum vasa sanguinea. 214

Glandula duæ exiguae hepatis subjacentes. ib.

Glandula Ventriculi Embryonis. ib.

Glandula Esophagi. 238

R 4

Hepatis

INDEX

H

<i>Hepatis Glandula acinose admodum tumefacta in Corpore Hydropico.</i>	p. 8
<i>Hamorrhagia per Anum.</i>	69
<i>Hysterica affectio multiformis.</i>	72
<i>Hooping-Cough.</i>	90
<i>Hemorrhoidum mortificatio.</i>	97
<i>Hydrophobia Hystoria.</i>	120
<i>Helmontius notatur.</i>	128
<i>Hydrops pectoris in Asthmate.</i>	150
<i>Hemoptoe in Asthmate.</i>	163
<i>Hepar obstructum.</i>	170
<i>Herma ventosa in Embrione.</i>	194

I

<i>Inanitio causa vomitionum in Rhumatismo.</i>	p. 27, 28
<i>Icterus Hystericus.</i>	39, 116
<i>Ejus causa formalis.</i>	43
<i>Icterus criticus.</i>	112
<i>Icterus essentialis.</i>	116
<i>Immersiones in Hydrophobia.</i>	127, 129
<i>Intestini Ilei protuberantia ventosa.</i>	184
<i>Intumescencia & rugitus ventris Hystericorum causa.</i>	185
<i>Intestinorum contenta in Embrione.</i>	210
<i>Longitudo eorum.</i>	217
<i>Integumenta cerebri putredine affecta.</i>	228

L

<i>Litus mercurialis usus.</i>	p. 16
<i>A Lue Venerea capitis dolor contumax curata.</i>	ib.
<i>Laudani usus in vomitionibus.</i>	28
<i>Lymphaductus Plexus choroeidis.</i>	173
	<i>Mixture</i>

INDEX.

M

<i>Mixtura Riveriana usus in cholera.</i>	P. 3.
<i>Usus ejus in vomitione febribus malignis superveniente.</i>	ib.
<i>Mucus intestinorum.</i>	35
<i>Meatus urinarii pruritus.</i>	36
<i>Mensium eruptio post V. S.</i>	45
<i>Morbilli irregulares.</i>	48
<i>Morbus canis rabidi aliquando innoxius.</i>	124
<i>Meconium Embrionum.</i>	210
<i>Mesocolon quid.</i>	ib.
<i>Mesenterium quid proprie.</i>	ib.
<i>Mesenterii Glandula in Embrione.</i>	212
<i>Membrana tenuis cerebri in interna Ventriculorum ejus firma & tenax.</i>	229
<i>Membrana pulmones vesiculosa constitutio.</i>	234

N

<i>Nodorum Venereorum Sanatio.</i>	P. 226
<i>Nutrix infecta ab Infante.</i>	ib.

O

<i>Opii usus in cholera.</i>	P. 7
<i>Ejus neglectus periculosus in illa.</i>	ib.
<i>Observationes de duobus colica extinctis.</i>	8
<i>Opii usus frustraneus, unde.</i>	19
<i>Opii usus in flatulentis convulsionibus.</i>	32
<i>Odor graveolentium hysterici aliquando noxius.</i>	43, 119
<i>Ophthalmia contumax.</i>	63
<i>Odorum effectus varius.</i>	79
<i>Opiatorum varius effectus.</i>	108
<i>Opiatorum usus in Asthmate.</i>	144
<i>Ovarii magnitudo in parvula.</i>	176
<i>Omenti situs inversus.</i>	189

Offis

I N D E X

Offis Pubis arcta connexio in fœminis.	193
Omenti conditio in fœmina Hydropæ Testiculi extrin-	222
cta.	222
Ovarii hydropici contenta.	223
Vasa ejus.	ib.
Pondus ejus.	224
Omentum exesum.	236
Purgatio in Diarrhœa.	p. 19
Corpora pyramidalia subiectum doloris in cute.	21
Purgatio in Rheumatismo.	27
Pruritus in meatu urinario.	36
Prostatarum fœminarum succus vitiatas.	Cura. 38
Pruritus in Ictero.	43
Pustula acuminata in Morbillis.	49
Præalismus hysterica.	72
Paralytica affectio post febrem.	81
Pustularum ulcerosarum in variolis sanatio.	89
Pleuritis male judicata.	94
Purgationis violenta symptomata periculosa.	106
Uterus schirrosus.	170
Pancreas schirrosus.	ib.
Pulmones Diaphragmati adherentes.	ib.
Pulmonum status in Asthmatico dissecto.	171
Pleura Glandule.	ib.
Protuberantia annularis striæ.	Et earum usus. 240
Pancreatis status in corpore convulsi dissecti.	173
Plexus choroeidis glandula sero repleta.	176
Egri Lymphæductus.	178
Pancreatis induratio in hydropico.	173
Hepar exangue.	189
Hepar maculosum.	189
Pulmonum Aqua spumosa subalba in Hydropæ.	ib.
Placenta Uterina separatio ab Utero exanguis.	191
Processus Peritonei structura.	194
Pulmonum substantia in Embrione.	ib.
Egri.	195, 218

Egri
Natura. 171 causa aliquando 171

INDEX.

<i>Scorpi gravitas.</i>	ib.
<i>Pancreatis ductus terminatio in Embione.</i>	212
<i>Pylorus quid.</i>	214
<i>Vena Porce ingressus in hepar in fœtu vitulino, ejus conformatio.</i>	ib.
<i>Sinus ejus primus seu minor.</i>	ib.
<i>Ejus ramificatio.</i>	ib.
<i>Eadem ejus conformatio in fœtu humano.</i>	ib.
<i>Palmonum interstitia.</i>	219
<i>Palmonum inflatio & exsiccatio.</i>	197
<i>Palmonum externa membrana vesiculosa expansio.</i>	219, 234
<i>Protuberantia Loweri structura.</i>	234
<i>Ejus Mutatio.</i>	2
<i>Protuberantia ductus biliaris, Pancreatis & seminal vasorum.</i>	
<i>Pulmones Embionis in Aqua subsident.</i>	193
<i>Pia mater putredine affecta.</i>	228
<i>Pia mater visibilis in ventriculis cerebri.</i>	229
<i>Pancreas pinguedine tectum.</i>	232
<i>Polypus in Auricula Cordis dextra.</i>	234

R

<i>Rhumatismus.</i>	P. 24
<i>In Rhumatismo seri lactis usus.</i>	25
<i>Symptoma insuetum in Rhumatismo.</i>	26
<i>Renis sinistri tumor & inflammatio in corpore convulsiva dissecto.</i>	176
<i>Ren Urina distenta in convulsiva.</i>	183
<i>Ruptura umbilicalis.</i>	222

<i>Sanguinis missio in cholera.</i>	P. 3
<i>Spirituum animalium motus irregulares aliquando causa cholera.</i>	8
<i>Sanguinis fluxus ab irregularibus spiritu animalium motibus.</i>	11

Sanguinis

INDEX.

<i>Sanguinis inflammationis signum in Rhumatismo non nisi post secundam V. S. in sanguine notatum.</i>	24
<i>Seri lactis usus in Rhumatismo.</i>	25
<i>Sedes alvina albi coloris.</i>	31, 32, 33.
<i>Causa.</i>	34
<i>Sedes nigri coloris.</i>	33
<i>Sanguinis missio in Ictero Hysterico proficua.</i>	44
<i>Symptomata vaporum eorum in febre maligna am- pla.</i>	60
<i>Eorum explicatio.</i>	ib.
<i>Scorbutus.</i>	100
<i>Ejus Diagnos.</i>	102
<i>Ejus cum aliis affectibus similitudo.</i>	103
<i>Specifica in hydrophobia.</i>	131
<i>Sanguinis circulationis per pulmones modus.</i>	153, 219
<i>Sanguinis sputum in Asthmate.</i>	163
<i>Sanguinis circulatio in Embrione.</i>	200
<i>Sinus poria.</i>	215
<i>Ejus structura & foramina.</i>	ib.
<i>Sinus duo in Osse frontis in nares patentes gelatina pleni.</i>	229

T

<i>Tumor articulorum in Rhumatismo.</i>	P. 24
<i>Tumor faciei in morbillis insignis.</i>	50
<i>Tertiana critica.</i>	88
<i>Tormina ventris.</i>	89
<i>Tussis convulsiva.</i>	90
<i>Translatio humorum in morbis varia.</i>	96
<i>Instantie varia.</i>	98, 99
<i>Tarantula morsus veneni gradus diversi.</i>	125
<i>Tussis humida in Asthmate.</i>	148
<i>Tussis voluntaria in Asthmate.</i>	158
<i>Tuba uterina magnitudo in parvula.</i>	176
<i>Ejus ductus.</i>	177
<i>Tussis & Convulsioni reciprocationes.</i>	183
<i>Torminum convulsivorum causa insueta.</i>	184
	Tuberculi

INDEX

<i>Tuberculi Loweri situs & usus.</i>	197
<i>Tabulus venosus.</i>	215
<i>Ejus situs & magnitudo.</i>	216
<i>Thymus magnitudo & situs in Embryonibus.</i>	217
<i>Tympanum exesum.</i>	221
<i>Testiculus hydropicus in foemina.</i>	222
<i>Testiculi admodum parvi & flaccidi.</i>	223
<i>di</i>	
<i>V</i>	
<i>Ventriculi sideratio in vomitione.</i>	P. 7
<i>Vomitiones in Rhumatismo instar cholerae.</i>	27
<i>Vini Gallici rubri usus in vomitionibus.</i>	28
<i>Ejus quantitatis egregia epota absque ulla vel levis-</i> <i>sima obrietas nasci in debili, vel istius per un-</i> <i>nam redditione.</i>	28, 29
<i>Vomitiones inanes in Diarrrhea.</i>	31
<i>Vasorum sanguinis distentio mansuam obstructionis</i> <i>causa.</i>	45
<i>Vesicatorii Empl. effectus insolitus.</i>	74
<i>Vaporum ita dictorum causa.</i>	78
<i>Vena sectionis effectus in hysteriis.</i>	80
<i>Variola irregulares.</i>	86
<i>Veneris morsus canis rubidi gradus diversi.</i>	123
<i>Visiones in Hydrophobia quid prosint.</i>	127
<i>Vomitiones in Hydrophobia usus.</i>	130
<i>Vena sectio in Asthmate.</i>	134
<i>Vomitum usus in Asthmate.</i>	158, 167
<i>Vesica foetus admodum distenta.</i>	175
<i>Ventriculorum cerebri unus aqua scatens alter va-</i> <i>cuus.</i>	178
<i>Ureter urina admodum distentus in convulso.</i>	183
<i>Vesiculosa textura membranarum.</i>	188
<i>Vesica biliaria vacua.</i>	p. 189
<i>Vesica biliaria interna membrana glandula tumefa-</i> <i>cta.</i>	189
<i>Uteri</i>	

<i>Uteri crassities in gravida.</i>	194
<i>Valvula foraminis ovalis situs & ejus minutia.</i>	198, 199
<i>Ejus structura.</i>	205
<i>Ventriculi Embryonis contenta.</i>	214
<i>Vesica biliaria in Embryone.</i>	211
<i>Radices ejus.</i>	ib.
<i>Ejus contentum.</i>	ib.
<i>Ejus Membrana interna Glandula.</i>	ib.
<i>Ventriculi Embryonis Glandula.</i>	214
<i>Vena umbilicalis in hepar introitus.</i>	215
<i>Vescicularum seminalium ductus in Embryone.</i>	217
<i>Vesica urinaria situs in Embryone.</i>	ib.
<i>Urachi ductus seu perforatio defectus.</i>	
<i>Auricularum cordis disparitas.</i>	219, 278
<i>Vena Arterialis & structura in vitulino foetu.</i>	219
<i>Auricularum ejus magnitudo.</i>	220
<i>Viscerum situs in foemina quadam.</i>	224
<i>Ulcus cerebri absque sensuum lesione.</i>	228
<i>Ulcus ventriculi lethale.</i>	236
<i>Ventriculi Ulcus.</i>	ib.
<i>Vesicula fellea ductus prope pylorum.</i>	238
<i>Vena coronaria ventriculi per uccidentem paleam conspicua.</i>	238
<i>Variolarum spuriarum fovea ab his gemmarum differimen.</i>	239

F I N I S.

Explicatio Figurarum.

Figura Prima.

- a b Foramen Ovale seu Rotundum naturali aliquanto majus.
c c c Valvula ejus.
e Ejus apertura.
d d Sanguis per eam transfluens.

In reliquis tribus Fig: eadem literæ eadem denotant.

Figura Quinta.

Desumebatur hæc figura à Corde factus in spiritu vini integri per aliquot annos conservati, & postea aperti, ubi vasa statu suo naturali, coagulato in iis sanguine, adhuc apparent; Et proinde cum nullam ad istiusmodi exemplar naturale excusam hætenus videram, eam hic cum aliquot pluribus quam exigebant Schedæ præcedentæ explicationibus exhibui.

- A Cor.
b Auricula dextra.
c Auricula sinistra.
d d Pulmones.
e e Arteria aorta.
f Arteria dextra subclavia.
g Arteria subclavia sinistra.
h Arter-

- h** Arteria Carotis dextra. **h** **i** Arteria Carotis sinistra. **i** **k k** Arteriae cervicales seu vertebrales dextra & sinistra per vertebrarum colli processus usque ad cerebrum transmissae. **l l** Rami ejus utrinque inde exeuntes. **m** Arteria Pulmonalis, seu Vena arteriosa. **n** Canalis seu Tubulus arteriosus. **o** Nervus 8 parvis seu Par vagum. **p** Plexus ejus inferior, altior hic quam in Tabulis Willis: vel Viessen: **q** Ramulus hic distinctus ab hoc plexu descendens & Nervum recurrentem constituens absque reflexione nulla super Arteriam subclaviam, num ita a natura, an per aliquod accidens in sectione nescio. **r r** Nervus recurrens dexter. **s s** Rami aliquot nunc nervi vel sanguinei nescio ab hoc plexu in Nervum recurr: & ulterius propagari earum instar qui in Willis Fig: a Nervi intercostalis plexu medio distribuntur. **t t** Nervus intercostalis cujus plexus gangliiformis medius hic deest. **v** Plexus ejus Thoracicus. **w w** Plexus ejus superior. **x** Trachea. **✠** Vena cava descendens abscissa.

